ทางร่มเย็น

พระอมราภิรักขิต

(สนิธิ์ จิตฺตธมฺโม ป.ธ.๙)

ทางร่มเย็น พระอมราภิรักขิต (สนิธิ์ จิตฺตธมฺโม ป.ธ.๙) พ.ศ. ๒๕๕๗

ในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๕ ธันวาคม ๒๕๔๗

ทรงพระกรุณาโปรดฯ พระราชทานตั้งสมณศักดิ์

พระมหาสนธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ. ๙

ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบรมนิวาสราชวรวิหาร

กรุงเทพมหานคร

เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ

ในราชทินนามที่

พระอมราภิรักขิต

ทางร่มเย็น

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

พระอมราภิรักขิต

(สนิธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ. ๙)

วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร
กรุงเทพมหานคร

ทางร่มเย็น

เรียบเรียงโดย พระอมราภิรักขิต (สนธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ. ๙)

พิมพ์ครั้งที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

บรรณาธิการ พระอมราภิรักขิต (สนธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ. ๙)

พิสูจน์อักษร พระอมราภิรักขิต (สนธิ์ ฐิตธมฺโม ป.ธ. ๙)

จัดรูปเล่ม นางอัจจิมา เงินลำยอง

ประสานงาน พระมหาบดินทร์ ติกฺขปญฺโญ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย

๑๒๙ หมู่ ๓ ถนนศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา

อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐

โทร. ๐-๒๘๐๐-๒๓๗๓-๔

ฝ่ายรับงานพิมพ์ โทร. ๐-๒๒๘๑-๗๗๙๐, ๐-๒๖๒๙-๑๔๑๗ ต่อ ๑๔๔

ให้พระมหาสนธิ์ ๙ ประโยค วัดบวรนิเวศ ราชวรวิหาร เป็นพระราชาคณะมีนามว่า พระอมราภิรักขิต ขอพระคุณจงรับธุระพระพุทธศาสนา เป็นภาระสั่งสอน ช่วยระงับอธิกรณ์ และอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรในพระอารามโดยสมควร จงเจริญสุขสวัสดิ์ในพระพุทธศาสนาเทอญ

ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๖๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

นายกรัฐมนตรี

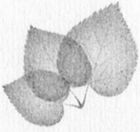

คำปรารภ

ข้าพเจ้า ได้รวบรวมพระธรรมเทศนาบางส่วนของเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร (เจริญ สุวัฒนมหาเถระ) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระวันรัต เป็นต้น เพื่อเป็นบทนำทางสู่แสงสว่าง อันจะก่อให้เกิดเป็นสัมมาปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติตาม พร้อมกันนี้ได้จัดพิมพ์บททิพย์มนต์และจัดสร้างพระสมเด็จ "พิมพ์เทวดา" เพื่อเป็นวัตถุมงคล โดยมีมวลสารของ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พฺรหฺมรํสี) เพื่อคุ้มครองภยันตรายุปัทวะทั้งหลาย ควบคู่กับสัมมาปฏิบัติอันเป็นหนทางไปสู่ความเป็นมงคลยิ่งสืบไป

ในงานฉลองสมณศักดิ์ราชาคณะชั้นสามัญที่ พระอมราภิรักขิต นี้ ขอถวายความเคารพอนุโมทนาบุญกุศลพระเดชพระคุณพระเทพวรคุณ พร้อมคณะสงฆ์วัดบรมนิวาส และคณะเจ้าภาพอุบาสกอุบาสิกาผู้ให้ความอุปถัมภ์ เกื้อกูลหนุนส่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี บุญกุศลอันโอฬารไพศาลนี้ จงสำเร็จแก่ผู้มีพระคุณทั้งหลาย พ่อแม่ อุปัชฌาจารย์ ปู่ย่าตาทวด เหล่าเทพาอารักษ์ ท้าวจตุโลกบาลทั้ง ๔ พระภูมิเจ้าที่ พระเสื้อเมือง

พระมิ่งเมือง พระหลักเมือง พระสยามเทวาธิราช ตลอดจน เหล่ามิตรญาติสายโลหิตของผู้มีอุปการะคุณเหล่าใด เหล่านั้น แม้สถิตในทิพยาลัยอมรพิมาน หรือในสถานคติอุบัติใดๆ ก็ดี ขอจงได้ทราบด้วยทิพยจักษุ ทิพยโสต หรือญาณวิถีใด ทางหนึ่งทางใดแล้ว จงได้รับญาติพลีอุทิศ แล้วอนุโมทนาเพื่อเจริญกุศลราศีและสิริสุขสวัสดิ์ ซึ่งจะได้สำเร็จเป็นกัลปนาผลโดยสมควรแก่คตินั้นๆ ทุกประการ

ด้วยอานุภาพแห่งคุณพระพุทธ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ทุกผู้ทุกนามประสบแต่ความสุข ความเจริญอิฏฐวิบูลยผล ด้วยเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ เกียรติคุณ สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

พระอมราภิรักขิต

พระอมราภิรักขิต

(สนธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ.๙)

สารบัญ

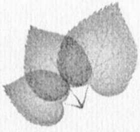

ปกิรณกคาถา

ติรตนปณามคาถา[๑]

พุทฺธํ นเม รตนภูตสรีรจิตฺตํ	ข้าพเจ้านมัสการพระพุทธเจ้า ผู้มีพระกายและจิตเป็นรัตนะ
ธมฺมํ นเม รตนภูตสุสีลทิฏฺฐึ	ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม มีสาระคือความหมดจดวิเศษเป็นรัตนะ
เอตํ นเม ติรตนํ รตนตฺตยวฺหํ	ข้าพเจ้านมัสการ ๓ รัตนะนี้ อันชื่อว่ารัตนตรัย
สมฺมา สโมสริตวตฺถุวิเสสภูตํ	เป็นวัตถุวิเศษสโมสรกันเป็นอันดี
อญฺโญญฺญยุตฺตคุณโยค-วสปฺปวตฺตํ	ที่เป็นไปด้วยสามารถประกอบด้วยคุณอันสมควรส่วนละอย่าง
อสฺมึ ตยมฺหิปิ ตเถว ยถา ติทณฺเฑ	รัตนตรัยแม้นั้น เป็นเหมือนไม้ ๓ อันไขว้ขัดกันอยู่
เอกํ วินา ตทิตเรสมสมฺภเวน	พรากออกเสียอันเดียว ที่เหลือนั้นก็ตั้งตรงอยู่ไม่ได้
โลเก กทาจิ จ จิเรน จ ปาตุภูตํ	นานนักจะมีปรากฏในโลกสักคราว

คมฺภีรญาณวิสยํ อติทุทฺทสตฺถํ	มีอรรถที่เห็นได้ยากยิ่ง แต่เป็นวิสัยของนักปราชญ์ผู้มีปรีชาญาณลึกซึ้ง
วิญฺญูหิ ปณฺฑิตชเนหิ	เป็นสิ่งที่บัณฑิตชน ผู้รู้วิเศษจะ
วิชญฺญรูปํ	พึงรู้แจ่มแจ้ง
โลกมฺหิ เกหิจิ	ชาวโลกบางเหล่าที่เป็นสามัญ
กถญฺจุปลพฺภนียํ	จะพึงได้พบกระไรได้
เกสญฺจิ สุฏฺฐุวิทิตํ	บางพวกที่เป็นบัณฑิตชาติ ทราบ
คุณกายตาย	ตระหนักแน่ โดยที่มีพระคุณเป็นก่ายกอง
นาเมหิเยว ชนตาย สุวิสฺสุตมฺปิ	แม้ปรากฏชัดแก่หมู่ชน ก็แต่พระนาม
สมฺปสฺสตํ มนสิ สุทฺธปสาทจานํ	เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมใส อันหมดจดในใจของสาธุชนผู้เห็นถูก
ปุญฺญตฺถิกานมสมุตฺตมปุญฺญภูมึ	เป็นภูมิภาคแห่งบุญ อันอุดมไม่มีที่เปรียบ ของผู้มีความต้องการบุญ
ทุกฺขา ปทุจฺจินมุขํ สรณํ คตานํ	เป็นทางแห่งความพ้นทุกข์ของสาธุชนผู้ถึงสรณะ
ปูชารเหสุ ปรมํ อภิปูชเนยฺยํ	เป็นอภิปูชนียะยอดเยี่ยม ในหมู่

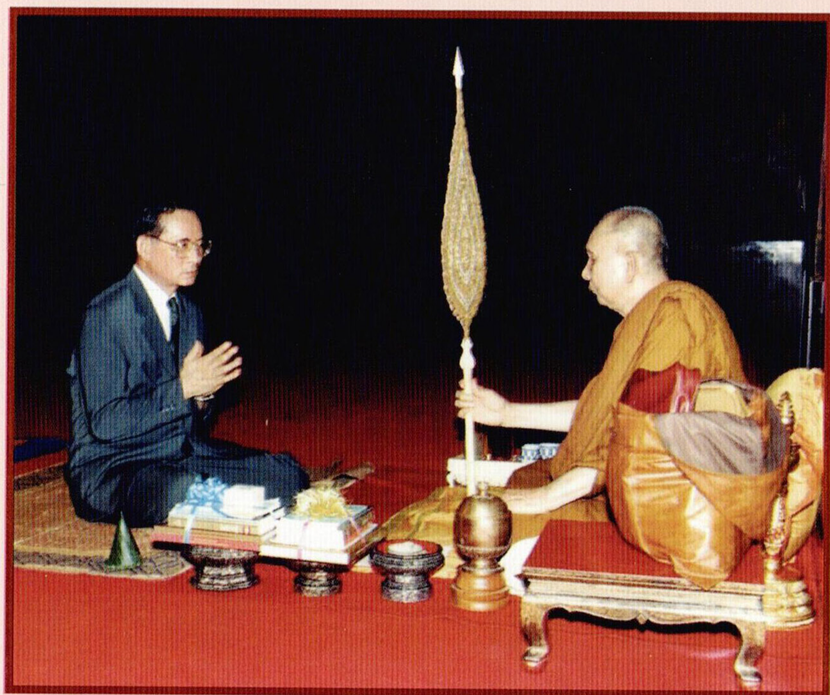
	ปูชารหสถาน
นิพฺพานสจฺฉิกิริยายุป–	เป็นประโยชน์จำต้องอาศัย เพื่อ
นิสฺสยตฺถํ	ทำพระนิพพานให้แจ้ง
สมฺมา กิเลสมลโสธนสิทฺธิยา จ	และเพื่อชำระมลทินกิเลสให้หมด
	จดสำเร็จโดยชอบ
สาธูหิ อตฺถกุสเลหุปเสวนียํ	อันสาธุชนผู้ฉลาดในอรรถ พึงส่องเสพ
ปาเณหิ จาปิ สรณํ คมนียเมว	ทั้งเป็นของที่เหล่าปาณชาติ พึงถึงว่าเป็นสรณะแท้จริง
ตสฺมา หิ ตํ ติรตนํ สรณํ คตมฺห	เพราะเหตุนั้นแล เราถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ
รตฺตินฺทิวํ ขณเณสุ	นอบน้อมอยู่ทุกขณะ ทั้งกลางคืน
นมสฺสมานา	และกลางวัน
ปูเชม จาปิ สสตํ	ทั้งมีจิตสุนทรประสาท บูชาอยู่
สุปสนฺนจิตฺตา	เสมอ
ตตฺถานุปาริจริยาย สทา รตา จ	ยินดีในการบำเรอพระรัตนตรัยนั้นทุกเมื่อ
ปุญฺเญน ตตฺถ สุกเตน	ด้วยบุญที่ก่อสร้างดีแล้ว ในพระ
สุขี ภเวมฺ	รัตนตรัยนั้น ขอเราจงเป็นผู้มีสุข
เตเชน ตสฺส จ สทาปิ	และด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัยนั้น
สุวตฺถิ โหตุ	ขอความสวัสดีจงมีทุกเมื่อ

โย เจธ ธมฺมวินยมฺหิ ปมาณภูโต โลกุตฺตราภิสมโย นิยโต สุโพชฺฌํ ตสฺโสปนิสฺสยจยาย อยมฺปิ โหตุ วตฺถุตฺตเย ปริจิโต สุปสาทกาโร.

ก็แลโลกุตราภิสมัยอันใด เป็นความตรัสรู้ชอบยืนยง เป็นสิ่งซึ่งประสงค์ในธรรมวินัยนี้ ความเลื่อมใสเป็นอันดีแม้นี้ ที่เราได้สร้างสมไว้ใน ๓ วัตถุ จงเป็นไป เพื่อก่อสร้างอุปนิสัยแห่งโลกุตราภิสมัยนั้น เทอญ.

พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

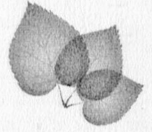
แสงส่องใจ

สก. พระญาณสังวร

(สมเด็จพระญาณสังวร)
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

ปริโยทเปยฺย อตฺตานํ จิตฺตเกฺลเสหิ ปณฺฑิโต
บัณฑิตพึงทำตนให้ผ่องแผ้วจากเครื่องเศร้าหมองจิต

๑ เครื่องทำให้จิตเศร้าหมอง คือกิเลส ที่รวมเป็นกองสำคัญ ๓ กอง คือ กองโลภะ ความโลภ กองโทสะ ความโกรธ และกอง

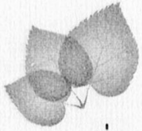

โมหะ ความหลง

๏ กิเลสเป็นเครื่องเศร้าหมองจิต หรือทำให้จิตเศร้าหมอง คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง นั้น กล่าวไม่ผิดว่าเป็นเครื่องยังจิตให้เศร้าหมอง มิใช่อะไรอื่นที่ยังจิตให้เศร้าหมอง นอกจากกิเลส ๓ กองสำคัญนี้เท่านั้น เพราะการทำบาปอกุศลทั้งปวงมิได้เกิดแต่อะไรอื่นเกิดแต่ความโลภความโกรธความหลงเท่านั้นแน่นอน

๏ ความประพฤติผิดศีล ละเมิดศีล แม้เพียงศีล ๕ เป็นเหตุให้จิตเศร้าหมองจริง การทำลายชีวิต การถือเอาของของผู้อื่นเป็นของของตน การผิดประเวณีกับบุตรภริยาสามีของผู้อื่น การกล่าวคำไม่จริงหลอกลวงให้เกิดความเชื่อผิดเข้าใจผิด และการดื่มสุรายาเมา ทั้ง ๕ ประการนี้ เป็นการละเมิดศีล ย่อมยังให้เกิด ความเกลียด ความกลัว ความโกรธ ความเข้าใจผิด เป็นต้น เหล่านี้มีผลไม่ดีแก่จิตแน่นอน ไม่มีการปฏิเสธได้ เป็นเครื่องยังจิตให้เศร้าหมองจริง

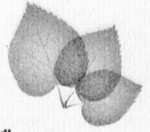
๏ ความประพฤติผิดศีล ละเมิดศีล มิได้เกิดแต่อะไรอื่นเกิดแต่กิเลสสำคัญกองโลภะ กองโทสะ กองโมหะ คือความโลภ ความโกรธ ความหลง แน่นอน ผู้มีปัญญาพึงพิจารณาให้เห็นจริง จะเห็นโทษของความโลภความโกรธความหลงชัดแก่ใจ จะสามารถหลีกไกลโทษนั้นได้ ตั้งแต่น้อย จนถึงมาก และจนถึงสิ้นเชิง ที่กล่าวได้ว่าเป็นการไกลกิเลสสิ้นเชิง นั่นก็คือการไกลทุกข์สิ้นเชิง พ้นทุกข์สิ้นเชิง อันเป็นยอดปรารถนาของทุกชีวิต

นั่นเอง

๏ บาปอกุศลเกิดแต่ใจ หรือเกิดที่ใจ บุญกุศลก็เกิดแต่ใจ หรือเกิดที่ใจ ความผ่องแผ้วของใจก็เกิดอยู่ที่ใจ นั่นก็คือทั้งบาปทั้งบุญทั้งความประเสริฐพิเศษสุดของชีวิตคือความมีใจผ่องแผ้ว ล้วนเกิดที่ใจ เกิดแต่ใจทั้งนั้น มิได้เกิดแต่อะไรอื่น มิได้เกิดแต่ที่ใดอื่น ใจเท่านั้นเป็นที่เกิดทุกประการ ทั้งบาปของชีวิต ทั้งบุญของชีวิต หรือความดีความชั่วของชีวิตและความประเสริฐพิเศษสุดของชีวิต คือทั้งบาปอกุศล ทั้งบุญกุศล และทั้งความผ่องแผ้วมิได้เกิดแต่อะไรอื่น มิได้เกิดแต่ที่ใดอื่น ใจเท่านั้นเป็นที่เกิดทุกประการ ทั้งบาปคือความชั่ว ทั้งบุญคือความดี และทั้งความผ่องแผ้วพ้นจากบาปจากบุญ พ้นจากอกุศลจากกุศล และพ้นจากกิเลสโลภโกรธหลง เป็นไปจริงตามพระพุทธภาษิต ว่าใจเป็นใหญ่ ใจเป็นประธาน ทุกสิ่งสำเร็จด้วยใจ

๏ บาปอกุศลทั้งปวงเกิดที่ใจ ใจเป็นจุดรวมเพียงหนึ่งเดียวของบาปอกุศล การจะละบาปอกุศลจึงต้องละที่ใจ อย่าให้บาปอกุศลเกิดที่ใจ บาปอกุศลมีอยู่ทุกหนทุกแห่งเต็มไปทั้งโลก แต่จะไม่สามารถเกิดแก่ใจที่ป้องกันไว้อย่างถูกต้องได้ ความคิดปรุงแต่งนั้นอาจเปรียบเป็นเช่นมือของจิตใจ ถ้ามือคือความคิดปรุงแต่ง ไม่เอื้อมออกไปถือเอาบาปอกุศลให้เข้าไปสู่จิตใจ บาปอกุศลแม้มีอยู่มากมายเต็มบ้านเต็มเมืองก็หาอาจเข้าสู่จิตใจได้ไม่ นั่นก็คือเมื่อมือของใจไม่ยื่นออกไปหยิบฉวยบาปอกุศลเข้าสู่

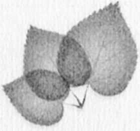

ใจ คือ เมื่อมิได้คิดปรุงแต่งให้เป็นบาปอกุศลก็จะเปรียบเหมือนมิได้ยื่นมือไปหยิบยกบาปอกุศลเข้าสู่ใจ ใจของผู้ใดไม่ยื่นมือคือความคิดปรุงแต่งให้หยิบจับบาปอกุศลเข้าสู่ใจ ผู้นั้นจะพ้นจากบาปอกุศล ที่ไม่เกิดขึ้นในจิตใจ

๏ ความโลภความโกรธความหลงที่มีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองจะเข้าสู่จิตใจต่อเมื่อมีมือมารไขว่คว้าหยิบจับฉุดกระชากเข้าไป ความโลภความโกรธความหลงแม้มีท่วมบ้านท่วมเมืองจะไม่เข้าสู่จิตใจที่ไม่มีมือมารเป็นสื่อฉุดชักเป็นอันขาด พอจะเปรียบเทียบได้กับพระอรหันต์ทั้งหลายผู้ไกลกิเลสแล้วสิ้นเชิง ไม่มีมือมารแล้วสำหรับจะฉุดกระชากกิเลสโลภโกรธหลงเข้าสู่จิตใจ ดังนั้นแม้ท่านจะอยู่ในโลกที่กิเลสท่วมทัน กิเลสก็จะไม่อาจเข้าสู่จิตใจของท่านผู้เป็นพระอรหันต์ปราศจากกิเลสแล้วสิ้นเชิง มือมารคือความคิดปรุงแต่งจึงสำคัญนัก อาจทำจิตที่เป็นใหญ่ เป็นประธาน ที่ทุกสิ่งสำเร็จด้วยจิต ทำให้บาปอกุศลยิ่งใหญ่เพียงใดก็ได้ แล้วแต่อำนาจของความคิดที่จะฉุดลากบาปอกุศลใดเข้าสู่จิตแรงแห่งกิเลสโลภโกรธหลง

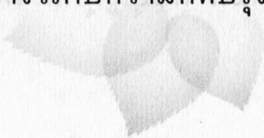
๏ พึงมั่นใจในอำนาจชั่วร้ายรุนแรงแห่งมือมาร หรือความคิดปรุงแต่งนั่นเอง แต่ก็พึงมั่นใจด้วยว่ามือมารจะไม่อาจเอาชนะมือบุญ หรือความคิดปรุงแต่งที่ให้ปัญญาเกิด บุญนั้นพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานแปลไว้ว่า "คุณงามความดี" มือบุญก็คือมือที่จะยังคุณงามความดี คือบุญกุศล ให้เกิดแก่จิตใจ ถ้ามี

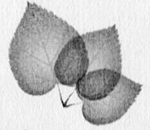

ความคิดปรุงแต่งไปในทางบุญกุศลขณะใด ขณะนั้นความคิดปรุงแต่งไปในทางบาปอกุศลจะเกิดไม่ได้ เพราะความคิดปรุงแต่งจะเกิดขึ้นพร้อมกันสองทางสองอย่างไม่ได้ เช่นเดียวกับลมหายใจนั่นเอง ขณะที่หายใจออกจะให้หายใจเข้าพร้อมกันไม่ได้ หรือขณะที่หายใจเข้าจะให้หายใจออกพร้อมกันก็ไม่ได้ แต่การหายใจไม่อยู่ในอำนาจของเรา ขณะที่ความคิดปรุงแต่งอยู่ในอำนาจของเรา เมื่อหายใจออกแล้วก็ต้องหายใจเข้า หรือเมื่อหายใจเข้าแล้วก็ต้องหายใจออก เป็นความตายตัวเช่นนี้ ส่วนความคิดปรุงแต่งมิใช่ เช่นการหายใจเข้าออก เพราะความคิดปรุงแต่งมิใช่เช่นการหายใจเข้าออก เพราะความคิดปรุงแต่งอยู่ในอำนาจของเรา จะคิดปรุงแต่งไปอย่างไรก็ได้ ให้เป็นมือบุญก็ได้ ให้เป็นมือมารก็ได้ คิดให้บุญกุศลเกิดก็เป็นมือบุญ คิดให้บาปอกุศลเกิดก็เป็นมือมาร พึงเลือกให้ดี พึงเลือกให้ถูก ชีวิตจะได้สวัสดี อาจถึงความมีจิตผ่องแผ้ว ได้พ้นทุกข์สิ้นเชิง ตามหัวใจพระพุทธศาสนาประการที่ ๓ ที่สมเด็จพระบรมศาสดาทรงแสดงไว้ด้วยพระมหากรุณาหาที่เสมอเหมือนมิได้

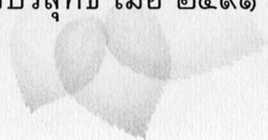
๏ ปัญญานั้นพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานแปลไว้ว่า "ความฉลาดเกิดแต่เรียนและคิด" เมื่ออ่าน "แสงส่องใจ" มาถึงตรงนี้ น่าจะถือได้ว่าได้เรียนแล้วบางอย่างเกี่ยวกับความคิดปรุงแต่ง และเกี่ยวกับมือบุญและมือมาร ขอให้คิดให้เกิดปัญญาว่าควรจะจัดการอย่างไรกับความคิดปรุงแต่งของตนจะให้เป็นมือ

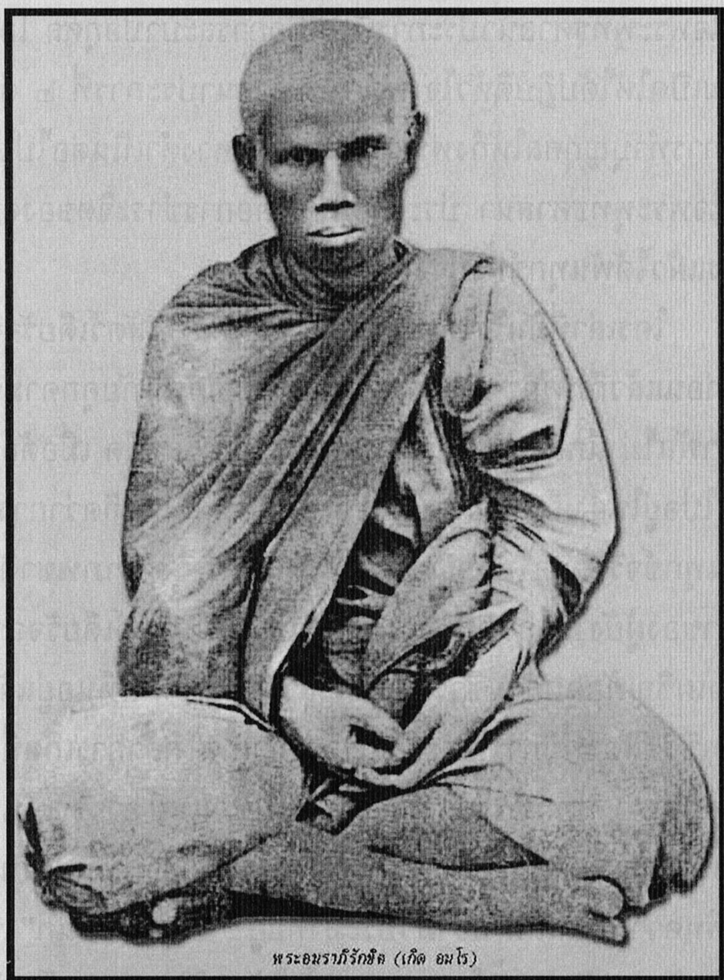

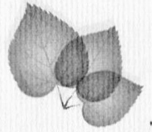
บุญ หรือจะให้เป็นมือมาร แม้ให้เป็นมือบุญก็เท่ากับกำลังปฏิบัติหัวใจพระพุทธศาสนาประการที่ ๑ คือการละบาปอกุศล โอกาสย่อมเปิดให้ได้ปฏิบัติหัวใจ พระพุทธศาสนาประการที่ ๒ ต่อไปคือการทำบุญกุศลให้ถึงพร้อม อันจะเป็นทางดำเนินต่อไปได้ถึงหัวใจพระพุทธศาสนา ประการที่ ๓ คือการชำระจิตของตนให้ผ่องแผ้วได้พ้นทุกข์ทั้งปวง

ใครเล่าที่มั่นใจได้จริง ว่าไม่เคยเกิดเป็นสัตว์เดียรัจฉานมาก่อนแล้วกี่ภพกี่ชาติ ต้องอกสั่นขวัญหายหนีภัยคุกคามชีวิตที่หาพ้นไม่ นึกถึงความตกใจหวาดกลัวอย่างสุดขีด เมื่อต้องตกเข้าไปอยู่ในอุ้งเล็บหรือในปากของศัตรูร้าย นึกดูเถิดว่าการเกิดเป็นทุกข์จริงหรือไม่และใครเล่าที่มั่นใจได้จริง ว่าภพชาติข้างหน้าของผู้ยังไม่ไกลกิเลสสิ้นเชิงจะไม่ไปเป็นสัตว์เดียรัจฉานที่ต้องเผชิญภัยคุกคามชีวิตอยู่ทุกเวลานาที เช่นที่เห็นอยู่แล้วในภาพชีวิตสัตว์ที่มีการนำมาฉาย จงกลัวเถิด กลัวการเกิดที่ต้องตกอยู่ในความทุกข์แสนสาหัส อาจจะเป็นมนุษย์ อาจจะเป็นสัตว์เดียรัจฉาน ที่ต้องลนลานหนีภัยชีวิตอยู่ทุกเวลานาที พากันหนีให้พ้นความเกิดเถิด อย่ามัวประมาทอยู่ “ชีวิตนี้น้อยนัก” ชีวิตข้างหน้าน่ากลัวนัก ตั้งใจภาวนาพุทโธให้ทุกอิริยาบถจะเป็นกำลังเร่งปฏิบัติหัวใจพระพุทธศาสนาให้ครบถ้วนทั้ง ๓ ประการ ตามที่สมเด็จพระบรมศาสดาจารย์ทรงแสดงไว้ในวันมาฆบูชา ด้วยพระพุทธหฤทัยรักสูงส่งบริสุทธิ์ เมื่อ ๒๕๙๑ ปี มาแล้วเถิด

พระอมราภิรักขิต (เกิด อมโร)

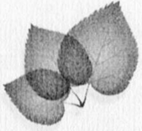

ใครใฝ่ร้อนจะนอนเย็น เป็นดนเดียว ว่าได้แก่หญิงชาย หมั่นขวนขวายการแต่เดิม คือยามหนุ่มแสวงหาวิชาใส่ตน เพิ่มเติม เรียนอักษรเป็นเดิม แล้วเพิ่มวิชาหากิน ครั้นยามใหญ่ ไม่คร้าน หมั่นกอบการหาทรัพย์สิน ถึงหนาวร้อนยุงริ้น ทนหากิน ไปเสียก่อน สร้างสมทรัพย์สินไว้ เมื่อยามแก่ได้นั่งนอน เลี้ยงกาย ไม่เดือดร้อน ทุกข์ก่อนจึงสบายภายหลัง

อนึ่งโสดผู้กลัวภัย ในอบายได้ยินฟัง หมั่นกอบบุญระวัง โทษทุจริตทั้งหลาย ถึงยากเข็ญเป็นไฉน สิ่งใดเป็นบาปบ่กลาย กุศลรีบขวนขวาย ก่อนแต่ยังไม่มา เมื่อใกล้ม้วยไม่วุ่น เพราะ บุญอุ่นสุขสุขาม้วยแล้วจะสู่ฟ้า ร้อนก่อนหนาจึงได้เย็น

อนึ่งชีคฤหัสถ์ เห็นไตรวัฏฏ์กอบด้วยเข็ญ เห็นเกิดแก่ ตาย เห็นเป็นดังไฟไหม้โลกา เห็นตนเกิดมา ดูดังหนึ่งอยู่กลาง ไฟหนา เห็นแล้วรีบศึกษา ในศาสนาหาความเย็น ถึงยากเข็ญ สักเท่าใด น้ำตาไหลก็บ่เว้น กอบเรียนเพียรบำเพ็ญ ทุกเช้าเย็น บ่เว้นกาล ถ้าข่มไฟที่ร้อน คือนิวรณ์ด้วยองค์ฌาน หรือมีปรีชา ญาณ ผลาญบาปตายในชาตินี้ จะได้สุขในฌาน ใน นิพพาน ล้ำโลกีย์ แม้นฌานมรรคผลนี้ ไม่เกิดมีชาตินี้นา กุศลที่สร้างไว้ เป็นปัจจัยในเบื้องหน้า ให้ตนพ้นทุกขา ในเบื้องหน้า จะพ้นร้อน หมู่ชนสามพวกนี้ เช่นเราชี้มาแต่ก่อน ชื่อว่าคนใฝ่ร้อน จะนอน เย็นเช่นนี้นา เพราะว่าหมั่นหาทรัพย์ และหมั่นดับซึ่งโทสา ด้วย ยากลำบากหนักหนา ไปภายหน้าจึงสบาย ฯ

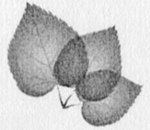

ใครใฝ่เย็นจะดิ้นตาย คนเดียวโดยอรรถ ที่ท่านคัดประดน ได้แก่คนคร้านงาน ไม่กอบการวิชา ใส่อาตมาแต่เดิม เอาแต่เหิมข้างสนุก บ่กลัวทุกข์ปลายมือ เห็นฮือลือไหนสนุกก็วิ่งบุกไปนั่น บ่พรั่นบั่นจิตต์ตน ขวนขวายมุ่งงาน กอบกิจการหาทรัพย์ ไว้สำหรับเมื่อแก่ อนึ่งเอาแต่นอนไข้ได้ว่าข้าจะนอน ดูดังขอนขี้เซา ถึงว่าเขาจะปลุก ไม่อยากลุก ลืมตา ไม่คิดหาการงาน ไม่กอบการหาทรัพย์ ไว้สำหรับภายหลัง หวังแต่เกษมสันต์ ปัจจุบันฝ่ายเดียว ไม่แลเหลียวความเข็ญ ที่จะเป็นภายหน้า

ถ้าแม้ไปเบื้องปลาย อันตรายหากมีมา แต่อาญากษัตริย์ หรือวิบัติโรคา หรือชรามาถึงจะรำพึงเอาไหน ช่วยภัยเลี้ยงอาตมา เมื่อโรคาแก่เฒ่า ก็จะเร่าร้อนยาก ได้ลำบากแก่ตน ที่เป็นผลความคร้าน ที่ชาวบ้านพึงได้ อนึ่งไซร้คนคร้านกิจ ไม่คิดดูให้ดี เห็นท่านมีสินทรัพย์ไปนับว่าญาติ เอาตัวฟาดฝากเขา ใจเบาบ่กำหนด หากเขาคด ใจพาล เอาคำหวานลวงล่อ ตอบต่อให้หลงใหล เข้าใจว่าท่านรัก ท่านก็ชักชวนสนิท ภายหลังติดเล่ห์กล ตู่ว่าตนลักของเงินทองโคข้าหนี ไม่ปราณีน้ำเนตร เหตุทั้งนี้เพราะตนเป็นคนคร้านใจเบา หมายพึ่งเขาคร้านกิจ ไม่คิดพึ่งตน ไซร้จึงได้ยากถึงตน

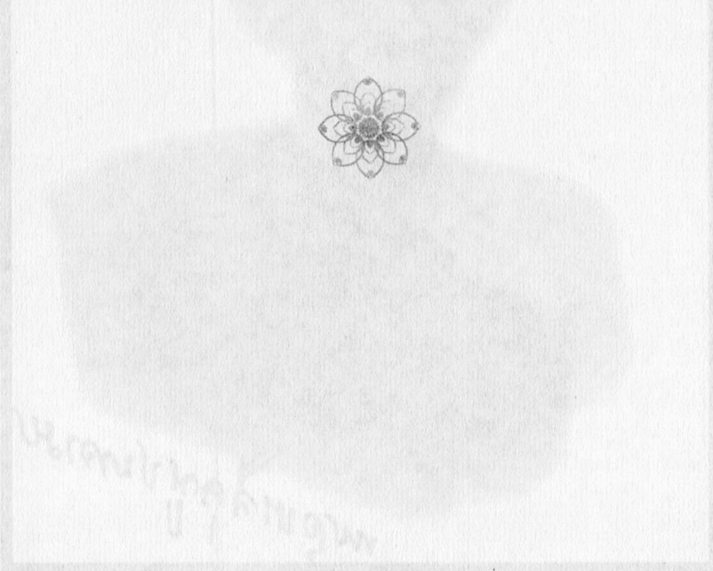
อนึ่งโสดคนใจพาล ไม่กอบการกุศล ไว้ใส่ตนแต่แรก เอาแต่แบกการบาป หาแต่ลาภสำคัญ ปัจจุบันภายเดียว ไม่แลเหลียวโลกหน้า ใจหยาบช้าไม่ดี อนึ่งโสดชีบรรพชิต

บวชแล้วกิจแห่งตน ไม่ขวนขวายหมายหา ไม่ศึกษาบัญญัติ ปฏิบัติให้ดี เป็นแต่ชีเพื่อท่าน ไม่คิดอ่านเล่าเรียน บำเพ็ญเพียรภาวนา แสวงหาประโยชน์ ทำแต่โทษไม่ดีเป็นอลัชชีใจพาล กอบการผิดบัญญัติ ดังคฤหัสถ์ชาวบ้านเกียจคร้านไม่เล่าเรียน บวชเข้าเบียนศาสนา ไม่แสวงหาทางธรรม์ ชนเช่นพรรณนามาตามตำรานิพนธ์ ชื่อว่าคนใฝ่เย็น จะได้เข็ญดิ้นตาย เพราะภายหน้าจะได้ เสวยวิบากบาปไข้โทษนั้นตามกรรม ฯ

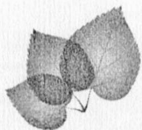

วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๘

อิทานิ อฏฺฐมีทิวเส สนฺนิปติตาย พุทฺธปริสาย
กาจิ ธมฺมีกถา กถิยเต อิโต ปรํ สวากฺขาโต
ภควตา ธมฺโมติ อาทิกํ ธมฺมคุณกถํ ภาสิสฺสามิ
อิมสฺส ธมฺมปริยายสฺส อตฺโถ สาธายสฺมนฺเตหิ
สกฺกจฺจํ โสตพฺโพติ ฯ

ณ วันนี้ เป็นวัน อัฏฐมีดิถีที่ ๘ ค่ำ แห่งปักขคณนา พุทธบริษัทได้มาสันนิบาตประชุมกันในธรรมสวนมณฑสนี้ เพื่อประสงค์จะสมาทานอุโบสถศีลแลเบ็ญจเวรวิรัตแลสดับ พระ–ธรรมเทศนาอันเป็น พระโอวาทคำสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดา เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ส่วนปฏิบัติบูชาของตนๆ การที่ได้มารักษาอุโบสถศีลและเบ็ญจเวรวิรัติแลการตั้งใจฟังพระธรรมเทศนาเหล่านี้ ชื่อว่าเป็นส่วนปฏิบัติบูชาในพระพุทธพระธรรมพระสงฆ์อย่างสูงสุด เมื่อพร้อมด้วยสันนิบาตเช่นนี้แล้ว เบื้องหน้าแต่นี้เป็นโอกาสที่จะสดับพระธรรมเทศนาด้วยการที่ท่านทั้งหลายได้ตั้งกติกาอธิษฐานไว้ในใจของตนว่า ถึงวันพระหนึ่งๆ จะพากัน

สะสมคุณความดี มีให้ทานและรักษาศีล ๕ ศีล ๘ เป็นต้น เมื่อได้ตั้งกติกาไว้อย่างไร ข้อนั้นก็ได้พากันประพฤติปฏิบัติสำเร็จตลอดมาได้จนบัดนี้ก็จวนใกล้จะออกพรรษาแล้ว การที่ตั้งเจตนาไว้อย่างใดก็ได้ให้สำเร็จตามอย่างนั้น

อันนี้ควรจะโสมนัสยินดี การที่ได้พากับอบรมความดีต่างๆ มีให้ทานรักษาศีลแลสดับพระธรรมเทศนาเป็นต้นนี้ นับว่าเป็นการได้ทำความดีให้เกิดให้มีขึ้นในตนเป็นส่วนที่จริงที่แท้ สามารถจะยึดเอาเป็นสรณะที่พึ่งของตนได้ และได้ชื่อว่าได้กระทำหลักฐานไว้แก่ตน ทำตนให้เป็นคนมีหลักฐานในการต่อไป ด้วยว่าโลกคือหมู่สัตว์ไม่คงที่เป็นปกติอยู่เสมอได้

ส่วนโรคภัยไข้เจ็บก็ไม่มีนิมิตเครื่องหมายว่าจะมีมาเมื่อไร ถึงแม้เราอยู่ต่อเรื่อยๆ ไปก็ไม่รู้ว่าจะได้รับความสุขสักเพียงไร แล้วให้หวนคิดดู เพ่งดู สัตว์ ทั่วโลก ซึ่งได้รับความเดือดร้อนลำบากลำคาญ เกิดแต่เหตุในดังโรคภัยไข้เจ็บเป็นต้น เกิดแต่เหตุภายนอกได้แก่การเบียดเบียนซึ่งกันและกันมีทั่วไปในหมู่มนุษย์และสัตว์ที่ว่างที่เว้นไม่มีเลย เมื่อเพ่งดูแล้วก็น่าจะรำคาญสักปานใด จะอยู่คนเดียวก็ไม่ได้ ด้วยชีวิตและความสุขเนื่องอยู่ด้วยหมู่ด้วยคณะต้องอยู่ด้วยกันมากๆ จึงมีความสุข

เมื่อครั้นอยู่มากหมู่มากคณะหนักเข้าก็เกิดความเดือดร้อนขึ้นในระหว่างพวกของตนนั้นเอง เพราะต่างคนต่างแสวงหาความสุข ทีนี้ก็เกิดข่มเหงแย่งชิงสถานที่และทรัพย์สมบัติกันขึ้น ผู้

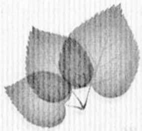

มีอำนาจมากก็ข่มเหงให้ผู้มีอำนาจน้อย ผู้มีอำนาจน้อยสู้ทางนี้ไม่ได้ก็หาอุบายอื่นแก้แค้นแก่ผู้มีอำนาจมาก ต่างฝ่ายต่างก็ถือดีแก่กันและกัน จนถึงมีพระราชามหาอำมาตย์ช่วยป้องกันคอยระงับความเดือดร้อน

ถึงปานนั้นก็ยังไม่สงบจริงจังเป็นแต่เพียงเบาบางลงเท่านั้น ต่างคนต่างก็ทำความเดือดร้อนรำคาญให้แก่กันและกันเรื่อยไปไม่มีที่สิ้นสุด ยังต่างหมู่ต่างคณะ เข้ามาระคนปนกันขึ้นมากหมู่มากคณะก็ยิ่งนำความสุขความสำราญมาสู่มากขึ้น ส่วนความเดือดร้อนรำคาญก็ยิ่งทวีมากขึ้นอีกเหมือนกันเพราะต่างฝ่ายก็ต่างจะเอาเปรียบแก่กันในทางหาความสุขแก่พวกของตนนั้นแล จนถึงแก่ก่อการวิวาทบาดหมางฆ่าฟันทุบตีกันในระหว่างหมู่ระหว่างคณะตลอดขึ้นไปจนถึงประเทศต่อประเทศ

มองดูในระหว่างหมู่มนุษย์ด้วยกันก็น่าสังเวชเบื่อหน่ายเหลือทน ต่างถือชาติถือสกุลถือพวกถือเหล่าถือประเทศ บ้านเมือง จนไม่รู้สึกว่าตนเป็นมนุษย์ชาติเดียวกันทั้งโลก มีสมบัติในตัวก็เท่านั้น แต่เหตุไฉนจึงต้องไปเบียดเบียนผู้อื่นให้ได้รับความเดือดร้อน แท้ที่จริงความสุขที่มนุษย์ทั้งโลกจะพึงได้ก็ต้องได้ด้วยสุจริต คือความประพฤติดีด้วยกายวาจาใจ ที่สัมปยุตรด้วยเมตตากรุณาโดยแท้ ครั้นแลไปดูสัตว์อื่นนอกจากมนุษย์พวกเรานี้ก็อีกและสัตว์บางพวกต้องกินสัตว์ที่มีชีวิตเหมือนกับตัวเป็นอาหารสัตว์ใหญ่กินสัตว์น้อย สัตว์น้อยกินสัตว์ใหญ่ สัตว์ที่กินต้นไม้

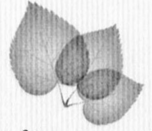

ต้นหญ้าเป็นอาหารก็พลอยถูกสัตว์พวกที่กินเนื้อจับกินเสียด้วย สัตว์จำพวกที่กินต้นไม่ต้นหญ้าเป็นอาหารก็เบียดเบียนกันในหมู่ของตัวในทางอาหารบ้างในทางความสุขบ้าง ขอให้มองดูบรรดาสัตว์ในน้ำในบกโดยที่สุดแต่สัตว์เหาะไปได้ในท้องอากาศ จะหาจำพวกใดที่จะพ้นไป จากความเบียดเบียนแก่กันและกันไม่มีเลย ข้อสำคัญก็คืออาหารนี้แหละเป็นต้นเหตุ ก่อให้เกิดเบียดเบียนกัน

รองลงมาก็กามสุข ส่วนแสวงหาอาหารนี้ในหมู่สัตว์ทั้งโลกไม่ร้ายแรงเหมือนหมู่มนุษย์ เพราะไม่สู้จะมีสัตว์จำพวกที่สะสมเพียงแต่พออิ่มท้องวันหนึ่งๆ เท่านั้นโดยมาก ส่วนหมู่มนุษย์นี้อาหารอยู่ข้างจะยุ่งมากต้องสะสม ด้วยได้เท่าไหร่ก็ไม่พอ หามาใส่ตุ่มใส่ไหใส่โอ่งใส่หีบใส่กระป๋อง ย่างด้วยไฟผึ่งด้วยแดดให้เป็นของแห้งไว้บ้าง

ดูไปเถอะนับอย่างอาหารของหมู่มนุษย์ไม่ถ้วน เป็นต้นว่าผลไม่ทั้งปวง ใบไม้ทั้งปวง ต้นไม่รากเหง้าของต้นไม้ และเถาวัลย์ที่ไม่เบื่อไม่เมาเป็นอาหารของมนุษย์ได้ทั้งสิ้น ในหมู่สัตว์ทั้งหลายไม่ว่าสัตว์น้ำ สัตว์บก สัตว์อยู่ถ้ำ รูสัตว์เดินไปได้ในท้องอากาศ ไม่เลือกว่าสัตว์ตัวใหญ่ตัวเล็ก เพื่อนกินตะพัดตะพือไปทีเดียว ถ้าจะว่าไปโดยความจริง หมู่มนุษย์เรามีปัญญามาก ควรจะให้ความสุขแก่สัตว์ทั่วโลกเป็นการสมควรแท้ แต่หาเป็นเช่นนั้นไม่ บรรดาหมู่สัตว์ในโลกได้รับความเบียดเบียน แต่หมู่มนุษย์มากมายเหลือส่วนที่จะพึงประมาณ ใช่แต่จะเบียดเบียนแต่ใน

หมู่สัตว์เพียงเท่านั้นก็หาไม่ ยังเบียดเบียนในหมู่มนุษย์ด้วยกันก็เหลือล้น จนถึงพวกพ้องพี่น้องตลอดลงไปจนถึง สามีภรรยาก็เบียดเบียนข่มเหงกัน

เมื่อเพ่งดูแล้วก็น่าสังเวชสลดใจเหลือเกิน ส่วนที่กินเนื้อเป็นอาหารจะมาโทษเอาหมู่มนุษย์ทุกวันนี้ทีเดียวไม่ได้ เพราะของเป็นมาแล้วแต่บรรพบุรุษมีเนื้อสสัตว์เป็นอาหารสืบกันมาแก้ไม่ไหว แม้แต่ญาณของพระพุทธเจ้าก็ทรงเห็นว่าไม่มีทางแก้ เมื่อทรงเห็นโทษแล้วจึงหลีกเฉพาะตัวและพรรคพวกของตัวเท่านั้น การทรงแต่งตั้งสิกขาบทแห่งศีลทั้งปวงยก

ปาณาติบาตรให้เว้นการฆ่าสัตว์เป็นประธานเท่ากับประกาศทางเมตตา กรุณา แก่หมู่สัตว์ทั่วโลก เมื่อพุทธบริษัทเพ่งดูเห็นความปั่นป่วนวุ่นวายของหมู่มนุษย์ทั่วโลกเช่นนี้ ก็สมควรเกิดความเบื่อหน่ายบ่ายหน้า หาทางหลีกเลี่ยงให้พ้นไปเสียจากโลกเป็นการชอบยิ่ง ถ้าหากยังยินดีอยู่ในโลกก็ควรหาอุบายที่จะแก้ไขไม่ให้เบียดเบียนข่มเหงกัน ต่างคนต่างอยู่พอสบาย ๆ ตลอดชีวิตเป็นการชอบแท้

อุบายทางแก้นอกจากโอวาทของพระพุทธเจ้าแล้ว ก็เป็นอันไม่มีที่ปกครองกันอยู่ได้โดยเรียบร้อยทุกวันนี้ ก็เพราะพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธองค์โดยแท้ คือในหมู่มนุษย์เราอยู่เป็นสุขด้วยกันทุกวันนี้ ก็ด้วยเมตตากรุณาแก่กันและกันเท่านั้น ส่วนเมตตากรุณานั้นเป็นพระธรรมคำสอนของ

พระพุทธเจ้าแท้ ในหมู่มนุษย์เราถ้าต่างคนต่างอิจฉาพยาบาทโกรธเคืองแก่กันทั่วโลก โลกก็แตกเท่านั้น โดยที่สุดแต่พวกเราที่อยู่ในศาลานี้ต่างคนต่างเกลียดกันทุก ๆ คนศาลาก็แตกทนไม่ไหว เท่านั้น ที่พวกเราพากันอยู่เป็นสุขนี้ ก็ด้วยอำนาจเมตตาปราณีกัน คือพากันประพฤติตามคำสอนของพระพุทธเจ้านั่นเอง เมื่อเห็นประโยชน์ในโอวาทคำสอนของพระองค์เช่นนี้ ควรแล้วที่ต้องรู้จักคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ผู้รู้จักคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์แล้ว จะควรประพฤติตนอย่างไร คือต้องประพฤติตนอย่างนี้ เมื่อจะประกอบการกุศลใดๆ ถ้ามีโอกาสต้องทำวัตรไหว้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เสียก่อน มีโอกาสสวดมนต์ให้สวดมนต์เสียก่อนจึงสมาทานศีล หรือจะให้ทานก็ดี จะฟังพระธรรมเทศนาก็ดี จะเจริญสมถะวิปัสสนาก็ดี ก็ให้ไหว้พระสวดมนต์เสียก่อนเป็นการสมควร แต่ต้องให้เหมาะแก่โอกาสควรย่อหรือควรพิสดาร ฯ พระโอวาทของพระพุทธเจ้านั้น

ทรงแนะนำสั่งสอนให้บริจาคทานเป็นเบื้องต้น เพื่ออบรมดวงจิตต์ให้สัมปยุตรด้วยเมตตากรุณาแลจาคเจตนา หัดบริจาควัตถุภายนอกก่อน ครั้นจาคเจตนาแก่ขึ้น จึงรักษาศีล บริจาควัตถุภายในคือกิเลสได้แก่ความโลภความโกรธความหลง ส่วนหยาบที่ออกมาทางกาย ทางวาจา เพราะทานและศีลมีเมตตากรุณาแลจาคเจตนาเหมือนกัน ครั้นทานศีลบริบูรณ์แล้วก็เป็นภาคพื้นแห่ง

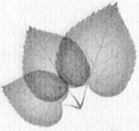

สมาธิและปัญญาอยู่เอง ผู้ปฏิบัติได้เพียงชั้นโลกียปฏิบัติตามนัยที่แสดงมานี้ ก็พ้นจากการวุ่นวายข่มเหงเบียดเบียนกัน จะพากันอยู่เย็นเป็นสุขตลอดชีวิต ไม่ต้องสงสัย

ถ้าเป็นผู้เบื่อโลกจริงจังอยากจะออกให้พ้นโลก ถ้าเช่นนั้นในสองวันพระก่อนได้แสดงทางออกจากโลกไว้สองทาง ทางหนึ่งให้ปฏิบัติตรงต่อพระอัฏฐังคิกมรรค บำรุงศีลขันธ์ สมาธิขันธ์ ปัญญาขันธ์ ให้เป็นอธิศีล อธิจิตต์ อธิปัญญา ให้องค์อวยวะของมรรคสามัคคีกันในสกลกายนี้ ก็เป็นทางออกจากโลกได้ วันพระหลังได้แสดงทางออกจากโลกหรือออกจากทุกข์ด้วยทางวิสุทธิมรรค ก็คือต้องออกด้วยไตรสิกขาเหมือนกัน ทางทั้งสองนั้นถ้ารู้แล้วก็เป็นอันเดียวกัน ฯ

วาระนี้จะแสดงทางออกอีกทางหนึ่งเป็นทางวิปัสสนา เพื่อจะให้กว้างขวางเหมาะแก่อุปนิสัยของพุทธบริษัท และเพื่อให้เป็นทางที่พุทธบริษัทจะเลือกดำเนินตามให้เหมาะแก่อุปนิสสัยของตน เพราะพระธรรมดังที่จะแสดงต่อไปนี้ก็เป็นสวากขาตธรรม เป็นธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้วทั้งนั้น ทางวิปัสสนานั้นควรแก่ผู้มีสีลาจารวัตรบริบูรณ์แล้ว จะพึงเจริญเรียกว่าวิปัสสนากรรมัฏฐาน

ท่านแสดงไว้โดยอเนกนัย คือมิใช่อย่างเดียวในที่นี้ จะยกเอาใจความในธรรมนิยามสูตรมา แสดงพอเป็นนิทัสสนอุทาหรณ์ พอให้เห็นทางแห่งวิปัสสนากรรมัฏฐาน ในความในธรรมนิยาม

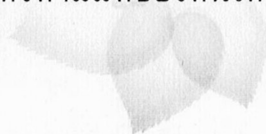
สูตรนั้นว่า "สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจา สังขารทั้งสิ้นเป็นของไม่เที่ยง สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจา สังขารทั้งสิ้นเป็นทุกข์ สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งสิ้นเป็นอนัตตา คือไม่ใช่ตัวตน อถ นิพฺพินฺทติ ทุกฺเข ครั้น เมื่อพิจารณาเห็นสังขารธรรม เป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตาเช่นนั้น ก็เกิดนิพฺพิทาญาน ความเบื่อหน่ายในทุกข์ เห็นว่าความไม่เที่ยงก็เป็นตัวทุกข์ ทุกข์ความทนยากก็เป็นตัวทุกข์ อนัตตาไม่ใช่ตัวตนก็เป็นตัวทุกข์ (คือเห็นโทษของสังขาร)

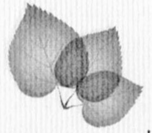
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา นิพพิทาญาณ ความเบื่อหน่ายในสังขารทั้งหลายเพราะเป็นตัวทุกข์อันนี้เป็นวิสุทธิมรรค เป็นทางที่ให้ถึงทางบริสุทธิ์ ฯ ในสุดต้นตนัย ทรงตรัสเป็นการรับรองว่า

"อุปฺปาทา วา ภิกฺขเว ตถาคตานํ อนุปฺปาทา วา ตถาคตานํ ฐิตา ว สา ธาตุ ธมฺมฏฺฐิตตฺตา ธมฺมนิยามตา"

ความว่า ดูกรภิกขุทั้งหลาย พระตถาคตเจ้าทั้งหลายจะบังเกิดขึ้นในโลกหรือไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม ขึ้นชื่อว่าสังขารธรรมทั้งหลายย่อมเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตา เป็นธรรมธาตุ ธรรมฐิติ ธรรมนิยาม คือตั้งอยู่เป็นธรรมดาอย่างนั้นไม่แปรผันเป็นอย่างอื่น เป็นแต่เราตถาคตตรัสรู้ แล้วนำมาแนะนำสั่งสอนกระทำให้ตื้นขึ้นเท่านั้น คงได้ใจความตามนัยพระสูตรดังนี้ฯ

ต่อนี้จักแสดงตามมติของตนโดยทางไต่สวนพุทธภาษิต

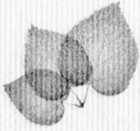

เพื่อให้สะกิดใจของพุทธบริษัทผู้เห็นภัยแจ้งชัดในวัฏฏสงสาร มุ่งหาทางที่จะออกจากวัฏฏทุกข์ ทางวิปัสสนานี้เป็นทางสำคัญอย่างยิ่ง แต่ต้องอาศัยศีลสมาธิเป็นภาคพื้นมาแล้ว จึงเป็นทางให้สำเร็จได้ วิปัสสนาแปลว่าเห็นแจ้งเห็นจริง คือเห็นจริงตามสภาวะที่เป็นอยู่อย่างไรแห่งธรรมนั้นๆ เหมือนอย่างในธรรมนิยามสูตรที่ท่านแสดงว่า

สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงเป็นทุกข์ ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตาดังนี้ ทางไต่สวนควรสงสัยว่าไฉนหนอท่านจึงแสดงว่าสังขารทั้งสิ้นเป็นของไม่เที่ยง สังขารทั้งสิ้นเป็นทุกข์ ทำไมจึงไม่แสดงว่าสังขารทั้งสิ้นเป็นอนัตตา สังขารทั้งสิ้นกับธรรมทั้งสิ้นนั้นจะมีอาการต่างกันอย่างไร สังขารก็ชื่อว่าธรรมเหมือนกัน คือสังขตธรรม คงได้ความว่าสังขารมีนัยเดียว

ส่วนธรรมนั้นมีสองนัย คือสังขตธรรมหนึ่ง อสังขตธรรมหนึ่ง ที่แสดงว่า สพฺเพ ธมฺมา อนตฺตา หมายทั้งสังขตธรรมแลอสังขตธรรมมีอาการต่างกันคือ สังขตธรรมมีอนิจจัง ทุกขังอนัตตาเต็มที่ ส่วนอสังขตธรรม อนิจจัง ทุกขังไม่มี มีแต่อนัตตาอย่างเดียว คือไม่ใช่ตัวตนเป็นธรรมต่างหาก แสดงทางวิปัสสนาต้องแสดงในสกลกายนี้อย่างเดียว แสดงนอกออกไปไม่ได้ ต้องตรวจดูหน้าตาของสังขตธรรมแลอสังขตธรรมในสกลกายนี้ให้เห็นชัดว่า สังขตธรรมมีที่สุดเพียงไร อสังขตธรรมมีที่สุดเพียงไร

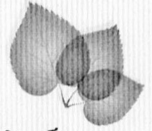

ต้องตรวจดูหน้าตาของสังขารทั้งสิ้นเสียก่อน สังขารในปฏิจจสมุปบาท สังขารในเบ็ญจขันธ์ ท่านหมายเจตสิกสังขาร คือ ปุญญาภิสังขาร อปุญญาภิสังขาร อเนญชาภิสังขาร เหมือนกัน ถึงกายสังขาร วจีสังขาร มโนสังขาร ก็เกี่ยวด้วยเจตสิกสังขาร เหมือนกัน

จึงรวมสังขารทั้งสิ้นเป็นสอง คือ อุปาทินนกสังขาร หนึ่ง อนุปาทินนกสังขารหนึ่ง ชื่อว่าสังขารทั้งสิ้น สังขารทั้งสองนี้มีเต็มโลกด้วยกัน จะชี้แจงไม่มีที่สิ้นสุด ผู้ปฏิบัติจะเห็นเอง จะชี้พอเป็นอุทาหรณ์เพื่อเป็นทางดำริห์เท่านั้น

ในสกลกายนี้เต็มไปด้วยสังขารทั้งสอง ท่านจึงตั้งชื่อว่าสังขารร่างกาย แต่เท่านี้ก็ไม่พอใช้จึงตั้งชื่อต่อออกไปชื่อว่าสกลกายบ้าง นามรูปบ้าง ขันธ์บ้าง ธาตุบ้าง อายตนะบ้าง เป็นต้น เป็นตัวอย่าง แล้วแจกอาการของชื่อตั้งนั้นๆ ดังสกลกายแจกอาการออกไปตามลักษณะของธาตุ ๔ ปถวีธาตุ ๒๐ มีเกศา โลมา เป็นต้น อาโปธาตุ ๑๒ มี ปิตฺตํ เสมฺหํ เป็นต้น ถ้าแจกแต่สองธาตุนี้เป็นอาการ ๓๒ ถ้าแจก เตโชธาตุ ๖ มี สนฺตปฺปคฺคิ เป็นต้น แลแจกวาโยธาตุ ๔ มี อุทฺธํคมาวาจา เป็นต้น

ประสมเข้าเป็นอาการ ๔๒ ชื่อว่าสกลกายฯ รวมสกลกายให้ชื่อว่า นามรูป ใจชื่อว่านาม กายทั้งสิ้นชื่อว่ารูป กายกับใจประชุมเข้าเป็นหมวดเป็นก้อนชื่อว่าขันธ์ แจกอาการของขันธ์เป็น ๕ รวมอาการของกายเข้าเป็น ๑ ชื่อว่ารูป ส่วนใจแจกอาการ

เป็น ๔ คือ เป็นเวทนา ๑ สัญญา ๑ สังขาร ๑ วิญญาณ ๑ ขันธ์อันเดียวนั้นแหละแต่มีอาการ ๕ อย่างจึงชื่อว่าขันธ์ ๕ ฯ สกลกายอันเดียวและท่านตั้งชื่อว่าธาตุ แจกอาการของธาตุในที่นี้เป็น ๖ คือ ธาตุดิน ธาตุไฟ ธาตุลม ธาตุอากาศ แจกรูปออกเป็น ๕ ธาตุวิญญาณนี้เป็นนามหนึ่ง จึงรวมกันเป็นธาตุ ๖

ฯ สกลกายอันเดียวนี้แหละท่านตั้งชื่อว่าอายตนะ แจกอาการของอายตนะเป็น ๖ ตา หู จมูก ลิ้น กาย นี้ ส่วนรูปแจกเป็น ๕ ใจนี้ส่วนนามคงเป็น ๑ จึงรวมเป็นอายตนะ ๖ ฯ สกลกายอันเดียวนี้แหละท่านตั้งชื่อว่าชาติความเกิดชรา ความแก่ ๑ มรณะความตาย ๑

ฯ แจกอาการของชาติเป็น ๒ คือเป็นปฏิฉันนชาติ ความเกิดกำบัง คือ ตั้งแรกแต่ประถมปฏิสนธิวิญญาณ มาก็ชื่อว่าชาติเกิดเรื่อยไปจนถึงวันตาย ผู้ไม่พิจารณาไม่เห็น จึงชื่อว่าความเกิดอันกำบัง ๑ อัปปฏิฉันนชาติ เกิดเปิดเผยรู้ทั่วกัน คือคลอดออกจากครรภ์ของมารดา ๑

ฯ แจกความชราความแก่เป็น ๒ คือ ปฏิจฉันนชรา ความแก่ปกปิดกำบัง คือความแก่มีมาแต่วันแรกเกิดจนถึงวันตายแก่ตามวัน คืน เดือน ปี ไปจนถึงวันตายเป็นที่สุด ๑ อัปปฏิฉันนชรา ความแก่เปิดเผย ได้แก่ผู้ตั้งอยู่ในปัจฉิมวัย เกิดวิการในร่างกายมีผมหงอกพันหัก เป็นต้น ๑

ฯ แจกมรณาความตายเป็น ๒ คือ ปฏิฉันนมรณะ ความ

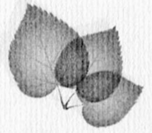

ตายปกปิดกำบัง ได้แก่ความตายที่มีมาแต่แรกเกิด คือตายเรื่อยไปจนถึงวันตายอันเป็นที่สุด ๑ อัปปฏิฉันนมรณะ ความตายเปิดเผยได้แก่สิ้นลมหายใจต้องเข้าโลงกัน ๑

ฯ ที่บรรยายมาพอเป็นสังเขปนี้ เป็นเรื่องของอุปาทินนกสังขารทั้งสิ้น เป็นโลกจะตั้งชื่อว่าสังขารโลกก็ควร เพราะโลกประชุมกันตั้งขึ้น แต่พึงเข้าใจว่าอุปาทินนกสังขารทั้งสิ้นต้องอาศัยอนุปาทินนกสังขารเกิดขึ้น

ฯ ส่วนอุปาทินนกสังขารทั้งสิ้นเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์เป็นอนัตตาตรงตามธรรมนิยามสูตรทั้งสิ้น ถ้าพิจารณาเห็นสังขารทั้งสิ้นเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็จะเกิดความเบื่อหน่ายในสันขารเหล่านั้น ส่วนตัวความไม่เที่ยงความทุกข์ความเป็นอนัตตาไม่ใช่ตัวตนนั้น ก็ตัวสังขารอีกเหมือนกัน ต้องเบื่ออนิจจังทุกขัง อนัตตา อีกจึงจะชอบ ตรงนี้และผู้ปฏิบัติจนมุมกันมากมาติดกันเพียงสังขารเปกขาญาณ หาทางออกไม่ได้ ตกลงกันว่าเห็นนามรูปเบ็ญจขันธ์ ไม่ใช่ตัวแล้วก็หมดเรื่องกันเท่านั้น ตกลงยกตนเป็นพระโสดาเพราะละสักกายทิฏฐิได้

แต่นามรูปก็ไม่ดับ เบ็ญจขันธ์ก็ไม่ดับ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาก็ไม่ดับ เป็นพระโสดา ดื้อๆ อย่างนั้นเอง ถ้าอย่างนี้คล้ายกับเอาอนัตตาเป็นโลกุตรธรรม อนัตตาเป็นสังขารจะเป็นโลกุตรธรรมอย่างไรได้ ต้องพยายามตรวจตรองให้เห็นความดับแห่งอุปาทินนกสังขารให้แจ่มแจ้ง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ก็อยู่ใน

พวกอุปาทินนกสังขารเหมือนกัน

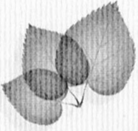
ตัวสัญญาอดีตทั้งนั้น ต้องเข้าใจว่าบรรดาอุปาทินนกสังขารเป็นชาติสัญญาอดีตทั้งนั้น เป็นตัวสมุทัยอริยสัจจ์ทั้งสิ้น เมื่อตัวของเรายังเป็นสมุทัยอยู่ตราบใด

ตัวของเราก็เป็นทุกข์อยู่ตราบนั้น ต้องตรองแก้ไขให้สมุทัยดับ ทางแก้ก็มีแต่อริยมรรคทางเดียว อริยมรรคเป็นข้าศึกแก่สมุทัย สมุทัยมีกำลังน้อยสู้อริยมรรคไม่ได้

อริยมรรคก็คือศีล สมาธิ ปัญญา สมุทัยละเอียดเข้าไปเพียงใดต้องบำรุงอริยมรรคให้ละเอียดตามเข้าไปให้ควรแก่ประหารกันได้ อย่าวิตกกลัวว่าสังขารจะดับไม่ได้ ทางดับสังขารพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงไว้โดยอเนกนัย

ดังในคาถาสำหรับบังสุกุลกันอยู่นี้เป็นตัวอย่าง อนิจฺจา วต สงฺขารา อุปฺปาทวยธมฺมิโน อุปชฺชิตฺวา นิรุชฺฌนฺติ เตสํ วูปสโม สุโข ความว่าสังขารทั้งหลายไม่เที่ยง มีความเกิดแลความดับเป็นธรรมดา เกิดขึ้นแล้วก็ดับไปเท่านั้นจะเอาความสุขมาแต่ไหน ความสงบระงับไปแห่งสังขารทั้งหลายเหล่านั้นเป็นสุขดังนี้ สังขารดับในที่นี้ท่านไม่หมายคนตาย ท่านหมายคนเป็นๆ เรานี่แหละสังขารเป็นตัวเกิดเป็นตัวสมุทัย

เมื่ออริยมรรคปัญญาเกิดขึ้นสังขารก็ดับไปเท่านั้น เมื่อเห็นสังขารดับเมื่อใดก็เห็นนิโรธเมื่อนั้น เรื่องสังขารดับจะยกตัวอย่างมาแสดงไว้ในที่นี้อีกนัยหนึ่ง ดังปฏิจจสมุปบาท ใน

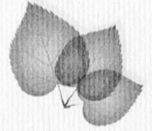

สมุทัยวารแสดงว่า อวิชชาเป็นปัจจัยแก่สังขาร สังขารเป็นปัจจัยแห่งวิญญาณ วิญญาณเป็นปัจจัยแก่รูปนาม เป็นปัจจัยต่อๆ กันไปจนถึงชรามรณะคงได้ความว่า อวิชา ความไม่รู้ตัวจริงของตัวนี้เองจึงเป็นปัจจัยอุดหนุนแก่สังขารทั้ง ๓ คือปุญญาภิสังขาร อปุญญาภอสังขาร อเนญชาภอสังขาร ปัจจัยไม่ใช่เหตุ เป็นแต่เพียงอุดหนุนเหตุให้มีกำลังเท่านั้น

ความจริงอาการทั้ง ๑๒ ประการ มีสังขารเป็นต้นมีมรณะเป็นที่สุด เป็นอาการของอวิชชาเบื้องต้นทั้งสิ้น คือเป็นสัญญาอดีต เป็นชาติสมุทัยด้วยกันทั้งนั้น เป็นอุปาทินนกสังขารด้วยกันทั้งนั้น มีอวิชาเป็นตัวเหตุด้วยเป็นปัจจัยด้วยสังขารเหล่านั้นจึงต้องอยู่ได้

ครั้นถึงวาระที่ท่านแสดงนิโรธวารแสดงอย่างนี้ อวิชชา-ยเตวฺว อเสสวิราคนิโรธา สงฺขารนิโนโธ สังขารดับโดยไม่เหลือเพราะความคลายความดับโดยหาเศษมิได้แห่งอวิชชานั้นสิ่งเดียวดังนี้ ฯ คงได้เนื้อความว่า อวิชชาดับสิ่งเดียวเท่านั้นสังขาร วิญญาณ นามรูป ตลอดไปถึงชรามรณะดับตามกันไปหมด ที่แสดงความดับแห่ง อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูปเป็นต้นในปฏิจจสมุบาทนี้ไม่ได้หมายคนตาย หมายดับคนที่เป็นๆ เรานี้เอง มีพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นตัวอย่าง

สมัยที่พระองค์ตรัสรู้ พระอนุตตรสัมมาสัมโพ วิญญาณได้ทรงพิจารณาปฏิจจสมุปบาทนี้ เป็นทางวิปัสสนา เมื่อวิชชา

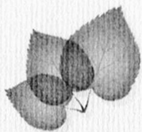
เกิดขึ้น อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูปตลอดถึงชรามรณะ ดับหมด แต่พระองค์หาได้นิพพานไม่ ยังอยู่โปรดเวไนยสัตว์ ถึง ๔๕ พรรษา จึงเสด็จเข้าสู่พระนิพพาน เมื่อสังขารดับหมด แล้วตนของพระองค์ยังอยู่เต็มที่ แต่ส่วนที่เหลืออยู่นั้นจะเรียกว่า วิสังขารก็ได้ จะเรียกว่าอนุปาทินนกสังขารก็ได้ จะเรียกว่าอเนญชาภิสังขารก็ได้ จะเรียกอสังขตธรรมก็ได้ จะเรียกว่าสังขารธรรมก็ได้ จะเรียกว่าโลกุตรธรรมก็ได้

ไม่เห็นเป็นปัญหาอะไรกับชื่อซามนามกร ข้อสำคัญคือตัวอวิชชาดับเกิดเป็นวิชาขึ้นเท่านั้น ส่วนธรรมที่เหลืออยู่นี้เป็นธรรมพิเศษไม่มีอนิจจัง ไม่มีทุกขัง คงมีอยู่แต่อนัตตา เท่านั้น เพราะไม่มีตัวตนเป็นธรรมต่างหาก ฯ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ดับไปตามอุปาทินนกสังขาร ถ้าไตรลักษณ์อย่างนี้ไม่ดับ ไม่รู้จักวิโมกข์ ๓ แสดงวิโมกข์ ๓ ไม่ได้ แสดงได้ก็ไม่ได้ความ

ถ้าสังขารไม่ดับแสดงนิโรธก็ไม่ได้ แสดงได้ก็ไม่ได้ความเหมือนกัน ถ้ายังแสดงว่าตัวของตัวยังเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาอยู่ตราบใด พึงรู้เถิดว่าตัวยังจมอยู่ในกองทุกข์ตราบนั้น เพราะอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เป็นตัวทุกข์ เพราะเป็นสังขาร เมื่อสังขารดับหมดแล้วยังเหลืออยู่แต่วิสังขารเป็นนาถกรณธรรม คือทำตนให้เป็นแก่นสารเกิดศรัทธา คือความเชื่อตนขึ้น เป็นอจลศรัทธา ไม่งมงายหลงเชื่อแต่คนอื่น

คนเราโดยมากมักเชื่อแต่ตำราเชื่อตามเขาว่า หาได้น้อม

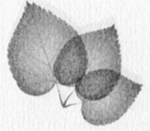

ธรรมเข้ามาในตนให้เห็นจริงที่ตนเกิดความเชื่อถือขึ้นในตนไม่จึงออกจากสมบัติไม่ได้ติดสมบัติ ตายอยู่นี้เอง สมบัติกับสังขารอันเดียวกัน จะแสดงความดับแห่งสังขารหรือดับแห่งสมบัติไว้เป็นตัวอย่าง ความจริงสังขารหรือสมบัติเป็นของไม่มีอยู่แต่เดิมจึงเป็นของดับได้ เปรียบเหมือนไฟฟ้าที่ติดอยู่ในศาลาเรานี้ เมื่อดูไม่เป็นเปิดสวิทไฟก็เกิดปิดสวิทไฟก็ดับก็รู้อยู่แต่เพียง เกิดๆ ดับๆ เท่านั้น

ถ้าดูเป็นสาวไปถึงวัดราชบุรณะ ก็จะเห็นความไม่เกิดไปดับกันเท่านั้น เมื่อรู้ไม่จริงก็จักรู้อยู่ว่า ไฟฟ้าคือเข้าใจว่าไฟมาแต่ฟ้า ถ้าสาวหาเหตุตามสายไปจนถึงวัดราชบุรณะก็จักเห็นว่าไฟแกลบเรานี้เอง หาใช่ไฟฟ้าไม่ ไฟฟ้าที่ใจเรานั้นก็ดับ รู้จริงว่าเป็นไฟฟ้าธรรมดาเรานี้เอง เขาสมมุติให้เป็นไฟฟ้าต่างหาก

ความจริงไฟฟ้าก็ไม่มีอยู่แต่เดิม ดับของไม่มีนั้นเอง แต่ก็คงเรียกไฟฟ้าตามเขาอย่างเดิม เป็นผู้ไม่หลงติดสมมติ คือรู้เท่าสมมติ สมมติก็ดับเป็นวิมุติขึ้นเท่านั้น แม้นามรูปธาตุ สมมติก็ดับเป็นวิมุติขึ้นเท่านั้น แม้นามรูปธาตุ ขันธ์ อายตนะก็เหมือนกันที่เราเรียนเข้าไว้จำเข้าไว้ในขั้นแรกเป็นสมมติ ครั้นมาค้นพบตัวจริงเข้า

ก้อนนี้ไม่ใช่นามรูป ธาตุ ขันธ์ อายตนะเสียแล้ว เป็นเพียงสมมติเท่านั้น ความจริงเป็นสภาวธรรมต่างหากเขาเคยเป็นอยู่อย่างใดก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น เมื่อรู้เห็นความจริงอย่างนี้สมมติก็

ดับ เมื่อสมมติดับไปแล้วก็คงเรียกนามรูป ธาตุ ขันธ์ อายตนะ อยู่อย่างเดิมส่วนนี้เป็นบัญญัติเป็นพุทธบัญญัติเหมือนกัน แต่ไม่ได้ใช้ทั่วกัน เฉพาะแต่พวกท่านที่บรรลุวิมุติแล้วและเป็นบัญญัติไม่มีอาชญา พุทธบัญญัติอีกแผนกหนึ่งคือบัญญัติสิกขาบท

ส่วนนี้มีอาชญาระวางโทษหนักเบาตามควรเหมือนกันกับพระราชบัญญัติของพระเจ้าแผ่นดิน ผู้รู้ผู้ไม่รู้ก็ตาม ถ้าล่วงต้องรับโทษตามบัญญัติ ฯ ผู้ที่เพิกสมมติออกจากตนได้แล้ว เป็นผู้รู้คติของธรรมดา โสกะปริเทวะ ทุกข โทมนัส อุปายาส ตัวผลดับหมด เป็นผู้ไม่มีโสกะปริเทวะ ทุกข โทมนัส อุปายาส เพราะเหตุภายนอก เพราะเหตุภายใน อันนี้เป็นตัวอานิสงส์ แสดงทางออกจากโลกโดยทางวิปัสสนานัยไว้เพียงเท่านี้ แต่ให้พึงเข้าใจว่าไม่อื่นไปจากศีล สมาธิ ปัญญาทางเดียวกันนั้นเอง ต่างแต่อาการเท่านั้น

วิปัสสนานัยที่แสดงมานี้เป็นสวากขาตธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดีแล้ว และเป็นสันทิฏฐิโก ผู้ปฏิบัติจะเห็นด้วยตน และเป็นอกาลิโก ผู้ปฏิบัติไม่ต้องอ้างกาล เพราะตนมีอยู่ทุกเมื่อ และเป็นเอหิปัสสิโก ผู้ปฏิบัติอาจท้าทายแวดเขาได้เพราะเป็นของจริง โอปนยิโก ผู้ปฏิบัติอาจน้อมมาสู่ตนได้ ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ ผู้รู้คือผู้ปฏิบัติจะพึงรู้แจ้งเฉพาะที่ตน ฯ

ได้แสดงธรรมรัตนกถาโดยทางวิปัสสนานัย พอเป็นทางบำรุงสติปัญญาของพุทธบริษัท เมื่อท่านทั้งหลายได้สดับแล้วพึงโยนิโสมนสิการ แล้วอุสาหะประพฤติปฏิบัติตาม ก็จะได้รับความงอกงามในพระพุทธศาสนา โดยนัยดังแสดงมาด้วยประการฉะนี้ ๏

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ

มุตโตทัย

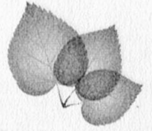

โอวาทของ
ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ

บันทึกโดย

พระธรรมมงคลญาณ

(พระอาจารย์วิริยังค์ สิรินฺธโร)
เจ้าอาวาสวัดธรรมมงคล

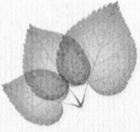
๖. มูลการของสังสารวัฏฏ์

ฐีติภูตํ อวิชฺชา ปจฺจยา สงฺขารา อุปาทานํ ภโว ชาติ–คนเราทุกรูปนามที่ได้กำหนดเกิดมาเป็นมนุษย์ล้วนแล้วแต่มีที่เกิดทั้งสิ้น กล่าวคือมีบิดามารดาเป็นแดนเกิด ก็แลเหตุใดท่านจึงบัญญัติปัจจยาการแต่เพียงว่า อวิชฺชา ปจฺจยา ฯลฯ เท่านั้น อวิชชชา เกิดมาจากอะไร ฯ ท่านหาได้บัญญัติไว้ไม่ พวกเราก็ยังมีบิดามารดาอวิชชาก็ต้องมีพ่อแม่เหมือนกัน ได้ความตามบาทพระตถาคตเบื้องต้นว่า ฐีติภูตํ นั่นเองเป็นพ่อแม่ของอวิชชา ฐีติภูตํ ได้แก่จิตดั้งเดิม

เมื่อฐีติภูตํ ประกอบไปด้วยความหลง จึงมีเครื่องต่อ กล่าวคืออาการของอวิชชาขึ้น เมื่อมีอวิชชาแล้วจึงเป็นปัจจัยให้ปรุงแต่งเป็นสังขารพร้อมกับความเข้าไปยึดถือ จึงเป็นภพชาติคือต้องเกิดก่อต่อกันไป

ท่านจึงเรียกปัจจยาการเพราะเป็นอาการสืบต่อกัน วิชชาและอวิชชาก็ต้องมาจาก ฐีติภูตํ เช่นเดียวกัน เพราะเมื่อ ฐีติภูตํ กอปรด้วย อวิชชา จึงไม่รู้เท่าอาการทั้งหลาย แต่เมื่อฐีติภูตํ กอบด้วยวิชชาจึงรู้เท่าอาการทั้งหลายตามความเป็นจริง นี่พิจารณาด้วยวุฏฐานคามินี วิปัสสนา รวมใจความว่า ฐีติภูตํ เป็นตัวการดั้งเดิมของสังสารวัฏฏ์ (การเวียนว่ายตายเกิด) ท่านจึงเรียกชื่อว่า “มูลตันไตร” (หมายถึงไตรลักษณ์)

เพราะฉะนั้นเมื่อจะตัดสังสารวัฏฏ์ให้สูญจึงต้องอบรม

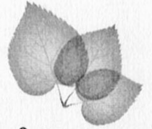
บ่มตัวการดั้งเดิมให้มีวิชชารู้เท่าทันอาการทั้งหลายตามความเป็นจริง ก็จะหายหลงแล้วไม่ก่ออาการทั้งหลายใดๆ อีก ฐีติภูตํ อันเป็นมูลการก็หยุดหมุน หมดการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏฏ์ด้วยประการฉะนี้

๗. อรรคฐาน เป็นที่ตั้งแห่งมรรคผลนิพพาน

อคฺคํ ฐานํ มนุสฺเสสุ มคฺคํ สตฺตวิสุทฺธิยา – ฐานะอันเลิศมีอยู่ในมนุษย์ ฐานะอันดีเลิศนั้นเป็นทางดำเนินไปเพื่อความบริสุทธิ์ของสัตว์ โดยอธิบายว่าเราได้รับมรดกมาแล้วจาก นโม คือ บิดา มารดา กล่าวคือตัวของเรานี่แล อันได้กำเนิดมาเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นชาติสูงสุด เป็นผู้เลิศตั้งอยู่ในฐานะอันเลิศด้วยดี คือมีกายสมบัติ วจีสมบัติ และมโนสมบัติบริบูรณ์ จะสร้างสมเอาสมบัติภายนอก คือ ทรัพย์สินเงินทองอย่างไรก็ได้ จะสร้างเอาสมบัติภายใน คือมรรคผลนิพพานธรรมวิเศษก็ได้

พระพุทธองค์ทรงบัญญัติพระธรรมวินัย ก็ทรงบัญญัติแก่มนุษย์เรานี้เอง มิได้ทรงบัญญัติแก่ช้าง ม้า โค ควาย ฯลฯ ที่ไหนเลย มนุษย์นี้เองจะเป็นผู้ปฏิบัติซึ่งความบริสุทธิ์ได้ ฉะนั้นจึงไม่ควรน้อยเนื้อต่ำใจว่า ตนมีบุญวาสนาน้อยเพราะมนุษย์ทำได้ เมื่อไม่มี ทำให้มีได้ เมื่อมีแล้ว ทำให้ยิ่งได้ สมด้วยเทศนานัยอันมาในเวสสันดรชาดาว่า

ทานํ เทติ สีลํ รกฺขติ ภาวนํ ภาเวตฺวา เอกจฺโจ สคฺคํ

คจฺฉติ เอกจฺโจ โมกฺขํ คจฺฉติ นิสฺสํสยํ เมื่อได้ทำกองกุศล คือ ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาตามคำสอนของพระบรมศาสดาจารย์เจ้าแล้ว บางพวกทำน้อยก็ต้องไปสู่สวรรค์ บางพวกแสนขยันทำจริงพร้อมทั้งวาสนาบารมีแต่หนหลังประกอบกัน ก็สามารถเข้าสู่พระนิพพานโดยไม่ต้องสงสัยเลย

พวกสัตว์ดิรัจฉานท่านมิได้กล่าวว่าเลิศ เพราะจะมาทำเหมือนพวกมนุษย์ไม่ได้ จึงสมกับคำว่ามนุษย์นี้ตั้งอยู่ในฐานะอันเลิศด้วยดีสามารถ นำตนเข้าสู่มรรคผล เข้าสู่พระนิพพานอันบริสุทธิ์ได้แล

คติพจน์

ของ
สมเด็จมหาวีรวงศ์

๑. ความยากแสนยาก ย่อมอยู่ใต้อำนาจของความสำเร็จ เหมือนภูเขาสูงแสนสูงก็ย่อมอยู่ต่ำกว่าฝ่าตีนของผู้ที่ขึ้นไปยืนเหยียบอยู่บนยอด

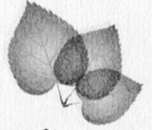
๒. ความสงบเท่านั้น เป็นความชนะทั้งหมดในโลกเมื่อยังไม่สงบ ก็ยังไม่ชนะ ผู้มุ่งชนะก็ควรหาความสงบ

๓. ผู้สั่งสอนมีจิตต์เมตตากาภูณได้ผลล้ำค่า เหมือนรดผักด้วยน้ำเย็น ถ้าตรงกันข้าม ก็เท่ากับเอาน้ำร้อนรดผัก

๔. การหามเข็ม การไสช้างเข้ารูเข็ม และการคายน้ำผึ้งเข้าปากหมี ผู้มุ่งความก้าวหน้าควรหลีกเลี่ยง

๕. อวดดีก็ยังดีกว่าอวดชั่ว อวดฉลาดยังดีกว่าอวดโง่

๖. โง่น่ารัก ฉลาดน่านับถือเป็นเสน่ห์ แต่โง่น่าเกลียด ฉลาดน่าชังเป็นยาพิษ

๗. ผู้หาบโลกอยู่ในระดับต่ำ ผู้หิ้วโลกอยู่ในระดับกลาง ผู้วางโลกอยู่ในระดับสูง

๘. ผู้วิจารณ์เห็นเหตุผลความเป็นอยู่ในภพนี้ จนเป็นพยานแห่งความมาจากภพเก่า และความจะไปสู่ภพใหม่ ชื่อว่ามีภูมิแห่งความเป็นบุคคลชั้นเยี่ยม

๙. ผู้ที่มาดี อยู่ดี และไปดี ดีตลอด ๓ กาล ทุกคนลองนึกจะจัดได้ไหมว่า เปี่ยมคุณควรเป็นเยี่ยง

๑๐. ยุติธรรมคือจริง มีมากอยู่ทั่วทุกแห่งหน เป็นของกลางใครถือสิทธิ์ก็ได้ แต่ชอบผู้มี เหตุผลมีญาณเห็นกาลไกล ชังผู้ไร้เหตุผลมีญาณแค่หางอึ่ง

๑๑. การเรียนกับด้วยครู จดจำได้ดี เป็นนักเรียน การเรียนด้วยตัวเอง คือ วิจารณ์เหตุผลทุกสิ่งเห็นแจ่มแจ้ง เป็นนักรู้ นักเรียนและนักรู้พร้อมด้วยความประพฤติดีงาม รวมอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นเป็นปรัชญาเมธี

๑๒. แข็งแรงและอ่อนน้อมเป็น "มิ่งขวัญ" แต่แข็งกระด้างและอ่อนแอเป็น "เสนียด"

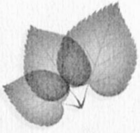
๑๓. คนที่อยากดีหาง่าย แต่คนที่ทำดีหายาก

๑๔. บัณฑิตเห็นดีเป็นดี เห็นชั่วเป็นชั่ว

๑๕. พาลเห็นดีเป็นชั่ว เห็นชั่วเป็นดี

๑๖. นักธรรมเห็นทุกสิ่งเป็นธรรม เหมือนหมอเห็นต้นไม้ทุกอย่างเป็นยา

๑๗. สุขที่ได้จากทำชั่ว เหมือนกินขนมเจือยาพิษ

๑๘. เอื้อเฟื้อผู้อื่น เหมือนอุ้มชูตัวเอง

๑๙. เบียดเบียนผู้อื่น เหมือนเอาหอกเสียบตัวเอง

๒๐. อบรมตัวเองให้สงบสุขคนเดียว เท่ากับให้สงบสุขแก่โลก

๒๑. ประพฤติให้ชั่วตัวคนเดียว เท่ากับก่อฉิบหายแก่โลก

๒๒. คนใจกว้างมีทรัพย์ เหมือนร่มไม้ใกล้ทาง

๒๓. คนใจแคบมีทรัพย์ เหมือนร่มไม้ในป่าลึก

๒๔. ศิลปวิทยาและศีลธรรม ทำผู้ประพฤติปฏิบัติชอบให้หนุ่มทันสมัยทุกเมื่อ

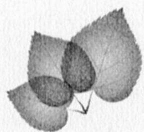

คำนำ

มนุษย์มิได้ดำรงชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยวเพียงลำพัง หากแต่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมใหญ่ ตั้งแต่อยู่กันเป็นครอบครัว เป็นหมู่บ้าน เป็นตำบล เป็นอำเภอ เป็นจังหวัด เรื่อยไปจนถึงเป็นประเทศชาติ และเป็นประชาคมโลกใบเดียวกัน ดังนั้นมนุษย์จึงต้องมีเขตแดนหรือกรอบกั้นที่จะไม่ทำความผิดต่อกัน มีข้อตกลงระหว่างกันในการที่จะใช้ชีวิตร่วมกันอย่างสันติสุข ข้อตกลงนั้นคือ มนุษยธรรม หรือศีล ๕

ศีล ๕ นั้น เป็นหลักปฏิบัติซึ่งถือว่ามีความสำคัญสูงสุดเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยปกติสุขของมนุษย์ เปรียบเหมือนลู่ชีวิตของสรรพสัตว์ ทุกชีวิตต้องอยู่ในลู่แห่งศีลเท่านั้น ไม่ควรออกนอกลู่นอกทาง ต้องมีขอบเขตของความเป็นมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ไม่ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะทรงบังเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม ศีล ๕ ก็เป็นของคู่โลก และมีอยู่แล้วทุกยุคทุกสมัย และการมีศีลทำให้มนุษย์เป็นผู้รู้จักใช้เหตุผล รู้จักยับยั้งชั่งใจ และสิ่งนี้คือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง

หนังสือ **“โลกสงบร่มเย็นได้ด้วยศีล”** ได้รวบรวมและ

เรียบเรียงขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มนุษย์อยู่ในโลกร่วมกันอย่างสันติสุข ดำรงชีวิตอยู่ในโลกด้วยความปลอดภัย และเพื่อให้ผู้สนใจใฝ่รู้ในธรรมได้รับความรู้ในเรื่องศีลแบบพื้นๆ ง่ายๆ ไม่เป็นหนังสือเชิงวิชาการ แต่ก็ไม่ทิ้งตำรา ทุกท่านสามารถอ่านได้เพราะมีเนื้อหาไม่ยากและไม่ง่ายจนเกินไป ทั้งไม่ยาวไม่สั้นจนเกินไปด้วย แต่ก็มีเนื้อหาเพียงพอที่จะทำให้ผู้อ่านได้รับความเข้าใจในเรื่องศีลได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาในรายละเอียดยิ่งๆ ขึ้นไป หวังว่าหนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์ด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาเบื้องต้น และประเทืองสติปัญญาแก่ท่านผู้สนใจตามสมควร

สมเด็จพระวันรัต

สมเด็จพระวันรัต
(จุนท์ พฺรหฺมคุตฺโต)
วัดบวรนิเวศวิหาร

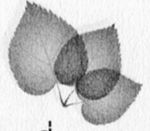
ต้นทางบุญ

พระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่หลั่งไหลออกจากน้ำพระทัยอันเปี่ยมด้วยพระเมตตาต่อปวงเวไนยสัตว์ จึงทูลรับอาราธนาของมหาพรหม เพื่อแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์ หลังจากเสวยวิมุตติสุขอยู่ ณ แดนมหาโพธิและสถานที่ใกล้เคียงครบ ๗ สัปดาห์แล้ว ได้เสด็จจากโพธิมณฑลสู่สารนาถ แขวงเมืองพาราณสี ได้แสดงพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร โปรดปัญจวัคคีย์ ณ สารนาถนี้

รัตนะที่ครบ ๓ คือ สังฆรัตนะเกิดขึ้นในวันอาสาฬหปุรณมีดิถีเพ็ญ เดือน ๘ ที่สารนาถนี้ และพระอริยสงฆ์สาวกที่บรรลุอริยผลสูงสุด เป็นพระอรหันต์จำนวน ๖๐ รูป ก็เกิดขึ้น ณ มงคลสถานแห่งนี้ พระพุทธองค์ทรงส่งพระอริยสาวกทั้ง ๖๐ รูปนี้ ไปประกาศพระศาสนา เพื่อหิตานุหิตประโยชน์แก่มวลเวไนยสัตว์ พระพุทธองค์เองก็เสด็จไปยังอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อโปรดชฎิล ๓ พี่น้องพร้อมบริษัทบริวารจำนวน ๑,๐๐๐ รูป

ข้าพเจ้ามีศรัทธาความเชื่อว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอรหันต์ขีณาสพทั้ง ๖๐ รูปเป็นต้นทางแห่งบุญ เป็นประดุจ

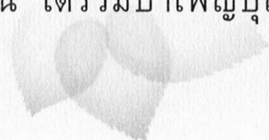

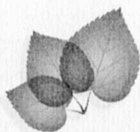
สายน้ำทิพย์อันประเสริฐไหลหลั่งพรั่งพรูมาสู่พวกเราชาวพุทธที่เกิดมาภายหลัง จึงทำให้พวกเราชาวพุทธได้รับอานิสงส์อันพิเศษไพศาลจากต้นบุญดังกล่าวนั้น และข้าพเจ้าเชื่อมั่นอย่างหนักแน่นในพุทธบารมีโดยไม่มีคลอนแคลน ข้าพเจ้าจึงมีความสุขที่ได้เห็นเหล่ากุลบุตรมีศรัทธาเข้ามาบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธ-ศาสนา ถวายเป็นพระพุทธบูชา แม้นว่าจะบวชอยู่ในระยะเวลาอันสั้น กระนั้นก็ถือได้ว่ามีส่วนสืบต่อพระพุทธศาสนาให้วัฒนาถาวรสืบไป

ในวาระครบรอบ ๔๖ ปีวิถีพรต ข้าพเจ้าจึงรับเป็นเจ้าภาพการบรรพชาอุปสมบทของกุลบุตรทุกคนผู้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ซึ่งตั้งใจจะอยู่ปฏิบัติธรรมบำเพ็ญบารมีในสมณเพศตลอดพรรษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้

และในโอกาสอันเป็นมงคลเช่นนี้ ก็ได้อาราธนาพระภิกษุสงฆ์จำนวน ๖๑ รูป เท่ากับจำนวนต้นบุญ เพื่อเจริญพระพุทธมนต์และฉันภัตตาหารเพล ในวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นวันครบรอบ ๔๖ ปีวิถีพรตของข้าพเจ้า ถือเป็นการได้ปฏิบัติกตัญญูกตเวทิตาธรรมสนองคุณแห่งต้นบุญจำนวน ๖๑ รูป แม้จะเป็นอดีตกาลนานไกล ซึ่งมีพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้

ข้าพเจ้ามีความสุขใจว่า ได้มีส่วนสำคัญให้เพื่อนสหธรรมิกที่เคารพรักนับถือทุกท่าน ญาติโยมที่มีอุปการคุณและศิษยานุศิษย์ทุกคน ได้ร่วมบำเพ็ญบุญบารมีตอบสนอง

พระคุณแห่งต้นบุญอันประเสริฐในครั้งนี้ แม้แต่ผู้ที่ได้มีใจชื่นชมและอนุโมทนาบุญด้วยเพียงเท่านั้น ก็ถือว่าได้มีส่วนร่วมบำเพ็ญกตัญญูกตเวทิตาธรรมสนองคุณต้นบุญอย่างไม่ต้องสงสัย จึงขอขอบคุณ และขออนุโมทนาสาธุการในบุญสมภารของทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

สมเด็จพระธีรญาณมุนี

(สมเด็จพระธีรญาณมุนี)

ทางร่มเย็น

อันดับ ๑๓

ธรรมลิขิต

ของ

พระมหาบัว ญาณสัมปันโน

คณะผู้จัดพิมพ์ "ทางร่มเย็น"
กรกฎาคม ๒๕๑๓

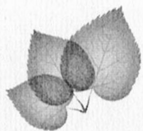
อันชนกชนนีรักเจ้า เทียมเท่าชีวาก็ว่าได้

สิ่งที่มีอำนาจสามารถทำให้ทุ่มเทชีวิตจิตใจและสมบัติทั้งปวงที่มีลงไปโดยไม่คิดอ่านและอาลัยเสียดายนั้น คือความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดา เพราะเป็นเลือดในหัวอกของตนแท้ ซึ่งควรเรียกได้ว่าเป็นผู้คอยรับบาป–กรรมจากบุตรธิดาอย่างสนิทใจไม่มีทางหลีกเลี่ยง

การเลี้ยงดูทุกอย่างก็ทำด้วยความรักความสงสารอย่างสุดจิตสุดใจ ไม่ว่าบิดามารดานั้นๆ จะเป็นชาติชั้นวรรณะใด และตกอยู่ในฐานะมั่งมีหรือยากจนเพียงไร ส่วนความรักบุตรธิดานั้นไม่มีจนและลดลงตามฐานะเลย แต่เป็นความรักที่มีสมบูรณ์และล้นฝั่งแห่งใจอยู่เสมอ ยิ่งกว่าน้ำในมหาสมุทร ซึ่งมีเวลาขึ้นลงตามเวลาของมัน ความรักก็มาก การเลี้ยงดูก็ยาก การบริการทุกด้านก็ยาก ความพยายามที่จะให้บุตรธิดาเป็นคนดีในปัจจุบันและอนาคตก็ยาก ไม่มีคำว่า 'ง่าย' แฝงอยู่บ้างเลย

ทุกๆ อิริยาบถไม่ปรากฏว่าได้ลดหย่อนผ่อนคลายความรัก ความห่วงใยในบุตรธิดาลงบ้างเลย แม้จะเรียกว่า 'นรกแห่งความรักความห่วงใย' ก็ไม่ควรจะผิด เพราะผู้เป็นบิดามารดาของ

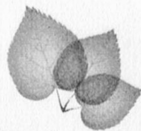

บุตรธิดาต้องตกนรกหลุมรักหลุมห่วงใยด้วยกันแทบทุกคน

บุตรธิดาทั้งหลายผู้มีบิดามารดาเป็นแดนเกิดและเลี้ยงดู จึงควรสำนึกตัวอย่างยิ่ง จะได้เห็นความสำคัญของชีวิต อัตภาพ ร่างกาย และความผิด–ถูก–ชั่ว–ดี ของตน เผื่อมีความทะนงตนในความเป็นอิสระของชีวิตและความประพฤติที่เข้าใจว่าปราศจากหลักประกัน คือ บิดามารดา ก็จะมีทางแก้ไขให้ลดลง และกลับเห็นบุญเห็นคุณของท่านที่ให้กำเนิดและเลี้ยงดูเรามาแต่วันอุบัติขึ้นเป็นมนุษย์ ไม่ลืมตัวจนกลายเป็นคนดีเสมอเย่อหยิ่งต่อบิดามารดา ผู้พลีชีพเพื่อบุตรธิดาตลอดมาด้วยความรักอย่างบริสุทธิ์ใจ ไม่มีพิษภัยแฝงอยู่ในความรักนั้นๆ เลย

บุตรธิดาจะไปหาความรักความสงสารอันมีคุณค่ายิ่งจากใครและที่ไหนได้อีก นอกจากบิดามารดาแล้วไม่มีท่านผู้ใดจะสามารถหยิบยกให้เราได้ ดังนั้นบุคคลที่หาได้ยากในโลก จึงควรจะได้แก่บิดามารดาผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตรธิดาเท่านั้น เป็นอันดับแรก

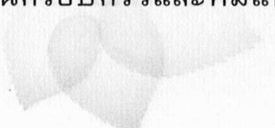
การสนองตอบรับท่านด้วยคุณค่าอันสูงสมเกียรติ จึงไม่มีสิ่งใดยิ่งไปกว่าการรู้สำนึกในพระคุณ การยอมรับคำตักเตือนสั่งสอนด้วยความเต็มใจและปฏิบัติตาม ไม่ฝ่าฝืน ยึดถือท่านเป็นเส้นชีวิตและทางดำเนินโดยชอบธรรม ภาระหนักเรายอมรับ แม้ท่านห้ามในขณะทำผิดเรายอมจำนน ปฏิบัติตนต่อท่านประหนึ่งผ้าขี้ริ้วหรือที่เช็ดเท้า ฉะนั้น

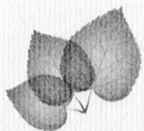

ถ้าจะให้ถูกตามหลักความจริงแล้ว ควรจะพูดว่า ไม่มีใครจะรบรวนกวนใจบิดามารดาด้วยเรื่องและสิ่งต่างๆ ไม่มีเวลาจบสิ้นยิ่งกว่าบุตรธิดา ซึ่งถือว่าเป็นสมบัติอันแสนรักและสงวนของท่าน แต่มิได้ถือว่าเป็นการรบกวนพอที่จะทำให้เกิดการคิดนึกในแง่ร้ายต่อบุตรธิดา เพราะความรักความสงสารอันท่วมท้นมาลบล้างโดยสิ้นเชิงตลอดมา

จึงแม้แสนจะลำบากและฝืดเคืองก็จำต้องรับโดยทั่วกันฉะนั้น บุตรธิดาคนใดที่มองข้ามแดนกำเนิดคือบิดามารดาผู้มีคุณอันล้นพ้นไม่นำพาต่อความเคารพยำเกรง ไม่นำพาต่อการอบรมสั่งสอน ไม่นำพาต่อการสนองตอบแทนบุญคุณเท่าที่ควรแก่ฐานะ ไม่นำพาต่อการเทิดทูนว่าเป็นผู้สูงสุดด้วยความเมตตาและการเสียสละทุกอย่างเพื่อตนตลอดมา ทำความเมินเฉยประหนึ่งตนเกิดจากโพรงไม้ ไร้บิดามารดาผู้ประคับประคองเยี่ยงมนุษย์ทั้งหลาย บุตรธิดาคนนั้น จัดว่าสร้างกรรมลบล้างคุณสมบัติแห่งความเป็นมนุษย์โดยชอบของตนให้ย่อยยับไป ไม่มีคุณค่าที่ควรเรียกว่า 'ลูกผู้สมบูรณ์แบบ' เหลืออยู่เลย

อำนาจของกรรมทั้งนั้น เราก็เป็นผู้หนึ่งในจำนวนสัตว์โลก จะสามารถหลบหลีกปลีกกรรมที่ตนทำไว้แล้วไปอยู่ที่ไหนได้ จำต้องยอมรับผลอยู่โดยดี ถ้าผู้ทำไม่ดีต่อพ่อแม่ก็ย่อมจะเห็นผลไม่ดีของตนในปัจจุบันนี้เอง คือบุตรธิดาของเราเองจะกลายเป็นขวากเป็นหนามขึ้นมาในครอบครัวและทิ่มแทงหัวอกของเราผู้

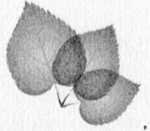
เป็นพ่อเป็นแม่ให้ได้รับความลำบากทรมานใจเช่นเดียวกับเรา ทำให้พ่อแม่ของเรา โดยไม่มีหนทางหลีกเลี่ยงแน่นอน

พระพุทธเจ้าท่านรู้เรื่องดีเรื่องชั่วของสัตว์โลกพร้อมทั้งเหตุและผลมาแล้วโดยตลอดทั่วถึง จึงได้ทรงประกาศสอนโลกด้วยความถูกต้องแม่นยำตามหลักวิชาที่ทรงรู้เห็นมา ว่าทำดีต้องได้รับผลดี ทำชั่วต้องได้รับผลชั่วแน่นอน ไม่เป็นอื่น ใครเชื่อตามธรรมของพระองค์ก็เจริญรุ่งเรือง

ใครไม่เชื่อก็เป็นเรื่องช่วยไม่ได้ เพราะสิ่งที่ทำให้ผู้เชื่อได้รับความอบอุ่นและมั่นใจอย่างยิ่งซึ่งควรนำมายืนยันก็คือองค์พระพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของแห่งธรรมก็มีพระทัยที่บริสุทธิ์

ธรรมก็แสดงออกจากความบริสุทธิ์ที่ควรเป็นธรรมที่บริสุทธิ์อย่างยิ่ง เมื่อธรรมบอกว่าบาปมีจริง บุญมีจริง สุขมีจริง ทุกข์มีจริง สวรรค์มีจริง ดังนี้ คนประเภทมืดบอดอย่างพวกเราจะเอาความรู้และเหตุผลที่ไหนมาคัดค้านท่านได้เล่า เพราะผู้หนึ่งแสดงด้วยความรู้จริงเห็นจริง

แต่ผู้หนึ่งกลับเอาความมืดบอดมาคัดค้าน ฝ่ายไหนจะมีความจริงควรเชื่อถือได้ เพียงเท่านี้ก็พอเข้าใจได้แล้ว ฉะนั้นเรื่องจึงมีอยู่เพียงว่า ถ้าไม่อยากจมดิ่งลงนรกคือที่ทรมานซึ่งเข้าใจว่าไม่มีนั้น ก็ต้องรีบทำความดี ที่เคยทำชั่วมาก็ต้องรีบกลับตัวเสียกรรมชั่วกับเราก็เลิกทะเลาะกันไปเองไม่ควรไปหาความสำคัญที่หลอกลวงและเคยกั้นทางเรามาเป็นเครื่องป้องกัน ซึ่งอาจจะ

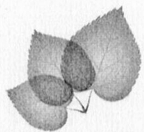

เป็นการเสริมทุกข์มากขึ้น แต่ผู้แบกทุกข์ก็คือเราอยู่นั่นเอง การไม่เชื่อ บุญ–บาป–สุข–ทุกข์–นรก–สวรรค์ ว่ามี เพราะความไม่รู้ไม่เห็นเพียงเท่านี้ไม่ใช่วิชาที่สามารถป้องกันตัวให้พ้นจากบาปและนรกได้เลย จะต้องมีคติเป็นไปด้วยความสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เช่นเดียวกับโลกผู้ทำกรรมได้รับทั่วๆ ไป

ฉะนั้นการไม่เชื่อฟังคำบิดามารดาตักเตือนสั่งสอน การลบหลู่ดูหมิ่น การทอดทิ้งไม่สนใจต่อการเลี้ยงดู ซึ่งเป็นการเนรคุณท่านแต่ละอย่าง ล้วนเป็นบาปกรรมแก่บุตรเอง แม้ไม่เชื่อว่าบาปมีจริงก็ไม่ใช่เครื่องมือป้องกันนรก

ภาระอันหนักหน่วงที่บิดามารดาไม่มีเวลาปล่อยวางได้นั้น คือภาระที่มีต่อบุตรธิดาแต่ละคน นับว่าหนักและกดถ่วงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเริ่มแต่บุตรธิดาก้าวเข้าสู่อุทร มารดาเริ่มรับภาระหนักไปเป็นลำดับ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ คือ ความรักมาก ความสงสารเสมอด้วยชีวิต ความหวังใจและดีใจว่าตนเริ่มมีบุตร ความระวังตั้งสติในการประคับประคองบุตรผู้อยู่ในครรภ์ ความสังเกตอาหารและหยูกยาต่างๆ ที่อาจเป็นภัยแก่บุตรในครรภ์ เวลามารดานำมารับประทานหรือแก้โรค ไม่ให้ร้อนจัด เค็มจัด เป็นพิษต่างๆ ยาที่ไม่ควรรับก็ต้องอด

แม้โรคจะกำเริบเพราะไม่ได้รับยาก็ยอมทนเอา การเป็นอยู่หลับนอนและการเคลื่อนไหวไปมาอาการล้วนอยู่ในความระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยแก่บุตรที่อยู่ในครรภ์ซึ่งจัดเป็น

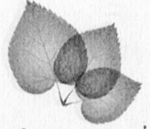
ภาระกังวลแต่ละอย่างๆไม่น้อยเลย ที่มารดาจำต้องยอมรับอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เวลาคลอดก็ยอมสละชีวิตรับความทุกข์ทั้งมวลที่โหมกันมาในขณะนั้นยิ่งกว่ามรสุมในทะเล

ถ้าผ่านมหันตทุกข์นั้นไปไม่ได้ ก็ต้องเกิดสงครามใหญ่ในครอบครัว คือสามีต้องเป็นม่าย ร่ายมนต์บ่นทุกข์ที่แสนทรมานเพราะความคิดถึงภริยาที่ตายไป ลูกที่ยังมีชีวิตอยู่ในครอบครัวก็ร้องไห้พิไรรำพันหาแม่ที่ไร้วิญญาณสุดที่จะสังเวชสงสารทั้งผู้ที่ตายไปและผู้ยังอยู่ที่กำลังตกอยู่ในกองเพลิงคือความล้วนๆ หากจะมีบ้างก็อาจเป็นเพราะความสับสนซึ่งอาจมีได้ในกรณีเช่นนั้น แม้เราจะเรียนปรึกษาท่านก็ยังได้

ผู้เขียนขอร้องท่านที่เป็นบุตรธิดาโปรดรับเอาโอวาทท่านไปประดับตนคือ กาย วาจา จะเป็นผู้สงบเสงี่ยมสวยงามและเด่นในปวงชนทางมารยาทและศีลธรรม ขอย้ำอีกครั้งว่าความคึกคะนองนั้นล้นฝั่งที่อยู่ในดวงใจของท่านเองนั้น

อย่าเผลอตัวให้มันฉุดลากพาเราออกเที่ยวเพ่นพ่านเดี๋ยวมันจะฉุดลากเอาวาจาเราออกไปพูดเพ่นพ่านไร้สาระดะไป เดี๋ยวมันจะฉุดลากเอากายเราออกไปประพฤติเพ่นพ่านเพื่อผลาญความดีเสียหมด

แล้วมันจะฉุดลากเราไปเที่ยวตรอกนั้นซอยนั้น โรงนั้นโรงนี้ ไม่ยอมให้ยับยั้งชั่งตวงดูเหตุผลดีชั่วที่กำลังเกิดกับตัวพอได้อย่างใจมันทุกอย่างแล้ว มันจะลากเข้าโลงผีดิบคือตาย

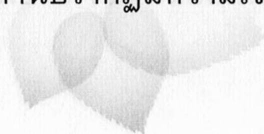

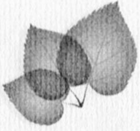
ทั้งเป็น เหม็นทั้งที่ยังไม่เน่า พอเห็นว่าเราหมดตัวจริงๆ แล้วมันจะปล่อยทิ้งไว้ให้เราเสวยกรรมชั่วของตัวแต่ผู้เดียว ส่วนมันไม่ยอมเหลียวมอง เราเองก็มีแต่นิ่งแน่ไปเลย ถ้าเป็นสัตว์ก็เพียงกระดิกได้แต่หู ส่วนร่างกายหมดกำลังต้านทานเสียสิ้นแล้ว

ฉะนั้นจึงโปรดระวังให้มากกับเรื่องพรรค์นี้ สมบัติในโลกไม่มีอะไรมีคุณค่ายิ่งกว่าตัวเรา จงประคองด้วยดีอย่าให้พลาดท่าเสียทีด้วยความชั่วลามก ถ้าพลาดไปแล้วจะเกิดใหม่เพื่อแก้ตัวไม่ได้ เพราะเราเป็นคนมิใช่ตุ๊กตาพอจะปั้นเอาใหม่ได้ และโปรดฟังให้ถึงใจจริงว่า 'ความชั่ว' อะไรชั่วเป็นไม่ดีทั้งนั้น เพราะเป็นที่รวมลงแห่งความทุกข์ สิ่งไม่พึงปรารถนาทั้งมวล จึงไม่ควรให้คำว่า 'ชั่ว' กลับกลายมาเป็นเรา จะไม่มีโลกอยู่ แต่จะเป็นไฟไปหมดทั้งร่างกายจิตใจ

อนึ่ง คำว่ากล่าวของพ่อ – แม่เป็นคำศักดิ์สิทธิ์และบริสุทธิ์อย่างยิ่ง ควรทำความเคารพและถือเป็นหลักใจอย่างสำคัญจนวันอวสาน จะหลงเหลืออะไรก็พอทำเนา แต่โปรดอย่าหลงลืมคุณและคำสั่งสอนอบรมของท่าน จะเป็นผู้เจริญทั้งปัจจุบันและอนาคต เคยเห็นลูกที่ไม่เชื่อฟังคำอบรมของพ่อ–แม่ โดยมากมักเอาตัวไปไม่รอด จะมีความรู้ความฉลาดเพียงไรก็มีช่องโหว่พาให้เสื่อมทรามจนได้

ทั้งนี้อาจจะขึ้นอยู่กับการลืมตัวและวางตัวก็ไม่อาจทราบได้ แต่ผู้ที่เชื่อฟังท่านปรากฏมีความเจริญโดยลำดับ เวลา

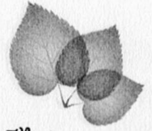

ตกตาจนคือเวลาถึงคราวจำเป็นจริง ๆ โปรดระลึกถึงพระคุณของท่านที่เราเคยทำความเอื้อเฟื้อต่อท่านมา คุณนั้นจะดลบันดาลให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้อย่างไม่น่าจะเชื่อ แต่ก็ได้ปรากฏและได้เชื่อเสียแล้วไม่ทราบว่างมงายหรืองมจริง

ทั้งนี้เราเคยแน่ใจมาพอจะเป็นพยานแห่งความอาจหาญให้นำมาเขียนเพื่อท่านผู้อ่านซึ่งอยู่ในสภาพเช่นเดียวกันนำไปพิจารณาโดยกล้าเสี่ยงต่อคำตำหนิซึ่งอาจมีตามวิสัยของนานาจิตตํ จะเขียนอย่างอื่นก็เกรงจะเป็นการโกหก จึงเขียนตามความรู้สึกจะเป็นที่สบายใจแม้อาจถูกตำหนิว่าโกหกไม่จริงก็ยอมรับเอาตามหลักความจริง ไม่ว่าสิ่งที่มีวิญญาณหรือไม่มีวิญญาณย่อมมีคุณภาพมากน้อยตามชนิดอยู่ในตัวของมัน เช่นไม้ที่มีชนิดและคุณภาพต่าง ๆ กันย่อมมีประโยชน์อยู่ในตัวของมัน

ผู้สนใจนำมาทำประโยชน์ก็อำนวยผลให้เท่าที่ควรแก่คุณภาพของมันและความฉลาดของผู้ไปเกี่ยวข้อง แทบทุกสิ่งในโลกย่อมมีประโยชน์แก่ผู้รู้จักใช้ แต่ไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ไม่สนใจและไม่รู้จักใช้

คุณธรรมมีประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกก็เช่นเดียวกันย่อมขึ้นอยู่กับผู้สนใจปฏิบัติรักษา คุณธรรมก็อำนวยประโยชน์แก่ผู้นั้น ๆ ตามลำดับจนไม่มีประมาณ กตัญญูกตเวทิตาคุณ ที่ใคร ๆ ก็ตาม เคยบำเพ็ญต่อท่านที่เคยมีคุณแก่ตน เมื่อถึงคราวจำเป็นและต้องการระลึกถึงก็ย่อมมีหวังได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกับ

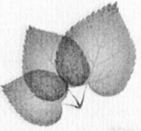
สิ่งที่มีคุณภาพด้านอื่นๆ ถ้าเป็นเรื่องเหลวไหลพระพุทธเจ้าก็ไม่ทรงสอนโลกให้ปฏิบัติบำเพ็ญตลอดมาจนถึงพวกเราได้ถือเป็นคติตัวอย่างและปฏิบัติตามท่านอยู่ทุกวันนี้

คำสั่งสอนเกี่ยวกับบุญกับคุณนี้จึงมีหลักประกันอยู่ที่พระพุทธเจ้าผู้ทรงประกาศสอนธรรมเป็นผู้รู้ยิ่งเห็นจริงไม่โกหกหลอกลวง นี้เป็นจุดที่รวมหัวใจประชาชนชาวพุทธเรา จึงขอเชิญท่านระลึกถึงบุญคุณท่านผู้เคยมีพระคุณต่อเราอย่าลดละ มีบิดามารดาเป็นต้น วันหนึ่งได้มากๆ ครั้งยิ่งดีมีกำไรมากและอบอุ่นใจตลอดเวลาด้วย

การอธิบายเรื่องบุตรธิดามาก็มากพอสมควร ท่านผู้สนใจอยากทราบคุณและโทษในเรื่องนี้ที่แสดงไว้ในลักษณะต่าง ๆ กันก็ควรจะทราบได้พอสมควรตามที่อธิบายผ่านมาแล้ว จึงขอสรุปความเรื่องบุตรธิดาที่มีหลายจำพวกลงพอให้ท่านผู้อ่านพิจารณาตามและนำไปสั่งสอนบุตรหลานของท่านตามที่เห็นควรดังนี้ คือ บุตรธิดาจำพวก ลูก หนึ่ง อภิชาตบุตรหนึ่ง

ทั้งสามนี้เป็นบุตรธิดาประเภทที่ส่งเสริมทะนุบำรุงน้ำใจบิดามารดาผู้ประคับประคองเลี้ยงดูให้มีความอบอุ่นเบาใจทั้งในเวลาปรกติและเวลาเจ็บไข้ได้ทุกข์ ทั้งเวลาจวนตัวและวาระสุดท้ายที่จะเปลี่ยนจากความเป็นพ่อแม่กันไปสู่ภพภูมิเอากำเนิดเกิดใหม่ตามกฎของวิบากซึ่งเป็นสมบัติของตนที่สร้างไว้ ไม่ห่วงหน้าห่วงหลัง และเป็นบุตรธิดาที่ดำรงวงศ์สกุลตามจารีตประเพณี

ด้วยความสม่ำเสมอที่ควรจัดว่าเป็นบุตรธิดาที่ดีและถือเป็นตัวอย่างต่อไป เมืองไทยเราจะเป็นเมืองที่สง่างามด้วยระเบียบขนบธรรมเนียมประเพณีไปตลอดกัลปาวสาน

บุตรธิดาจำพวกอวชาตบุตรหนึ่ง บุตรคือผู้ลอก ผู้สังหารทรัพย์สมบัติของบิดามารดาจนเกลี้ยงสะอาดเหมือนเขาล้างถ้วยล้างชามหนึ่ง บุตรผู้เป็นข้าศึกคิดเลิกจากความเป็นลูกและเลิกจากความนับถือว่าเป็นพ่อแม่กันเมื่อบิดามารดาไม่มีสมบัติเหลือติดตัวพอจะได้ลอกต่อไปอีกแล้วหนึ่ง บุตรคือลากพ่อ–แม่เข้าไปห้องขังหรือตะรางด้วยเพราะความรักสงสารเวลาตนไปเข้าห้องขังหรือติดคุกตะรางเพราะความชั่วของตัวหนึ่ง

เหล่านี้เป็นจำพวกที่ทำลายล้างพลาญพ่อ–แม่ ทั้งทางจิตใจและโภคทรัพย์เกียรติยศชื่อเสียงวงศ์สกุลให้ย่อยยับอับแสง และเสียเรี่ยวแรงที่อุตส่าห์เลี้ยงดูและเสียทรัพย์สมบัติที่ตะเกียกตะกายหามาพอกพูนเลี้ยงดูเปล่าๆ ไม่มีประโยชน์อะไรเลย และยังทำให้บิดามารดาขาดทุนสุญทรัพย์อัปรีย์ไปร้อยแปดไม่มีชิ้นดี ไม่ควรถือเป็นเยี่ยงอย่างต่อไป จะกลายเป็นโรคเรื้อรังระบาดและเป็นเพชฌฆาตสังหารวงศ์สกุลและประเทศชาติกลายเป็นประเทศเนรคุณไม่มีบุญมีบาปติดสันดานมนุษย์สืบโลก อีกต่อไป

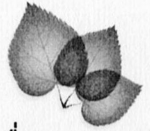
เพราะฉะนั้นเรื่องของการกุศลนี่ คำที่ว่า โอ๊ยตายแล้วก็แล้วน่ะ มันไม่มีความจริงหรอก มันไม่แล้งดอก คือเราไม่ได้ทำบาปทำกรรมอะไรละ แต่ว่าเราก็ยังส่ำระสายอยู่ จิตวิญญาณที่ตายไปเป็นเปรตเป็นผีน่ะ มันก็ยิ่งจะร้อนไปมากกว่านี้อีก

ที่เราเคยปรารภให้ฟังว่า เราที่มานั่งอยู่ที่นี้ เราควรคิดเสียว่า ปุญญานิ ปรโลกัสมิง บุญต้องติดตามบุคคลผู้นั้นไปตามหลักของเขา คนทำบุญต้องได้บุญ แต่ทีนี้เมื่อเรามาคิดแล้วที่ว่าเรามาบวชในศาสนาก็ดี เราเกิดมานี่ เราไม่ได้หลงระเริงอยู่ในบาปในกรรม ถือว่าเรามีบุญไหมนี่ ถึงแม้ว่าเราจะกราบสามทีหรือเราจะว่านโม แต่เพียงสามจบจะถือว่าเรามีบุญไหม

คนที่มีปากอย่างเรานี่ เขายังไม่เคยว่านโมซักทีก็ยังมีและเขามีเท้าอย่างเรานี่ ไม่เคยเดินเข้าวัดซักทีก็ยังมี และเขามีหัวใจอย่างเรานี่ แต่เขาไม่เลื่อมใสในธรรมในวินัยของพระพุทธเจ้าไม่เลื่อมใสในบาปในบุญ ไม่ได้คิดเรื่องล้างบาปล้างบุญอะไรไม่ได้คิดบำเพ็ญบุญบำเพ็ญอะไรนี่ก็ยังมี มีหัวใจเหมือนเราแต่เขาไม่ได้คิด

แต่ที่นี้ถ้าเราคิดขึ้นมาล่ะเราเองเป็นคนตรึกตรองคิดขึ้นมาว่า อ้อ ! เรานี่มีตาก็ไม่เสียเปล่า คือทุกวันนี้เราจะต้องมองดูว่าพระพุทธรูปอยู่ที่ไหน ศาลาโรงธรรมอยู่ที่ไหน ที่บำเพ็ญกุศลอยู่ที่ไหน แล้วหน้าที่ของเราที่บำเพ็ญกุศลคืออะไร ก็แสดงว่าทางแข้งขาตาหู หัวใจของเราได้เป็นบุญขึ้นมา วันหนึ่งมันจะเป็น

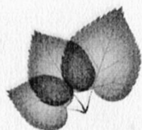

เพียงกี่ครั้งก็ช่าง แต่ทีนี้ถ้าเราเห็นว่า วันหนึ่งนี่เรามาคิดถึงเรื่องที่เป็นบุญนี่ เราประกอบด้วยบุญที่ว่า–เท้าของเราน่ะประกอบบุญกี่อย่าง มือของเราประกอบบุญกี่อย่าง หูของเราได้บุญมากี่อย่าง ตาของเราได้บุญมากี่อย่าง เราเห็นว่าอะไรขาดล่ะ หัวใจของเราน่ะมีความเลื่อมใสในบุญน่ะวันหนึ่งกี่หนกี่ครั้ง เลื่อมใสเพราะเรื่องอะไร เราทำยังไง เราจึงเลื่อมใสเราคิดว่า เราเกิดขึ้นมาแล้วนี่ หูไม่หนวก ตาไม่บอดก็แสดงว่าเรามีบุญ มีบุญกว่าคนหูหนวก ตาบอด

แต่ที่นี้บางคนที่หูไม่หนวก ตาไม่บอด แต่ว่าเข้าใจผิดมิจฉาทิฏฐิ ปิดบังหัวใจเอาไว้ไม่ให้เลื่อมใสในศีลในธรรมไม่ให้ยินดีในบุญในกุศลเข้า ก็ร่าเริงอยู่ในเหล้ายาปลาปิ้งร่าเริงอยู่ในบาปในอกุศลเข้า ก็แสดงว่าอันนั้นเป็นบาปของตนๆ นั้นอีกอย่างหนึ่ง

แต่ทีนี้เรานี่ไม่ได้ทำอย่างเขา ก็ถือว่าเราเป็นบุญอย่างหนึ่งเพราะสิ่งเหล่านั้นไม่สร้างมาลทินให้แก่เรา ไม่สร้างบาปสร้างกรรมให้แก่เรา ก็ถือว่าเรานะเป็นบุญอย่างหนึ่งของเรา เพราะฉะนั้นมาคิดเข้าแล้วว่า เราที่มานั่งอยู่ตรงนี้ก็ดีกว่าไปนั่งอยู่ในวงเหล้าสุรา ดีกว่าไปนั่งอยู่กับคนอันธพาล ดีกว่าเราไปนั่งอยู่กับพวกที่ชักชวนให้เราไปทำความชั่วอะไรจำพวกนี้ ก็แสดงว่าเราเป็นบุญชนิดหนึ่ง ที่เรานั่งอยู่เราไม่ได้ไปสะสมในที่ว่ากับพวกหมู่อันธพาล เราก็ได้ชื่อว่า ปณฺฑิตานนฺจ เสวนา เพราะพบบัณฑิต

คือพบศีลธรรม พบสถานที่ๆ บัณฑิตทั้งหลายท่านพัฒนาเอาไว้ และก็พบที่อยู่ที่อาศัยของบัณฑิตคือหมู่พวกไม่ได้เกลี้ยกล่อม และชักชวนให้เราสร้างความชั่ว ไม่ได้พาทำความชั่วด้วยกาย วาจาจิตก็แสดงว่าคนนั้นถึงจะไม่ได้สำเร็จมรรคผล นิพพานก็จริงอยู่ แต่ว่าไม่เป็นทางที่ทำให้บาปอกุศลเกิดขึ้น ก็แสดงว่าเป็นบุญของบุคคลผู้นั้นชนิดหนึ่ง

แต่ทีนี้จะมาเห็นว่าเรานี่ได้ตัวบุญไหม ที่ไปคิดอย่างพวกอันธพาลว่า ทำบุญมา บวชมาพรรษาหนึ่ง หรือหลายพรรษา แต่ไม่เห็นตัวบุญอะไรทำนองนี้ อันนั้นมันเป็นการเข้าใจผิด เรื่องตัวบุญนั้นน่ะ ทุกคนก็รู้ว่า นามธรรม ไม่ใช่เป็นรูปธรรม

อย่างที่หลวงพ่อเคยมาเล่าให้ฟังว่า มีหลวงปู่บางองค์ท่านบอกว่า เข้าพรรษาตั้งแต่บวชมาจนป่านนี้ ในย่ามไม่เห็นพรรษาซักตัว

อันนั้นเป็นเรื่องวัตถุ เรื่องความอธิษฐานน่ะเรื่องความจริงใจ ความเลื่อมใส ความมั่นคง ความน่าเชื่อถือ อยู่ในหลักเกณฑ์แห่งสัจธรรมน่ะ มันเรื่องของความบริสุทธิ์ในจิตใจ เราจะไปหาความบริสุทธิ์หรือหาศีลหาธรรม หาอายุ หาพรรษา หาเกิดหาตาย ในต้นไม้ภูเขา ในแม่น้ำลำคลองน่ะไม่พบดอกไปหาที่ไหนก็ไม่พบ มันต้องมาหาที่ในหัวใจ

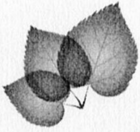

ประสิทธิภาพ

พระสมเด็จและรูปหล่อสมเด็จทรงคุณานุภาพอย่างไร พระอาจารย์ผู้ลงแผ่นโลหะได้ บอกอธิบายไว้ละเอียดชัดเจนแจ้งอยู่ในสมุด "ชุมนุมพระอาจารย์" แล้ว ในที่นี้ได้คัดมาลงไว้เฉพาะบางอย่าง ดังนี้.–

คงกระพันชาตรี	กันภูตผีปีศาจ
แคล้วคลาดศัสตราวุธ	กันกระทำ
กันอาวุธมีคมทุกชนิด	กันคุณไสย
กันอุปัทวภัย	แก้โรคต่าง ๆ ทุกชนิด
กันภัยทางน้ำ – บก – อากาศ	แก้โรคระบาด
กันฟ้า (อสนีบาต)	แก้โรคระบาดสัตว์
กันไฟ (อัคคีภัย)	แก้โรคฟัน
กันพายุ (วาตภัย)	แก้โรคตะพั้นเด็ก
กันจมน้ำ	แก้ผีร้าย
ศัตรูกลับเป็นมิตร	แก้ผีคุณ
กันโจรผู้ร้าย	สูญผี

กันขโมย	แก้พรายเลือดพรายลม
ให้รู้ตัวก่อนเมื่อจะเกิดมีภัย	แก้ขัดยอกปวดบวม
กันสุนัข	แก้พิษต่างๆ
กันเขี้ยวงา	แก้โรคปวดศรีษะ
กันงู (อสรพิษ)	กันไข้จับ
คลอดบุตรง่าย	กันหวัด
สะเดาะลูกตายในท้อง	รักษาบาดแผล
กันแท้งลูก	ห้ามเลือด
เลี้ยงลูก (เด็ก) ง่าย	เมตตารำลึก (นึกถึงมิรู้ลืม)
กันเด็กขี้อ้อน	กันยาพิษ
กันเด็กหกล้ม	กันยาเบื่อเมา
กันเด็กซน	กันเมาคลื่น
ค้าขายดี	ดับพิษไฟ – น้ำร้อนลวก
เจริญลาภผล	เจริญปัญญา
ใส่ก้นถุงมีเงินใช้ไม่ขาด	มีอำนาจคนยำเกรง
หาเงินคล่อง	สู้ความชนะ
มหาสะเดาะ (เช่นสะเดาะก้างติดคอ ฯลฯ)	คุ้มกันบริวาร ขณะมีภัย
กันอุบาทว์จัญไร	ผัวเมียรักกันดี
ให้ต้นไม้มีดอกผลดก	ผัวเมียไม่ทะเลาะกัน
ให้พืชพันธุ์ งอกงาม	มหานิยม (ทั่วไป)
กันศัตรูพืช (กันเพลี้ยหนอน ฯลฯ)	มหานิยมทางเสียง

กันนก – หนูกินข้าวในนา	มหาเสน่ห์
คนมาสู่สำนักไม่ขาด	ตลกขบขัน (สำหรับการเล่นต่างๆ)
เมตตา – กรุณา	

ฯลฯ ฯลฯ ฯลฯ

คำแนะนำ

ผู้ที่ได้รับชำร่วยอนุสรณียวัตถุ (ทั้ง ๓ อย่าง หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง) พึงปฏิบัติดังนี้

(๑) จัดหาดอกไม้ธูปเทียนมากระทำสักการบูชาแล้วกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลที่ได้บริจาคทรัพย์ร่วมสร้างโบสถ์สมเด็จ ถวายแด่เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) (หรือหลวงพ่อโตวัดระฆัง) และอุทิศถวายพระอาจารย์ทั้งหลายผู้ร่วมสร้างอนุสรณียวัตถุที่ถึงมรณภาพไปแล้ว (ถ้าจะอุทิศให้ผู้ใดอีก ให้กล่าวคำอุทิศต่อไป) แล้วตั้งจิตอธิษฐานตามประสงค์

(๒) ต้องบูชาสักการะโดยสัจจะเคารพทุกวัน คำบูชาว่าดังนี้

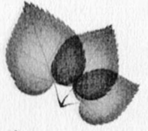
พุทโธ อะระหัง สุสุสิโท พุทโธ ภะคะวาติ พุทโธ นะโมพุทธายะนะ

(ว่า ๓ จบ หรือ ๗ จบ)

เวลาบูชา ให้น้อมจิตระลึกถึงเจ้าประคุณสมเด็จ ฯ

(๓) ต้องนับถือเชื่อมั่นโดยแท้จริง

(๔) ต้องปฏิบัติตนตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรม

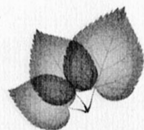
(๕) เมื่อมีโอกาส ควรจัดการบำเพ็ญกุศลอย่างใดอย่างหนึ่งตามกำลังศรัทธาสามารถ เช่นใส่บาตร ๑ องค์ กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลถวายแด่เจ้าประคุณสมเด็จ ฯ และพระอาจารย์ทั้งหลาย แล้วตั้งใจอธิษฐานตามปรารถนา

(๖) ห้ามทดลองเด็ดขาด (เพราะเป็นของสำเร็จด้วยวิทยาคม)

(๗) รูปหล่อสมเด็จ ให้ประดิษฐานไว้ในที่อันสมควร (ถ้าเอาไว้ในที่มีพระพุทธรูป ให้ประดิษฐาน ณ ที่ต่ำกว่าพระพุทธรูป หรือ ณ ที่ต่างอาสนะกัน) และให้บูชาสักการะอธิษฐานตามปรารถนาเถิด (ที่ใช้บนบีดทองก็มี)

(๘) พระสมเด็จและผ้ายันต์สมเด็จ ให้เอาไว้กับตัว เมื่อเกิดมีทุกข์ใจอย่างไร หรือต้องการให้สำเร็จผลอย่างไร ให้อธิษฐานทำน้ำมนต์กินหรืออาบ (ทำน้ำมนต์กินหรืออาบเป็นประจำ จิตใจจะสมชื่นผ่องใสหายทุกข์กังวลเป็นมหัศจรรย์)

วิธีทำน้ำมนต์ อาราธนาพระสมเด็จแช่น้ำในภาชนะ จุดธูปเทียนบูชาสักการะ (ควรมีดอกไม้ด้วย) ตั้งนโม ๓ จบ ว่า *พุทฺธํ สรณํ คจฺฉามิ ธมฺมํ สรณํ คจฺฉามิ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ* แล้วน้อมจิตระลึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ คุณบิดามารดาครูบาอาจารย์มีเจ้าประคุณสมเด็จ ฯ เป็นต้น แล้วอธิษฐานตามปรารถนาเสร็จแล้วให้บริกรรมคาถา (ในข้อ ๒) ว่า *"พุทโธ อะระหัง สุสุสิโท พุทโธ ภะคะวาติ พุทโธ นะโม พุทธายะ นะ"* เป็น

เสร็จพิธี (การบริกรรมคาถา จะบริกรรมกี่ครั้งก็ได้สุดแต่จะเห็นสมควร และเวลาบริกรรมคาถาให้สำรวมจิตตั้งความปรารถนาเพ่งเฉพาะในเรื่องหรือบุคคลนั้นๆ ตามประสงค์)

ถ้าจะทำน้ำมนต์ด้วยผ้ายันต์สมเด็จ ให้ใช้มุมใดมุมหนึ่งของผ้ายันต์จุ่มในภาชนะ (ไม่ต้องแช่ทั้งผืน) แล้วให้ปฏิบัติตามวิธีดังที่กล่าวมา (ในข้อ ๗) นั้นทุกประการ

(๙) เมื่อจะเสพเมถุนหรือเสพสุรา ควรนำพระสมเด็จและผ้ายันต์สมเด็จออกจากตัว

(๑๐) ผู้ที่มีอนุสรณียวัตถุทั้ง ๓ อย่าง หรืออย่างใดอย่างหนึ่งไว้บูชา ควรสวดหรือเจริญภาวนา “ชินปัญชรคาถา” เป็นประจำทุกวัน (“ชินปัญชรคาถา” มีแจ้งต่อไปข้างหน้า)

ผู้ใดปฏิบัติตามคำแนะนำด้วยความเชื่อมั่นโดยเคร่งครัด ผู้นั้นจะได้รับสัมฤทธิ์ผลตามปรารถนาเป็นมหัศจรรย์แล

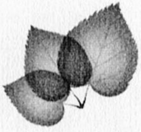

ชินปัญชรคาถา

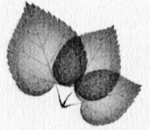

ชยาสรากตา พุทฺธา
เชตฺวา มารํ สวาหนํ
จตุสจฺจาสภํ รสํ
เย ปิวึสุ นราสภา ฯ
ตณฺหงฺกราทโย พุทฺธา
อฏฺฐวีสติ นายกา
สพฺเพ ปติฏฺฐิตา มยฺหํ
มตฺถเก เต มุนิสฺสรา ฯ
สีเส ปติฏฺฐิโต มยฺหํ
พุทฺโธ ธมฺโม ทฺวิโลจเน
สงฺโฆ ปติฏฺฐิโต มยฺหํ
อุเร สพฺพคุณากโร ฯ
หทเย อนุรุทฺโธ จ
สารีปุตฺโต จ ทกฺขิเณ
โกณฺฑญฺโญ ปิฏฺฐิภาคสฺมึ
โมคฺคลฺลาโน จ วามเก ฯ

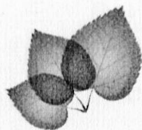
ทกฺขิเณ สวเน มยฺหํ
อาสุํ อานนฺทราหุลา
กสฺสโป จ มหานาโม
อุภาสุํ วามโสตฺตเก ฯ
เกสนฺเต ปิฏฺฐิภาคสฺมึ
สุริโยว ปภงฺกโร
นิสินฺโน สิริสมฺปนฺโน
โสภิโต มุนิปุงฺคโว ฯ
กุมารกสฺสโป เถโร
มเหสี จิตฺตวาทโก
โส มยฺหํ วทเน นิจฺจํ
ปติฏฺฐาสิ คุณากโร ฯ
ปุณฺโณ องฺคุลิมาโล จ
อุปาลี นนฺทสีวลี
เถรา ปญฺจ อิเม ชาตา
นลาเต ติลกา มม ฯ
เสสาสีติ มหาเถรา
ชิตวนฺโต ชิโนรสา
ชลนฺตา สีลเตเชน
องฺคมงฺเค สุสณฺฐิตา ฯ
รตนํ ปุรโต อาสิ

ทกฺขิเณ เมตฺตสุตฺตกํ
ธชคฺคํ ปจฺฉิโต อาสิ
วาเม องฺคุลิมาลกํ ฯ
ขนฺธโมรปริตฺตญฺ จ
อาฏานาฏิยสุตฺตกํ
อากาเส ฉทนํ อาสิ
เสสา ปาการสณฺฐิตา ฯ
ชินา นานาพลสํยุตฺตา
สตฺตปาการลงฺกตา
วาตปิตฺตาทิสญฺชาตา
พาหิรชฺฌตฺตุปทฺทวา ฯ
อเสสา วินยํ ยนฺตุ
อนนฺตชินเตชสา
วสโต เม สกิจฺเจน
สทา สมฺพุทฺธปญฺชเร ฯ
ชินปญฺชรมชฺเฌ หิ
วิหรนฺตํ มหีตเล
สทา ปาเลนฺตุ มํ สพฺเพ
เต มหาปุริสาสภา ฯ

อจฺเจว มนฺโต สุคุตฺโต สุรกฺโข
ชินานุภาเวน ชิตุปทฺทโว

ธมฺมานุภาเวน ชิตาริสงฺโฆ
สงฺฆานุภาเวน ชิตนฺตราโย ฯ
สทฺธมฺมานุภาวปาลิโต
จรามิ ชินปญฺชเร ฯ

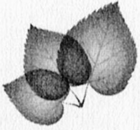

ชินปัญชรคาถา

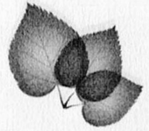
(เขียนอีกแบบหนึ่ง)

ชะยาสะการากะตา พุทธา
เชต๎วา มารัง สะวาหะนัง
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง
เย ปิวิงสุ นะราสะภา ฯ
ตัณหังกะราทะโย พุทธา
อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง
มัตถะเก เต มุนิสสะรา ฯ
สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง
พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง
อุเร สัพพะคุณากะโร
หะทะเย อะนุรุทโธ จะ
สารีปุตโต จะ ทักขิเณ

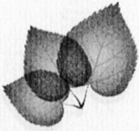

โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง
โมคคัลลาโน จะ วามะเก ฯ
ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง
อาสุง อานันทะราหุลา
กัสสะโป จะ มะหานาโม
อุภาสุง วามะโสตะเก ฯ
เกสันเต ปิฏฐิภาคัสมิง
สุริโยวะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน
โสภิโต มุนิปุงคะโว ฯ
กุมาระกัสสะโป เถโร
มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง
ปะติฏฐาสิ คุณากะโร ฯ
ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ
อุปาลิ นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา
นะเลเต ติละกา มะมะ ฯ
เสสาสีติ มะหาเถรา
ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะวันตา สีละเตชะนะ

อังคะมังเค สุสัณฐิตา ฯ
ระตะนัง ปุระโต อาสิ
ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ
วาเม อังคุลิมาละกัง ฯ
ขันธะโมระปะริตตัญจะ
อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ
เสสา ปาการะสัณฐิตา ฯ
ชินา นานาพะละสังยุตตา
สัตตะปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา
พาหิรัชฌัตตุปัททะวา ฯ
อะเสสา วินะยัง ยันตุ
อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ
สะทา สัมพุทธะปัญชะเร ฯ
ชินะปัญชะระมัชเฌ หิ
วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ
เต มะหาปุริสาสะภา ฯ

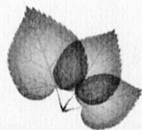

อิจเจวะ มันโต สุคุตโต สุรักโข
ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโค
สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย ฯ
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต
จะรามิ ชินะปัญชะเรติ ฯ

หมายเหตุ กล่าวกันว่า "ชินปัญชรคาถา" เป็นของเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) อดีตเจ้าอาวาสวัดระฆัง จังหวัดธนบุรี และว่าท่านได้ใช้คาถานี้บริกรรมปลุกเสกพระเครื่อง (พระสมเด็จ) ของท่านด้วย (เรียกกันเป็นสามัญว่า "คาถาสมเด็จ" หรือ "ของดีสมเด็จ")

คาถานี้มีผู้จัดพิมพ์แพร่หลายทั่วไป ได้ตรวจสอบดู ๕ ฉบับ ปรากฏว่าแต่ละฉบับมีข้อผิดแผกกันมากบ้างน้อยบ้าง ทั้งนี้เห็นจะเป็นเพราะผู้เขียนคัดลอกย่อๆ กันมาไม่ชำนาญบาลี ฉบับที่ตีพิมพ์ในสมุดนี้ ท่านผู้เชี่ยวชาญทางภาษบาลี มีเจ้าพระคุณภัทรมุนี (อิน ป.๙) วัดทองนพคุณผู้ช่วยภาค ๙ และพระธรรมนิเทศทวยหาญ (อยู่ อุดมศิลป์ ป.๙) อดีตหัวหน้าอนุศาสนาจารย์กองทัพบก ฯลฯ ได้ตรวจแก้ไขแล้ว (ผู้ที่ใช้ "ชินปัญชรคาถา" ที่ตีพิมพ์ไว้ในหนังสือเรื่องประวัติสมเด็จฯ พ.ศ. ๒๔๙๕ โปรดแก้ไขใช้ตามฉบับที่พิมพ์ในสมุดนี้)

เมื่อจะใช้คาถานี้ ให้จัดหาดอกไม้ธูปเทียนมาบูชาสักการะ ตั้งจิตระลึกเจ้าประคุณสมเด็จ (โต) อธิษฐานขออนุญาตให้ท่านประสิทธิ์ประสาทก่อน แล้วจึงเริ่มท่องต่อไป (ควรเริ่มในวันพฤหัสบดี)

ให้สวดคาถานี้ทุกเช้าเย็น หรือเวลาใดเวลาหนึ่ง (ถ้าสวดครั้งละ ๓ จบ ๗ จบ ยิ่งดี) เวลาสวดให้ตั้งจิตสำรวมใจเป็นสมาธิแน่วแน่

ผู้ใดใช้คาถานี้สวดสาธยายหรือบริกรรมภาวนาทุกวัน ผู้นั้นจะได้รับประสิทธิผล คือปลอดสรรพภัยทำมาหากินเจริญสุขกายหายเดือดร้อน จิตใจผ่องใสสดชื่นทุกคืนวัน และสัมฤทธิ์ผลอื่นๆ อีกมากมายสุดที่จะประมาณ วิเศษนัก อย่าสงสัยเลย

บทพาหุงมหาการุณิโก

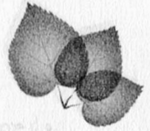
(นะโม ฯ ๓ จบ)

พาหุง สะหัสสะมะภินิมมิตะสาวุธันตัง
คีริเมขะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

มาราติเรกะมะภิยุชฌิตะสัมพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทันตะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวัคคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคลานิ ฯ

อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธีภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัตวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินิยา
จิญจายะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชเฌ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

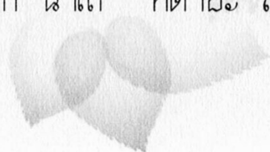
สัจจัง วิหายะ มะติสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

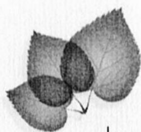
นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พรัหมัง** วิสุทธิชุติมิทธิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เม* ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปิ พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
หิตวานะเนกะ วิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สัปัญโญ ฯ

มะหาการุณณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง

ปูเรตวา ปาระมี สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เม* ชะยะมังคะลัง ฯ
ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒะโน
เอวัง อะหัง วิชะโย โหมิ*** ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวิโปกขะเร
อะภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ ฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรัมหมะจาริสุ****
ปะทักขิณัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปะทักขิณัง
ปะทักขิณัง มะโนกัมมัง ปะณิธี เม* ปะทักขิณา
ปะทักขิณานิ กัตวานะ ละภันเตตเถ ปะทักขิเณ ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถี ภะวันตุ เม* ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุเม* ฯ
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ สะทาโสตถี ภะวันตุเม* ฯ

*** ถ้าสวดให้ผู้อื่น เปลี่ยนจาก เม เป็นคำว่า เต**

**** อ่านว่า พรัม – มัง**

***** ถ้าสวดให้ผู้อื่น เปลี่ยนจาก อะหัง วิชะโย โหมิ เป็นคำว่า ตะวัง วิชะโย โหหิ**

****** อ่านว่า พรัม – มะจาริสุ**

วิธีสวดชัยและมหาทิพพมนต์

ลำดับที่ ๑ ชำระกายให้สะอาด แต่งกายสุภาพเรียบร้อย พร้อมที่จะทำพิธีที่สำคัญให้แก่ชีวิต

ลำดับที่ ๒ จุดเทียน และธูป

ลำดับที่ ๓ นั่งพับเพียบ กล่าวคำนมัสการพระรัตนตรัย ดังนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง
ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ ๑ หน)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ ๑ หน)

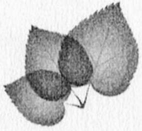
สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ (กราบ ๑ หน)

ลำดับที่ ๔ กล่าวคำนมัสการพระพุทธเจ้า

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต
สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต
สัมมาสัมพุทธัสสะ

นโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต

สัมมาสัมพุทธัสสะ

ลำดับที่ ๕ กล่าวคำนมัสการพระพุทธคุณพระธรรมคุณและพระสังฆคุณ ดังนี้

พระพุทธคุณ : อิติปิโส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโรปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธภะคะวาติ

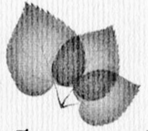
พระธรรมคุณ : สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตังเวทิตัพโพ วิญญูหีติ

พระสังฆคุณ : สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโตสาวะกะสังโฆ สามีจิปะปฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริปุริสะยุคานิ อัฏฐะปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวาโตสาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเณยโยอัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตังโลกัสสาติ

ลำดับที่ ๖ สวดชัยน้อย (จุลชัย) หรือ ชัยใหญ่ (มหาชัย) จนจบ

ลำดับที่ ๗ สวดมหาทิพพมนต์

ลำดับที่ ๘ แผ่เมตตา ดังนี้

สัพเพ สัตตา : สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา : จงเป็นสุขๆ เถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพยาปัชฌา : จงเป็นสุขๆ เถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา : จงเป็นสุขๆ เถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ : จงมีความสุขกายสุขใจรักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

ท่านทั้งหลายที่มีทุกข์ ขอให้พ้นจากทุกข์

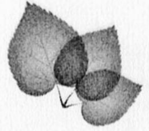
ท่านทั้งหลายที่มีสุข ขอให้มีสุขยิ่งๆ ขึ้นไปเทอญ

สวดไชย ไชยคือความชนะ การสวดเพื่อความชนะหรือป้องกันภูตผีปีศาจศัตรูหมู่ปัจจามิตรให้อ่อนน้อมยอมแพ้มักสวดไชยการจัดพิธีใช้เหมือนงานมงคลธรรมดาการสวดที่ถือเป็นประเพณี คือสวดในวันรวมบุญมหาชาติก่อนจะเทศน์มาลัยหมื่นมาลัยแสนไชยนั้นมี ๒ อย่างคือ ไชยน้อยเรียกจุลชัย ไชยใหญ่เรียกมหาชัย ตำราสวดไชยนี้ได้จากวัดมหาวนาราม อ.เมือง จ.อุบลราชธานี การสวดไชยวัดมหาวนาราม ถือเป็นกิจประจำนอกจากสวดในงานบุญก็จัดเข้าในตารางสวดมนต์ประจำวัดอีกโสดหนึ่งด้วย

ไชยน้อย

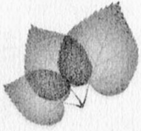

นะโม เม พุทธะเตชะสา รตะนัตตยะธัม
มิกา เตชะปะสิทธิปะสีเทวา นารายะประเมศ
วรรา สิทธิพรหมา จะ อินทา จะ จตุโลกา
คัมภีรักขะกา สมุททาภูตังคังคาจะ สรัมพะ
ไชยะปสิทธิภะวันตุโน
ไชยะไชยะ ธระณิ ธระณิ อุทะธิ อุทะธิ นะทิ นะทิ
ไชยะไชยะ คะคณตลนิไสนิไสไสเสล เมรุโร ราชะพล นระชี
ไชยะไชยะ คัมภีระโสมภินาเคน นาคิ ปิสา จะภูตกกะลิ
ไชยะไชยะ ทุนนิมิตตะโรคิ
ไชยะไชยะ สิงคีสุทธา ทนะมุขะชา
ไชยะไชยะ รัญญะมุขะยาตรา
ไชยะไชยะ จัมปาทินาคะกุระคัณฐก
ไชยะไชยะ คชะพลจะตุรงกระกุชงคี่สีหะพยัคฆะทิปา
ไชยะไชยะ รัญญะมุขะยาตรา ชิตะชิตะเสน นาริปุนนะ สุทธินระดิ
ไชยะไชยะ สุขา สุขา ชีวิ
ไชยะไชยะ ธระณิตะเล สทา สุไชยา

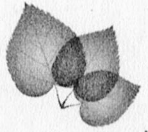

ไชยะไชยะ ธรณิ สานติ สทา
ไชยะไชยะ มังกรรัญญา ภวัคเค
ไชยะไชยะ วรุณะยักเข
ไชยะไชยะ รักขะเส สุระภูชะเดชา
ไชยะไชยะ พรหมเมนทะ คณา
ไชยะไชยะ ราชาธิราชสาชไช
ไชยะไชยะ ปฐะวิง สัพพัง
ไชยะไชยะ อระหันตา ปัจเจกะพุทธะสาวัง
ไชยะไชยะ มเหสุโร นโรหะรินเทวัง
ไชยะไชยะ พรหมาสุรักโข
ไชยะไชยะ นาโควิรุฬหะโก วิรูปักโข จันทิ
มาระวิอินโทจะเวนัยตัยโย จะ กุเวโร วรุโณปิจะ
อัคคิ วายุ ปชุนโห กุมาโร ธตะ
รัฏฐะโก อัฏฐาระสะมหาเทวา
สิทธิ ตะวาปัสสะอาทะโย อิสะโย
สาวะกา สัพพา ไชยะราโม ภวันตุ
โน ไชยะธัมโม จะ สังโฆ จะ
ธนะปาโล จะ ไชยะกัง เอเตนะ
ไชยะเตเชนะ โหตุ โน ชยะมัง
คะลัง เอเตนะ พุทธะเตเชนะ
โหตุ โน ไชยะ มังคะลัง

ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา พรหมะ
คะณา มเหสิโน
ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา อินทะคณา มเหสิโน
ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา สุปัณณะคณา มเหสิโน
ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา นาคะคณา มเหสิโน
ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยุงโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา เทะวคณา มเหสิโน
ชัยปิ พุทธัสสะ สิริมะโต อะยัง
มารัสสะ จะ ปาปิมโต ปะราชะโย อุงโฆ ไชยังโฆ
โพธิมัณเฑ ปโมทิตะวา ไชยะตทา สรัมพะคณา มเหสิโน
ชยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒโน
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ ชยัสสุ ชยะมังคะเล

อะปราชิตะปัลลังเก สีเส ปฐะวิโปกขะเร
อภิเสเก สัพพะพุทธานัง อัคคัปปัตโต ปโมทะติ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุขะโณ สุมุหุตโต จะ สุยิฏฐัง พรหมะจารีสุ
ปทักขินัง กายะกัมมัง วาจากัมมัง ปทักขิณัง
ปทักขิณัง มโนกัมมัง ปณิธิเต ปทักขิณา
ปทักขิณานิ กัตวานะ ลภันตัตเถ ปทักขิเณ
โส อัตถะลัทโธ สุขิโต วิรุฬโห พุทธะสาสะเน
อโรโค สุขิโต โหหิ สหะ สัพเพหิ ญาติภิ
สัณันตุ โภนโต เยเทวา อัสมิง ฐาเน อธิคะตา
ทีฆายุกา สทา โหนตุ สุขิตา โหนตุ สัพพะทา
รักขันตุ สัพพะสัตตานัง รักขันตุ ชินะสาสะนัง
ยากาจิ ปัตถะนา เตสัง สัพเพ ปูเรนตุ มโนระถา
ยุตตะกาเล ปวัสสันตุ วัสสัง วัสสาวะลาหะกา
โรคา จุปัททะวา เตสัง นิวาเรนตุ จะ สัพพะทา
กายะสุขัง จิตตะสุขัง อรหันตุ ยถาระหัง
จุลละไชยะ ปะกระณัง สมัตตัง นิฏฐิตัง

ไชยใหญ่

ยัง ยัง สัพพัญญูวรธัมมัง สังฆัง ชินัสส สวัสดี

มาตรัง ปิตรัง สัพพัง อุปัชฌาจริเยวหัง

นมัสสิตวา ลภิง ปุญญัง สัพพสิทธิ สิรินทะทัง

ตันเตชสา วิสาเลน สรัมพสิทธิ ภวันตุโน

ไชยะไชยะ วาโย อาปิ

ไชยะไชยะ ธรณีสุเมรุราชะนุคา

ไชยะไชยะ ศรีสุทัสสนะกระวิกะพรหมาอิสินทราธิบดี

ไชยะไชยะ ยุคันธราทิ

ไชยะไชยะ เนมินทะคีรีวินาตเกา

ไชยะไชยะ อัสสะกัณเณา

ไชยะไชยะ นาคา นาเคนทะเหมการ

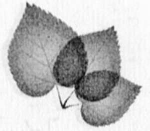
ไชยะไชยะ ปัพพตเวภารไกรลาสิวสาลวิมานสัพพเคาริ

ไชยะไชยะ หิมะวนตะนที มัณฑกะคีรี อเนกะโกฏินุคา

ไชยะไชยะ สะตะโกฏิ จักกวาระมหาสมุเมรุราชคีรี

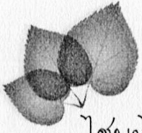
ไชยะไชยะ มหาโพธิทุมราชปติมุนินทมาระวิชิต

ไชยะไชยะ พะนะราชีวิวิธวิรุฬหิต โอชสิตปุปผะปัลลวาผล

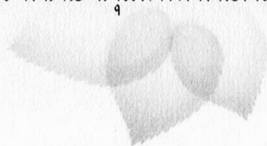

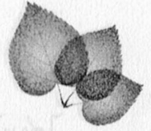
ไชยะไชยะ วิปุลละหิมวนตะสีหราชนิรคณาพยัคฆะโก กะทีปิ
ไชยะไชยะ วิสรสตะปะทิ สัปปาอุณณาภิ วิจฉิกาสรพู
ไชยะไชยะ รัตตะเปสุระ มูสิก สัตวานุภูต ปรานิขุททกะนิกร
ไชยะไชยะ ขัคคะจามรชมพูกะพานรปิจุงกรุงคณา
ไชยะไชยะ ตรัจฉะอัจระสุกรมหิงสาวิฬาระภูตะคณิ
ไชยะไชยะ กินนระ กินนะรี
ไชยะไชยะ กรวิกะมยุราทิทชา
ไชยะไชยะ สัตวาปาทา
ไชยะไชยะ สัตวาทิบาทิปาณกะชาติ
ไชยะไชยะ สัตวาจาตุบาทพหุบาทวิกาตปสิทธิเต เซาชด
ไชยะไชยะ อัสสดระวิวิธธัมมินิกะอุชิชิตะมหิธยักขาวิไช
ไชยะไชยะ จันทระวิไหอัสสมเนาไม คัณฐกราชมุนินทะมารวิชต
ไชยะไชยะ อัสสดระคนาสินธพนพ พานหล นิรนพลาหกวิสร
ไชยะไชยะ คชะพลนิกรคันธพพิวรนิลหัสดินทะคณา
ไชยะไชยะ วรปิตคะชา
ไชยะไชยะ ตามพะคะชะเชศวราธิบดี
ไชยะไชยะ โอทาตกริน ฉัททันตะหัสดินทราชพลา
ไชยะไชยะ อุโปสถา มหาอุโปสถา วารณานาคราชวิไช
ไชยะไชยะ คชิวสรไอยราชภูตกิคีรีเมฆราชกรินทะกุลา
ไชยะไชยะ สรัมพะสัตตะคณา
ไชยะไชยะ มหาสมันตะราชวรา

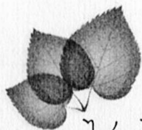
ไชยะไชยะ จักวัตติราชา
ไชยะไชยะ มหาสุทัสสนะราชภูบาล
ไชยะไชยะ ราชัญญวิสาลสตะจักกวาฬสะหัสสะสังขยา
ไชยะไชยะ ศิริสิทธิธัมมโศกราชวรา พุทธภักตินุบดี
ไชยะไชยะ ทุฏฐคามินทรปติ ชิตทมิฬเสนิปะพุทธถูปา
ไชยะไชยะ สีลมัตถะ เทวาชิตราช พลเสนา กุมพกคันฐกภาตา
ไชยะไชยะ วิสระคณาวิทยาธรวรดรดาปทปสิทธิปสิ
ไชยะไชยะ คณคันธพพิธานพมเหสีสิทธิพิทธยาจาร
ไชยะไชยะ ยักขะรักขสามารมฤตยุกลีกาลสัพพภูตปีศาจ
ไชยะไชยะ สัพพะวินาสอาวุธ วิลาสอาสิสร ศาสตทิมัยหัต
ไชยะไชยะ สรัมภะภัณฑกษัตร
ไชยะไชยะ นพรตนสัตตรตนะนิกร
ไชยะไชยะ จักกะรตนวิสร
ไชยะไชยะ อัมพรรตนวัชรสุสิธารา
ไชยะไชยะ อัคคิ กัญญา
ไชยะไชยะ ปวัคคิอัคคิหุตะปฐวี
ไชยะไชยะ สัพพะศัตรูไพริ
ไชยะไชยะ วัตตินทิวา จตุสนธยา
ไชยะไชยะ มุนสสาสัพพภูมัฏฐาเทวา สีรักขาเทพพะพิบูล
ไชยะไชยะ วนเทพอุสูลคีรีเทพพอาตูลนพเทพวิวิธ
ไชยะไชยะ วรจันทราทิตยจตุโลกมหิทธิทสโลกปาลา

ไชยะไชยะ เทพอินทราชิตไพจิตราสุรพลภีตา
ไชยะไชยะ เทพดาวดิงสา
ไชยะไชยะ ยามาธิราช เทพพดุสิตา
ไชยะไชยะ นิมนานรติธิปติสุรสิทธิสิรเดชพิพิท
ไชยะไชยะ ปรนิมมิตวสวัตติ สวงสูนมัททยานดูลสวางคกามา
ไชยะไชยะ พรหม ปริสัชชา พรหม ปโรหิตา มหาพรหมา
ไชยะไชยะ ปริตตาภา อัปปมาณาภาณุอาภัสสรา
ไชยะไชยะ ปริตตาสุภา อัปปมาณสุภา พรหมสุภากิณหา
ไชยะไชยะ พรหมเวหัปผลา อสัญญีสัตตา อวิหา อตัปปา
ไชยะไชยะ พรหมสุทัสสา สุทัสสี อกนิฏฐา พรหม โลกรูปี
ไชยะไชยะ อรูเปกะรูปี อรูปาธิปติอากาสานัญจา
ไชยะไชยะ วิญญาณัญจ อากิญจัญญายตน เนวสัญญา
ไชยะไชยะ โสตาสกิทาอนาคามิอรหัตตธัมมา
ไชยะไชยะ อัฏฐมัคคผลา ปทโมกขมหา นิพพานเอกี
ไชยะไชยะ พุทเธกะรูปี อัฏฐพิธสัมมุนิสิร สิทธิเตเชา
ไชยะไชยะ มหาสมันตะราชวรา
ไชยะไชยะ ปัจเจกกะพุทธา
ไชยะไชยะ มหาอริยาคคะยุคา
ไชยะไชยะ อสีติ มหา สาวก ขีณา สาวกสัพพอริย ชนา
ไชยะไชยะ นิขิลพุทธา
ไชยะไชยะ ธัมมา นพโลกอุดร

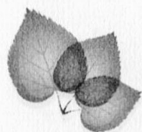

ไชยะไชยะ ปริยัติปวรปฏิปัตติวิสรปฏิเวธนุสฺสาต
ไชยะไชยะ สุตตันตะวรอภิธัมมะวิลาสิวิสุทธิวิไช
ไชยะไชยะ ปิฎกกันไตรอัฏฐพิทยาชัยไตร พิทยาดร
ไชยะไชยะ สังฆัสสนิกร ปฏิปัตติปวร อุชุปฏินรา
ไชยะไชยะ ทานาทิเดชา
ไชยะไชยะ สีลาวิสุทธิอัมพุทธิเดช
ไชยะไชยะ ภาวนาพิเสส
ไชยะไชยะ ปารมีเชฏฐปริมาณ
ไชยะไชยะ ปฏิสัมภิทาญาณ ปัญจวิมุตติสารินพพิทาภิภิญญา
ไชยะไชยะ สัตตวิสุทธา อัฏฐวิธ สมาปัตติญาณวิสาล
ไชยะไชยะ นพปุพวิหาร ทสพลญาณวิสุธาติเรก
ไชยะไชยะ เอกาทสเมตตานิสังเสกราชปฏิการ
ไชยะไชยะ ทวาทสาภิธัมมา จักกะรตนะ มหาปภาปวรา
ไชยะไชยะ เตรสธุตังคานุภาวาสุทธุกระปวรา
ไชยะไชยะ จุททสพุทธัญญา นานุภาวะ มหาวิเสสวิสาล
ไชยะไชยะ สัพพสาสนุฬารเตชา สังหารสวรคโลกกากร
ไชยะไชยะ วิษณุสาสนวิลาสเตชา สังหารสวรคโลก สังหาร
ไชยะไชยะ พรหมสาสนวิสาลพรหม (คณาจารยสุเสนห ภักตินรยุต)

เอเตนชยเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน สัจจเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน จันทภาณุเตเชน ชยะโสตถี ภวันตุ โน

มาตุยา ภัตติเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
ปิตุคารวเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
อาจริยาทรเตเชน โสตถิ เต โหตุ สัพพทา
อุปัชฌายาทรเตเชน โหตุ โน สัพพมังคลัง
ญาติกาทรเตเชน สัพพสิทธิ ภวันตุ โน
สหายาทรเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
เอเตน จักกวัตติเตเชน ชยปฐวีโสตถินา
เอเตน สิทธิเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
เอเตน สติเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน พลเตเชน โหตุ โน โสตถิมังคลัง
เอเตน สีลเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
เอเตน สัคคเตเชน โหตุ โน โสตถิมังคลัง
เอเตน พรหมเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน หิริเตเชน โหตุ โน โสตถิมังคลัง
เอเตน ทานเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน สีลเตเชน โหตุ โน โสตถิมังคลัง
เอเตน ภาวนาเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน
เอเตน ปัญญาเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน พุทธเตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
เอเตน ธัมมเตเชน โหตุ โน โสตถิมังคลัง
เอเตน สังฆเตเชน ชยโสตถี ภวันตุ โน

พุทธัง ธัมมัง สังฆัญจ นัตวา ยัง ปุญญมาลภิ
สิทธิ ทันตัสส เตเชน โหตุ โน ชยมังคลัง
มหาไชยะสิทธิปกรณัง สมัตตัง นิฏฐิตัง

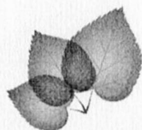
พระมหาทิพพมนต์

ชะยะ ชะยะ ปะฐะวิสัพพัง ชยะ สัตถารหะตะปัง
ชะยะ ชะยะ ปัจเจกกะสัมพุทธัง ชะยะ อิสิมะเหสสุรัง
อินโท จ เวนเตยโย จะ กุเวโร วะรุโณปิ จะ
อัคคิ วาโย ปุชุณโณ จะ กุเวโร จะตุโลกะปาละโก
ชะยะ ชะยะ หะโรหะรินเทวาชะยะ พรหมา
ธะตะรัฏฐะกัง ชะยะ

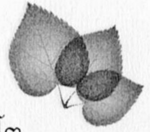
ชะยะ นาโค วิรุฬหโก วิรูปักโข จันทิมา ระวิ
อัฏฐาระสะ มหาเทวา สิทธิตาปะสะอาทะโย
อะสีติ สาวะกา สัพเพ ชะยะลาภา ภะวันตุ เต
ชะยะ ชะยะ ธัมโม จะ สังโฆ จะ ทะสะ ปาโล จะ
เชยยะกัง

เอเตนะ ชะยะ สิทธิเตเชนะ ชะยะ โสตถี ภวันตุ เต
อัฏฐาธิกะสะตัง ยัสสะ มังคะลัง จะระณะทวะเย
จักกะลักขณะสัมปันนัง นะเมตัง โลกนายะกัง
อิมานิ มังคะละเตเชนะ สัพพะสัตตะหิเตสิโน
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ ชะยะโสตถี ภะวันตุ เต

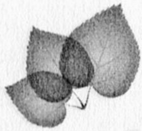

เอเตนะ มังคะละเตเชนะ มะมัง รักขันตุ สัพพะทา
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
เอเตนะ มังคะละเตเชนะ สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
สัพพะสัตรุ วิธณังเสนตุ สัพพะโสตถิ ภวันตุ เต
อายันตุ โภนโต อิธะ ทานะสีลาเนกขัมมะ
ปัญญาวิริยัญจะขันติ
สัจจาธิฏฐานะ สหะ เมตตุเปกขา ยุทธายะ โว
คุณหะถะ อาวุธานิ
ปาระมิโย วิทตวานะ โพธิสัตตัสสะ สันติกัง
เกสะระราชา วะ อาคัญฉุง โพธิสัตตัสสะ สันติกัง
มะยัง ปาระมิตา โยธา จะระเณนะ ตะยา ภะตา
อัชชะ ทัสสามะ เต จิรัง ชะยะภัททัง นะมัตถุ เต
ชะยันโต โพธิยา มูเล สักยานัง นันทิวัฑฒโน
เอวัง ตะวัง วิชะโย โหหิ ชะยัสสุ ชะยะ มังคะเล
พุทโธ จะ มัชฌิโม เสฏโฐ สาริปุตโต จะ ทักขิเณ
ปัจฉิเมปิจะ อานันโท อุตตะเร โมคคัลลานะโก
โกณฑัญโญ ปุระภาเคจะ พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
อุปาลิ หะระดิฏฐาเน อาคเณยเย จะ กัสสะโป
ราหุโล เจาะ อีสาเน สัพเพเต พุทธะมังคะลา
โย ญัตวา ปูชิโต โลเก นิททุกโข นิรุปัททะโว
มะหาเทโว มะหาเตโช ชะยะโสตถิ ภะวันตุ เต

ปะทุมุตตะโร จะ ปุระพายัง อาคะเณยเย จะ เรวะโต
ทักขิเณ กัสสะโป พุทโธ หะระติเย สุมังคะโล
ปัจฉิเม พุทธะสิขี จะ พายัพเพ จะ เมธังกะโร
อุตตะเร สักยะมุนิ เจวะ อิสาเน สระณังกะโร
ปะฐะวิยัง กะกุสันโธ อากาเส จ ทีปังกะโร
เอเต ทะสะทิสา พุทธา ราชะธัมมัสสะปูชิตา
นัตถิ โรคะภะยัง โสกัง เขมัง สัมปัตติทายะกัง
ทุกขะโรคะ ภะยัง นัตถิ สัพพะสัตรุ วิธังเสนตุ
เตสัญญาเณนะ สีเลนะ สังยะเมนะ ทะเมนะ จะ
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
อะนาคะตัสสะ พุทธัสสะ เมตตัยยัสสะ ยะสัสสิโน
มหาเทโว มะหาเตโช สัพพะโสตถี ภวันตุ เต
นะโม เต พุทธวีรัตถุ วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ
สัมพาธะปฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวะ
ตะถาคะตัง อะระหะตัง จันทิมา สะระณัง คะโต
ราหุง จันทัง ปมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา
กินนุ สันตะระมาโน วะ ระหุ จันทัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโตวะติฏฐะสิ
สัตตะธา เม ผะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ จันทิมัง
นะโม เต พุทธวีรัตถุ วิปปะมุตโตสิ สัพพะธิ

สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สะระณัง ภะวะ

ตะถาคะตัง อะระหันตัง สุริโย สะระณัง คะโต

ราหุ สุริยัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา

โย อันธะกาเร ตะมะสิ ปะภังกะโร เวโรจะโน มัณฑะล

อุคคะเตโช

มา ราหุ คิล จะรัง อันตะลิกเข ปะชัง มะมะ ระหุ

ปะมุญจะ สุริยัง

กินนุ สันตะระมาโนวะ ราหุ สุริยัง ปะมุญจะสิ

สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโตวะ ติฏฐะสิ

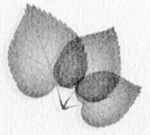
สัตตะธา เม ผะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ

พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ สุริยัง

นโม พุทธัสสะ นโม ธัมมัสสะ นโม

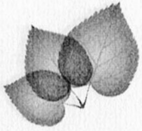
สังฆัสสะ เสยยะถีทัง หุลุ หุลู สวาหายะ

เหฏฐิมา จะ อุปะริมา จะ วิตถาริกา จะติริยัญ จะ สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา สัพเพ ภูตา สัพเพ ปุค–คะลา สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปันโน สัพพา อิตถิโย สัพเพ ปุริสา สัพเพ อะริยา สัพเพ อะนะริยา สัพเพ เทวา สัพเพ มนุสสา สัพเพ วินิปาติกา สะจิตตะกา อะจิตตะกา สะชีวิกา สัพเพอะเวรา โหนตุ อัพยาปัชฌา โหนตุ อะนีฆา โหนตุ ทีฆายุกา โหนตุ อะโรคา โหนตุ สัมปัตติ สมิชฌันตุ สุขัง อัตตานัง ปะริหะรันตุ สัพเพ มัง รักขันตุ จุปัททะวา

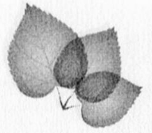

ชลัฏฐา วา ถลัฏฐา วา อากาโสปิจะ อันตะลิกเข
ปัพพะตัฏฐา สะมุททา จะ รักขันติ จะ ละ ตาสิโน

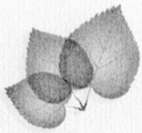
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
สุริยัง จันทะอังคารัง พุธพฤหัสสะปะติฏฐิตา
สุกรโสระราหุ เกโส นะวรครหา จะ สัพพะโส
เตสัง พะเลนะ เตเชนะ อานุภาเวน เตนะ จะ
เจตรวิสาขะเชฏเฐ จะ อาสาเธ สะวะเน ตะถา
ภัททะปะเท จะ อาสุชเช กัตติเก มิคะสะริกา
ปุสเส มาเฆ ผัคคุเณจะ โลกัง ปาเลนติ ธัมมะตา
เอเต ทวาทะสะ จะ มาเส อานุภาเวนะ มะหาภูเต
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
มูสิโก อุสโก พยัคโฆ สโส นาโค จะ สัปปะโก
อัสโส เมณโฑ กะปิ เจวะ กุกกุโฏ สวานะสุกโร
เอเต ทะวาทะสะ นักขัตตา โลกัง ปาเลนติ ธัมมะตา
เตปิ ตัง อะนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
อัสสะยุโช ภะระณีจะ กัตติกา โรหินีปิจะ
มิคะสิรัญจะ อทรัญจะ ปุนัพเพสุ ปุสสาปิ จะ
อะกิเลโส จะ มาโฆ จะ ปุพพา จะผักคุณี ตะถา
อุตตะระผัคคุณี เจวะ หัตถะจิตตา จะ สาติ จะ
วิสาขานุราธเชฏฐะ มูละปุพพัตตะระ สาฬะหะกา
เอกะวิสะติ นักขัตตา ปะภายันติ ทิเน ทิเน

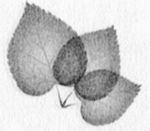
เมสสาพฤสภ เมถุนา กะระกะฎาสี หะกัญญะกา
ตุละพิจิกธะนูเจวะ มังกะรากุมภะมินนภา
เอเต ทวาทะสะจะราสี อานุภาเวนะ เตนะ จะ
เตปิ ตัง อนุรักขันตุ อาโรคะเยนะ สุเขนะ จะ
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
ระตะนานิ จะ วะสันติ โชติกัสสะ ยถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
กาญจนานิ จะ วัสสันตุ เมณฑะกัสส ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
ธนะสารานิ ปะวัสสันตุ ธนัญชะยัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
ธนะสารานิ ปะวัสสันตุ อุคะตัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททโว
กาญจนาชัลละสังกาเส โชติกัสส ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
สัพพะธะนานิ ปะวัสสันตุ จิตตะกัสสะ ยะถา ฆะเร
มา ขะโย มา วะโย มัยหัง มาจะ โกจิ อุปัททะโว
กหาปณานิ ปะวัสสันตุ เมณฑะกัสสะ ยะถา ฆะเร
อักขรัสสวาริ นามะ อิสิ หิมะวันเต วะสิ ตทา
สิทธิ วิชชา ธะรา สัพเพ เทวานัง ปูชิตา สะทา
พุทธา ปัจเจกะพุทธา จะ อะระหันตา อินทะ เทวะตา

พรหมอิสี มุนี เจวะ ทวาทะสะ รักขันติ สทา
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ ทวาทะสะ รักขันติ สทา
พุทธะสาวัง คุณัง วิชัง พะละเตชัง จะ วิริยัง
สิทธิกัมมัง ธัมมัง สัจจัง นิพพานัง โมกขะคุยหะกัง
ทานัง สีลัญจะ ปัญญา จ นิกขมปุญญัง ภาคยัง ตะปัง
ยสัง สุขัง สิริ รูปัง จตุวิสติ เทสนา
เอเต โสฬะสะ ธัมมา พุทธา เทวา สะรันติ จะ
ปัจเจกะอะระหันตา จะ อินทา เทวา สพรหมกา
อิสี มุนิ จะ ราชาโน ปุริโส จะ วิชชาธะรา
สัพเพ โลกาธิปติเทวา โสฬสะภะวะพรหมุนา
อะหะโย จะ สัปปา เจวะ อัสโส เมณโฑ จะ กุกกุโฏ
โคมหิงสา ตถา หะตา ติรัจฉานาคะกัณฐะกา
กูโป ปะปาโต โสพโภจะ อุภะโต ภะคะวะโต ปิ จะ
ภัตโต วัสสตุ ราชา จะ โจระโก อัคคะโปตะโก
สัสสะมารา จะ นาโค จะครุโฬ สุวะกินนะโร
มะหะโต เทวะ เทโว จะ กุเวโร มนุสโสปิ จะ
อะมะนุสโส จะ ยักโข จะ มะหายักโข จะ รักขะโส
มหานาโค ปิสาเจวะ มัคโคกุมภัณฑะโกปิ จะ
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ เสมหัง ปิตัญจวายุกัง
อุปะกายะนิปาตัญจะ สัพเพ จะ ปิยะมิตตะโก
สัพเพ สัตตา จะยักขาจะ เมตตะจิตตา สะทา ภะเว

เอกะปัญญา จะ สัพเพเต สัพเพ รักขันตุ ตัง สทา
อะหัง ลาภัง จะ ลาภานัง สักกาโร ปูชิโต สะทา
สัพเพ เทวา มนุสสา จะ ปิยา รักขันตุ มัง สะทา
คามัง เทสัญจะ นะคะรัง นะที ภูมิ จะ ปัพพะตัง
วะนะสะมุททะมัฏฐานัง สัพเพ รักขันตุ ตัง สะทา
สิทธิพุทธา สิทธิธัมมา สิทธิสังฆา จะ อุตตะรา
สิทธิอัฏฐาระสา มหาเทวา จะตุโลกะปาลา จะ เทวะตา
สิทธิปัจเจกสัมพุทธา สิทธิสัพพัญญุสาวกา
สิทธิราโม สิทธิเทวา สิทธิยักโข จะ รักขะโส
สิทธิวิชชาธะรา สัพเพ สิทธิอิสี มเหสสุรา
สิทธิปัพพตเทวานัง สิทธิการณเทวตา
สิทธิปาสาทเทวานัง สิทธิเจติยเทวตา
สิทธิโพธิรุกขเทวตา สิทธิสีระธาตุโย
พุทธะรูปัญจะ สัพเพสัง สัพพะรูปัญจะ เทวะตา
สิทธิติณณัง จะ รุกขานัง วะสิยา ฆะระเทวะตา
สิทธิชะละถะลา จะ สิทธิอากาสะเทวะตา
สิทธิมุนี จะ ราชาโน สิทธิปุริสะลักขะโณ
สิทธิภุมมัฏฐะเทวะตา สิทธิกัมมะพลัง วะรัง
สิทธิปาทา อะปาทา จะ สิทธิปักขา จตุปาทะกา
พะหุปาทา จะ สัตตาจะ สิทธิปักขา จะ วายุกัง
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ ชะยะโสตถี ภวันตุ เต

เอเตนะ สิทธิเตเชนะ มะมัง รักขันตุ สัพพะทา
เอเตนะ สิทธิเตเชนะ สัพพะสิทธิ ภะวันตุ เต
สัพพะสัตรุ วินังเสนตุ สัพพะโสตถิ ภวันตุ เต
โย สังคามัง วะ คัจฉันโต สะรันโต ทิพพะมันตะกัง
ชะยะพะลัง สุขัง ลาภัง สัพเพสัตรุ วินังเสนตุ
ปุตตกามา สัพเพ ปุตตัง ธนะกามา สัพเพ ธะนัง
อธิการัง ละเภยยาหัง ปุริโส ปัณฑิโตปิจะ
ราชา อิตถี จะเสฏฐีจะ ปุริโส ปัณฑิโตปิจะ
สีโห พยัคโฆ วะราโห อัสสะ เมณโฑ จะ สุภโร
โคมหิงสา ตะถา หัตถี ติรัจฉานานุกัณฐะกา
สัพเพ สัตรุ อัญญโลหัง ตามพะกัง สัพพะติปุกัง
อัตถิ อัญเญ จะ กุรุเต จักรานักขาประริสะกัง
โก ชโน ทัณฑะนาสายะ สัณหัง อัคคิ จะ วายุกัง
ขัคคะเสลัญจะ มัตติกัง ยันตระภาสานะ สา ตะระกัง
อัญเญ จะ ตุมหากัง กัตวา มันตะระมายา นิโยชิตัง
เอเตน สิทธิเตเชน มมัง รักขันตุ สัพพทา
เอเตน สิทธิเตเชน สัพพสิทธิ ภวันตุ เต
ทุกขโรคภยา เวรา โสกาสัตตุจุปัททวา
อเนกา อันตรายาปิ วินัสสันตุ จ เตชสา
เชยยสิทธิ ธนัง ลาภัง โสตถิ ภาคยัง สุขัง พลัง
สิริ อายุ จ วัณโณ จ โภคัง วุฑฒิ จ ยสวา

โหมิ สัพพทา สวาหายะ มหาทิพพมันตัง นิฏฐิตัง

มหาทิพพมนต์นี้ คนโบราณถือว่าเป็นมนต์ขลัง มีความศักดิ์สิทธิ์มาก ถ้าใครมีมนต์นี้เท่ากับมีเทวดามาคอยนิรมิตให้ต้องการอะไรก็ได้ตามปรารถนา

พระคาถาชินบัญชร

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

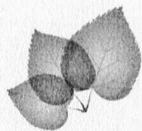
(นะโม ฯ ๓ จบ)

ปุตตะกาโม ละเภ ปุตตัง ธะนะกาโม ละเภ ธะนัง อัตถิกาเย กายะญายะ เทวานัง ปิยะตัง สุตตะวา อิติปิโส ภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวัณโณ มระณังสุขัง อะระหังสุคะโต นะโม พุทธายะ ฯ

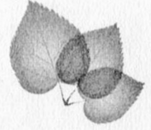
ชะยาสะนากะตา พุทธา เชตะวา มารัง สะวาหะนัง
จะตะสัจจาสะภัง ระสัง เย ปิวิงสุ นะราสะภา ฯ

ตัณหังกะราทะโย พุทธา อัฏฐะวีสะติ นายะกา
สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง มัตถะเก เต มุนิสสะรา ฯ

สีเส ปะติฏฐิโต มัยหัง พุทโธ ธัมโม ทะวิโลจะเน
สังโฆ ปะติฏฐิโต มัยหัง อุเร สัพพะคุณากะโร ฯ

หะทะเย เม อะนุรุทโธ สารีปุตโต จะ ทักขิเณ
โกณฑัญโญ ปิฏฐิภาคัสมิง โมคคัลลาโน จะ วามะเก ฯ
ทักขิเณ สะวะเน มัยหัง อาสุง อานันทะราหุโล ๑
กัสสะโป จะ มะหานาโม อุภาสุง วามะโสตะเก ฯ
เกสันเต ปิฏฐิภาคัสมิง สุริโยวะ ปะภังกะโร
นิสินโน สิริสัมปันโน โสภิโต มุนิปุงคะโว ฯ
กุมาระกัสสะโป เถโร มะเหสี จิตตะวาทะโก
โส มัยหัง วะทะเน นิจจัง ปะติฏฐาสิ คุณากะโร ฯ
ปุณโณ อังคุลิมาโล จะ อุปาลี นันทะสีวะลี
เถรา ปัญจะ อิเม ชาตา นะเลเฏ ติละกา มะมะ ฯ
เสสาสีติ มะหาเถรา วิชิตา ชินะสาวะกา
[๒]เอเตสีติ มะหาเถรา ชิตะวันโต ชิโนระสา
ชะลันตา สีละเตเชนะ อังคะมังเคสุ สัณฐิตา ฯ
ระตะนัง ปุระโต อาสิ ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
ธะชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ วาเม อังคุลิมาละกัง ฯ
ขันธะโมระปะริตตัญจะ อาฏานาฏิยะสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ เสสา ปาการะสัณฐิตา ฯ
ชินานา[๓] วะระสังยุตตา สัตตัปปาการะลังกะตา
วาตะปิตตาทิสัญชาตา พาหิรัชฌัตตุปัทะวา ฯ
อะเสสา วินะยัง ยันตุ อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกิจเจนะ สะทา สัมพุทธะปัญชะเร ฯ

ชินะปัญชะระมัชฌัมหิ วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ เต มะหาปุริสาสะภา ฯ
อิจเจวะมันโต สุคุตโต สุรักโข ชินานุภาเวนะ ชิตุปัททะโว
ธัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะราโย ฯ
สัทธัมมานุภาวะปาลิโต จะรามิ ชินะปัญชะเรติ
สทา สุเขน รกฺขนฺตุ พุทฺธา สนฺติกรา ตุวํ
เตหิ ตุวํ รกฺขิโต สนฺโต มุตฺโต สพฺพภเยน จ
สพฺพโรควินิมุตฺโต สพฺพสนฺตาปวชฺชิโต
สพฺพเวรมติกฺกนฺโต นิพฺพุโตจ ตุวํ ภว

---

* ฉบับถูกต้องตรวจตามไวยากรณ์ พระศรีวิสุทธิโสภณ (เที่ยง ปธ ๙)

๑ อาสุง เป็นพหุพจน์ อานันทะราหุลา จึงต้องเป็นพหูพจน์ตามส่วนมากพิมพ์เป็น อาสุง อานันทะลาหุโล ซึ่งผิดไวยากรณ์

๒ เอตาสีติ = เอเต อะสีติ เป็นโลปสระสนธิ คือ ลบเอที่ เต ออกคงเป็น เอตะ แล้วนำไปเชื่อมกับอะสีติ รัสสะสระเป็น ๒ ตัวรวมกันต้องทีฆะคือ ทำให้มีเสียงยาว จึงเป็น เอตาสีติ ดังกล่าว แปลว่า “พระมหาเถระ ๘๐ เหล่านั้น”

๓ ชินะ บวก อาณา เท่ากับ ชินาณา และ อาณา แปลว่า “อำนาจ” ส่วนมากพิมพ์เกินเป็น ชินานานา แปลไม่ได้ความหมาย

อิติปิโส เท่าอายุ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติ ฯ

ติวาคะภะ โธพุท นังสานุสมะวะเท ถาสัต ถิระสามะทัม สะริปุ โรตะนุตอะ ทูวิกะโล โตคะสุ โนปันสัมณะระจะชาวิช โธพุท สัมมาสัม หังระอะ วาคะภะ โส ปิติอิ

(ให้สวดเกินอายุ ๑ จบ เช่น อายุ ๓๗ ต้องสวด ๓๘ จบ)

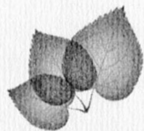
คาถาอุณหิสสวิชัย

อัตถิ อุณหิสสะ วิชะโย ธัมโม โลเก อะนุตตะโร
สัพพะสัตตะหิตัตถายะ ตัง ตะวัง คัณหาหิ เทวะเต
ปะริวัชเช ราชะทัณเฑ อะมะนุสเสหิ ปาวะเก
พยัคเฆ นาเค วิเส ภูเต อะกาละมะระเณนะ วา
สัพพั๎สมา มะระณา มุตโต ฐะเปตวา กาละมาริตัง
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา
สุทธะสีลัง สะมาทายะ ธัมมัง สุจะริตัง จะเร
ตัสเสวะ อานุภาเวนะ โหตุ เทโว สุขี สะทา
ลิกขิตัง จินติตัง ปูชัง ธาระณัง วาจะนัง คะรุง
ปะเรสัง เทสนํ สุ๎ตวา ตัสสะ อายุ ปะวัฑฒะติติ ฯ

คาถานี้พระพุทธเจ้าประทานให้กับเทวดาองค์หนึ่งชื่อว่า อุณหิส ซึ่งกำลังจะหมดบุญต้องจุติมาเกิดในโลกมนุษย์ แต่ไม่อยากลงมา จึงทูลวิงวอนพระพุทธองค์ให้ทรงช่วย พระพุทธองค์ทรงประทานคาถาบทนี้ให้สวดภาวนา ทำให้เทพอุณหิสมีมีชีวิตที่ยืนยาวในเทวโลก

คาถาอุณหิสหรืออุณหิสวิชัยนี้ ใช้สำหรับคนที่ดวงชะตาขาดภาวนาเป็นการต่อดวงชะตาชีวิต และแม้บุคคลทั่วไปจะใช้ภาวนาก็จะทำให้เกิดโชคลาภ มีอำนาจ มีบริวาร และปราศจากภัยอันตราย จงภาวนาทุกเช้าค่ำเถิด

อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถา

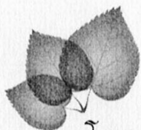

"กรวดน้ำตอนเย็น"

เป็นคาถาเก่าแก่ที่สวดเพื่ออุทิศส่วนบุญส่วนกุศลที่เกิดจากการบำเพ็ญทาน ศีล ภาวนา ไปให้แก่ผู้ที่มีบุญคุณเป็นต้นว่า บิดา มารดา ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ รวมทั้งญาติ พี่น้อง เทพเทวดา และสรรพสัตว์ทั้งหลาย และนอกจากนั้นยังเป็นการอธิษฐานจิตเพื่อให้ตนเองได้บรรลุคุณธรรมวิเศษและบรรลุถึงพระนิพพานในที่สุด

(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิฏฐานะคาถาโย ภะณามะ เส

(รับ) อิมินา ปุญญะกัมเมนะ,	ด้วยบุญนี้อุทิศให้,
อุปัชฌายา คุณุตตะรา,	อุปัชฌาย์ ผู้เลิศคุณ,
อาจะริยูปะการา จะ,	แลอาจารย์ ผู้เกื้อหนุน,
มาตา ปิตา จะ ญาตะกา,	ทั้งพ่อแม่ แลปวงญาติ,
สุริโย จันทิมา ราชา,	สูรย์จันทร์ แลราชา,
คุณะวันตา นะราปิ จะ,	ผู้ทรงคุณ หรือสูงชาติ,
พรัหมะมารา จะ อินทา จะ,	พรหม มาร และอินทราช,

โลกะปาลา จะ เทวะตา,	ทั้งทวยเทพ และโลกบาล,
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ,	ยมราช มนุษย์มิตร,
มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ,	ผู้เป็นกลาง ผู้จองผลาญ,
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ,	ขอให้เป็นสุขศานต์ทุกทั่วหน้า อย่าทุกข์ทน,
ปุญญานิ ปะกะตานิ เม,	บุญผองที่ข้าทำ จงช่วยอำนวยศุภผล,
สุขัง จะ ติวิธัง เทนตุ,	ให้สุข สามอย่างล้น,
ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง	ให้ลุถึงนิพพานพลัน,
อิมินา ปุญญะกัมเมนะ	ด้วยบุญนี้ ที่เราทำ,
อิมินา อุททิเสนะ จะ	แลอุทิศ ให้ปวงสัตว์,
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ	เราพลันได้ ซึ่งการตัด,
ตัณหุปาทานะเฉทะนัง	ตัวตัณหา อุปาทาน,
เย สันตาเน หินา ธัมมา	สิ่งชั่ว ในดวงใจ,
ยาวะ นิพพานะโต มะมัง	กว่าเราจะถึงนิพพาน,
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ	มลายสิ้น จากสันดาน,
ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว	ทุกๆ ภพ ที่เราเกิด,
อุชุจิตตัง สะติปัญญา	มีจิตตรงและสติ ทั้งปัญญาอันประเสริฐ,
สัลเลโข วิริยัมหินา	พร้อมทั้งความเพียรเลิศเป็นเครื่องขูดกิเลสหาย,

มารา ละภันตุ โนกาสัง	โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย,
กาตุญจะ วิริเยสุ เม	เป็นช่องประทุษร้ายทำลายล้างความเพียรจม,
พุทธาธิปะวะโร นาโถ	พระพุทธ ผู้บวรนาถ,
ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม	พระธรรม ที่พึ่งอุดม,
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ	พระปัจเจกะพุทธสม,
สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง	ทบพระสงฆ์ ที่พึ่งผยอง,
เตโสตตะมานุภาเวนะ	ด้วยอานุภาพนั้น,
มาโรกาสัง ละภันตุ มา	ขอหมู่มาร อย่าได้ช่อง,
ทะสะปุญญานุภาเวนะ	ด้วยเดชบุญ ทั้งสิบป้อง
มาโรกาสัง ละภันตุ มา ฯ	อย่าเปิดโอกาสแก่มาร (เทอญ)

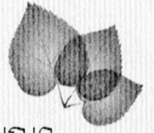

มงคลจักรวาลใหญ่

เป็นบทสวดมนต์ที่น้อมเอาอานุภาพของพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนอานุภาพแห่งพระคุณทั้งหลายของพระพุทธองค์ **มาขจัดปัดเป่าทุกข์โศกโรคภัยและอันตรายทั้งหลายทั้งปวงให้สูญหายมลายสิ้นไป** ในบทสุดท้ายยังได้ตั้งความปรารถนาให้ผู้ฟังการเจริญมงคลจักรวาลได้ถึงความเป็นผู้มีอายุยืน ตลอดจนขอให้เทวดาทั้งหลายคุ้มครองพิทักษ์รักษา

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะหิทธิมะหาคุณา ปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะหาปุริสะลักขะณานุภาเวนะ อะสีตยานุพยัญชะนานุภาเวนะ อัฏฐุตตะระสะตะมังคะลานุภาเวนะ ฉัพพัณณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมาลานุภาเวนะ ทะสะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปาระมิตานุภาเวนะ ทะสะปะระมัตถะปาระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุราสีติสะหัสสะธัมมักขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวน อัฏฐัง

ฑิกะมัคคานุภาเวนะ อัฏฐะสะมาปัตติยานุภาเวนะ ฉะฬะภิญญา นุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละญาณา นุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุฑิตา อุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะสะระณา นุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสกุปัททะวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะ อันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา ตุยหัง สะมิชฌันตุ ฑีฆายุตา ตุยหัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวนะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา ฯ อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิคังคา มะหาสะมุททา อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

คาถาโพธิบาท (ป้องกันภัย ๑๐ ทิศ)

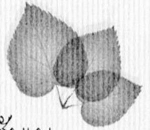

บูรพารัสมิง พระพุทธะคุณัง บูรพารัสมิง พระธัมเมตัง บูรพารัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อาเนยรัสมิง พระพุทธะคุณัง อาคเนย์รัสมิง พระธัมเมตัง อาคเนย์รัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะ ภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

ทักษิณรัสมิง พระพุทธะคุณัง ทักษิณรัสมิง พระธัมเมตัง ทักษิณารัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะ ภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

หรดีรัสมิง พระพุทธะคุณัง หรดีรัสมิง พระธัมเมตัง หรดีรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะ

โศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

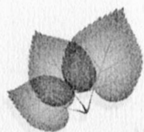
ปัจจิมรัสมิง พระพุทธะคุณัง ปัจจิมรัสมิง พระธัมเมตัง ปัจจิมรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญญวัญญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

พายัพรัสมิง พระพุทธะคุณัง พายัพรัสมิง พระธัมเมตัง พายัพรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญญวัญญ ชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อุดรรัสมิง พระพุทธะคุณัง อุดรรัสมิง พระธัมเมตัง อุดรรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญญวัญญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อิสานรัสมิง พระพุทธะคุณัง อิสานรัสมิง พระธัมเมตัง อิสานรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญญวัญญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

อากาศรัสมิง พระพุทธะคุณัง อากาศรัสมิง พระธัมเมตัง อากาศรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

ปฐวีรัสมิง พระพุทธะคุณัง ปฐวีรัสมิง พระธัมเมตัง ปฐวีรัสมิง พระสังฆานัง ทุกขะโรคะภะยัง วิญวัญชัยเย สัพพะทุกข์ สัพพะโศก สัพพะโรค สัพพะภัย สัพพะเคราะห์ เสนียดจัญไร วิวัญชัยเย สัพพะธะนัง สัพพะลาภัง ภะวันตุ เม รักขันตุ สุรักขันตุ ฯ

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับวันและยาม

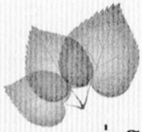

พ.ต.วิจอม ปรีดานุชาต

รวบรวม

วันในสัปดาห์

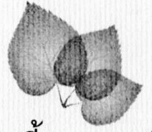
ชื่อของวันมาจากไหน ? ข้าพเจ้าถามคนหลายคนมาแล้ว ไม่มีใครทราบเลยจึงลองค้นคว้าดู ได้ความว่าชาวอียิปต์ สมัยโบราณสัก ๓,๐๐๐ ปีกว่ามาแล้วได้เอาชื่อดาวพระเคราะห์มาเรียงกันเข้าตามที่เขาคิดว่า ดวงไหนอยู่ใกล้ก็เขียนชื่อลงไปก่อนดังนี้ : เสาร์ พฤหัส อังคาร อาทิตย์ ศุกร์ พุธ จันทร์ แต่ความใกล้ไกลนั้นนักดาราศาสตร์ในปัจจุบันอาจเถียงกันได้ อย่างไรก็ดีเขาได้เรียงลำดับไว้อย่างนั้น การเอาชื่อดาวพระเคราะห์มาใช้นั้น ในชั้นต้นได้เอามาเป็นชื่อของวันแต่เป็นชื่อของชั่วโมง (ยาม) วันหนึ่ง ๆ แบ่งเป็น ๒๔ ชั่วโมงนานมาแล้ว (ยกเว้นบางแห่งในอินเดียเคยแบ่งวันเป็น ๓๐ ชั่วโมง เรียกมหานที) การนับชั่วโมงก็เริ่มด้วย

ชั่วโมงที่หนึ่ง เรียกว่าชั่วโมงเสาร์ ชั่วโมงที่ ๒ จึงเป็นชั่วโมงพฤหัส ชั่วโมงที่ ๓ ชั่วโมงอังคาร ชั่วโมงที่ ๔ ชั่วโมงอาทิตย์ ชั่วโมงที่ ๕ ชั่วโมงศุกร์ ชั่วโมงที่ ๖ ที่ ๗ ชั่วโมงพุธ ชั่วโมงจันทร์ตามลำดับ ถึงชั่วโมงที่ ๘ ก็เป็นชั่วโมงเสาร์อีกครั้งหนึ่ง เรียกชื่อชั่วโมงนี้โดยวิธีนี้ ชั่วโมงสุดท้ายของวัน คือชั่วโมงที่ ๒๔ ก็จะเป็นชั่วโมงอังคาร และชั่วโมงแรกของวันต่อไปก็เป็นชั่วโมงอาทิตย์ และจบวันลงด้วยชั่วโมงพุธ วันต่อจากนั้นไปอีก เริ่มด้วยชั่วโมงจันทร์ ในที่สุดวันก็เริ่มจะเรียงลำดับกัน ดังนี้ :

วันแรก	คือวันที่เริ่มด้วยชั่วโมง	เสาร์	กลายเป็น	วันเสาร์
วันที่ ๒	”	อาทิตย์	”	วันอาทิตย์
วันที่ ๓	”	จันทร์	”	วันจันทร์
วันที่ ๔	”	อังคาร	”	วันอังคาร
วันที่ ๕	”	พุธ	”	วันพุธ
วันที่ ๖	”	พฤหัสบดี	”	วันพฤหัส
วันที่ ๗	”	ศุกร์	”	วันศุกร์

ชื่อดาวพระเคราะห์จึงกลายเป็นชื่อของวันและเรียงลำดับกันเช่น (และการเรียกชื่อชั่วโมงก็เลิกไปเอง) สัปดาห์หนึ่งเริ่มต้นด้วยวันเสาร์และจบลงด้วยวันศุกร์จนกระทั่ง สมัยหนึ่งที่ชาวอียิปต์รบกับพวกยิวไม่ชอบชาวอียิปต์เลยเลื่อนเอาวันเสาร์ไปไว้

วันสุดท้าย และเริ่มสัปดาห์ด้วยวันอาทิตย์ ดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

ตอนหนึ่งในปฐกถาเรื่องการค้นคว้าวันเดือนปี

ของหม่อมหลวง ปิ่น มาลากุล

จากหนังสือวิทยาจารย์

ดูการปลูกบ้านปลูกเรือนและมงคลทั้งปวง

เดือน ๕ จะมีทุกภัยอันตราย

เดือน ๖ จะอยู่สบาย มีคนต่างชาตินำลาภมาให้

เดือน ๗ จะเสียทรัพย์ และงานการ

เดือน ๘ จะร้อนใจ สมบัติเก่าจะฉิบหาย

เดือน ๙ จะมียศศักดิ์ ทรัพย์สมบัติจะเจริญยิ่งๆ

เดือน ๑๐ จะฉิบหาย มีโรคภัยไข้เจ็บและต้องโทษ

เดือน ๑๑ จะถูกล่อลวง และฉ้อโกง

เดือน ๑๒ จะมีเงินทอง มีคนใช้มาก

เดือน ๑ จะได้เป็นเศรษฐี มีทรัพย์สมบัติบริบูรณ์

เดือน ๒ จะมีศัตรูปองร้าย ข้าศึกจะฮึกเหิม

เดือน ๓ จะมีภัยอันตรายและจะได้รับแต่ความเสื่อม

เดือน ๔ จะมีความสุขกายสบายใจสินทรัพย์สมบูรณ์

วันงดเว้นทำการ

พึงเว้นประกอบกิจ	วันอาทิตย์มีกำหนด
เดือน ๖ เดือนอ้ายงด	อย่าประมาทอย่าพลาดเผลอ
วันจันทร์ท่านกล่าวว่า	เดือน ๗ เดือนยี่ นี่เกลอ
งดการอย่าเลินเล่อ	ขืนกระทำไม่เป็นผล
วันอังคารประณาม	เดือน ๓ เดือน ๘ พึงยล
ห้ามประกอบพิธีกล	จะเกิดการเป็นกาลี
วันพุธห้ามเดือน ๙	เดือน ๔ เล่าก็ไม่ดี
ให้งดการพิธี	อย่าประกอบการมงคล
วันพฤหัส	เดือน ๕ เดือน ๑๐ ก็ชอบกล
อาจารย์ห้ามอย่าทน	เข้าประกอบพิธีการ
วันศุกร์ เดือน ๑๑	ให้ขามเข็ดอย่าทำงาน
ไม่เห็นเป็นแก่นสาร	ถ้างดได้เป็นการดี
วันเสาร์ เดือน ๑๒	ศัตรูปองเข้าราวี
แม้นประกอบการพิธี	จะเศร้าโศกเสียใจ

เมื่อจะยาตราไปให้มีลาภมาก

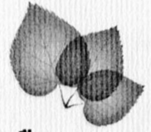

ต้องดูวันให้ถูกกับวันเกิดของตนดั่งนี้

เกิด	วันอาทิตย์	ไป	วันพุธ	ดีมาก
”	วันจันทร์	”	วันเสาร์	”
”	วันอังคาร	”	วันพฤหัสบดี	”
”	วันพุธ	”	วันพุธกลางคืน	”
”	วันพฤหัสบดี	”	วันอาทิตย์	”
”	วันศุกร์	”	วันอังคาร	”
”	วันเสาร์	”	วันศุกร์	”

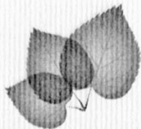

วันร้าย พึงงดเว้น ไม่ควรกำหนดเป็นวันทำการมงคลหรือทำการใหญ่ใด ๆ

วัน	อ.	จ.	ภ.	ว.	ช.	ศ.	ส.	ชื่อวันร้าย และความหมาย
ขึ้นแรม ค่ำ	๑	๔	๖	๙	๕	๓	๗	ทักทิม วันถูกตำหนิ
								ทักท้วง ต้องห้าม
”	๔	๖	๑	๓	๘	๙	๑	ยมขันธ์ วันร้ายดุจขุมนรก
								จะเกิดเดือดร้อน ป่วยเจ็บ
			๑๒	๑๑	๗	๖	๙	
”	๔	๒	๑๐	๓	๘	๗	๓	อัคนิโรธ วันดับมืด ทำการ
								มีอุปสรรคมาก
”	๑๐	๑	๑๐	๕	๕	๖	๘	ทินศูนย์ วันไม่มีผล
								ทำการมีแต่เสียหาย
”	๔	๒	๑๕	๗	๕	๖	๘	ทรธิก วันชั่วนัก ทำการ
								มีผลเลวร้าย
”	๑๒	๑๑	๗	๕	๖	๙	๘	กาฬทิน วันพระกาฬลง
								จะป่วยเจ็บล้มตาย
	๒			๓				
”	๑๒	๑๑	๗	๓	๖	๘	๙	ดิถีพิฆาต วันทำลายล้าง
								ทำการจะเกิดเหตุร้าย
								ถึง ล้มหายตายจาก

วันดี พึงกำหนดเป็นวันทำการมงคล หรือทำการใหญ่ได้

วัน	อ.	จ.	ภ.	ว.	ช.	ศ.	ส.	ชื่อวันดี และความหมาย
ขึ้นแรม ค่ำ	๖	๓	๙	๖	๑๐	๑๑	๑๔	ราชาโชค ทำการจะได้รับความนิยมชมชอบ
”	๘	๓	๑๑	๑๐	๔	๑	๑๐	ชัยโชค ทำการจะสวัสดีมีชัย
”	๑๔	๑๒	๑๓	๔	๗	๑๐	๑๕	มหาสิทธิโชค ทำการสำเร็จมีผลดีมาก
”	๑๑	๕	๑๔	๑๐	๙	๑๑	๔	สิทธิโชค ทำการสำเร็จเรียบร้อยเป็นอันดี
	๘	๓	๙	๑	๔	๑	๕	อมฤตโชค ทำการได้รับผลดี เทพยดาจะช่วยส่งเสริมอำนวยพรให้เจริญสุขสวัสดี

เดือนสำหรับทำการมงคล คือเดือน ๒ เดือน ๔ เดือน ๖ เดือน ๙ และเดือน ๑๒ แต่ถ้าเป็นการมงคลเกี่ยวด้วยเริ่มก่อสร้างเคหะสถานบ้านเรือน ห้ามเดือน ๒ ให้เพิ่มเดือน ๑ เป็นเดือนดีอีกด้วย แต่สำหรับวันลงมือก่อสร้างก็ต้องใช้วันจันทร์, พุธ, พฤหัสบดี, ศุกร์, เฉพาะที่เป็นวันดี นอกจากนี้เป็นวันหายนะ อย่าเริ่มลงมือทำการเลยๆ

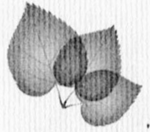

ดูการปลูกบ้านปลูกเรือนอีกตำราหนึ่ง

ปลูกเรือนในเดือนห้า ทุกข์เท่าฟ้ามาถึงตน
เดือนนี้มิเป็นผล อันตรายจะบีฑา
ปลูกเรือนในเดือนหก จะอิ่มอกต่างภาษา
สั่งสินจะพูนมา สรรพทรัพย์นับเนืองนอง
ปลูกเรือนในเดือนเจ็ด เสียบำเหน็จสิ้นทั้งผอง
ทรัพย์สินอันตนครอง จะหมองมัวเสียทั่วไป
ปลูกเรือนในเดือนแปด จะร้อนแรดทุรนใจ
สั่งสินทรัพย์ใด ใด จะเก็บไว้มิยืนยง
ปลูกเรือนในเดือนเก้า ยศศักดิ์เจ้าจะมั่นคง
สิ่งสินอันจำนง จะจำรูญเพิ่มพูนมา
ปลูกเรือนในเดือนสิบ จักฉิบหายต้องขื่อคา
พยาธิจะบีฑา อันตรายจะปะปน
ปลูกเรือนเดือนสิบเอ็ด อันความเท็จจะใส่ตน
เดือนนี้มิเป็นผล จะก่อเกิดภยันตราย
ปลูกเรือนเดือนสิบสอง ทรัพย์เงินทองจะเหลือหลาย
มีช้างม้าและวัวควาย อีกทั้งทาสและทาสี

ปลูกเรือนในเดือนอ้าย ย่อมจะได้เป็นเศรษฐี
สั่งสินจะพูนมี เกณฑ์เดือนนี้อำนวยผล
ปลูกเรือนในเดือนยี่ ว่าเดือนนี้เป็นมงคล
ชนะศึกทั่วทุกหน อาจกันคนและศัตรู
ปลูกเรือนในเดือนสาม ภัยติดตามให้อดสู
เสี้ยนศึกและศัตรู ปองเหยียบย่ำทำอันตราย
ปลูกเรือนในเดือนสี่ เดือนนี้มีดีเหลือหลาย
ทุกข์โศกโรคสูญหาย ความสบายจักพูนมา.

สารานุกรม

สนธิ์ สีโท ๑๐ ส.ค. ๒๕๐๕ บิดา นายผง สีโท มารดา นางแหวน สงเคราะห์ ณ บ้านกุดเต่า ต.นามะเฟือ อ.หนองบัวลำภู จ.หนองบัวลำภู

บรรพชา พ.ศ.๒๕๒๑ ณ วัดบุญญานุสรณ์
พระครูประสิทธิ์คณานุการ เป็นพระอุปัชฌาย์

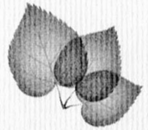
อุปสมบท ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๒๕ ณ วัดพัฒนาธรรม บ.โนนหวาย ต.โนนหวาย อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี
พระครูสุวัณโณปมคุณ เป็นพระอุปัชฌาย์
พระบุญโสม สมาธิวิริโย เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระครู อคฺคธมฺโม เป็นพระอนุสาวนาจารย์

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.๒๕๒๐ จบชั้นประถมปีที่ ๗ โรงเรียนบ้านไม้ขาว ต.ไม้ขาว อ.ถลาง จ.ภูเก็ต

แผนกธรรม

พ.ศ.๒๕๒๑, ๒๕๒๒, ๒๕๒๓, ตรี, โท, เอก, วัดพัฒนาธรรม สำนักเรียนคณะจังหวัดอุดรธานี

แผนกบาลี

พ.ศ.๒๕๓๔ ประโยค ๑ – ๒

พ.ศ.๒๕๓๕ ป.ธ. ๓

พ.ศ.๒๕๓๗ ป.ธ. ๔

พ.ศ.๒๕๓๙ ป.ธ. ๕ ณ วัดถาวรคุณาราม สำนักเรียนจังหวัดภูเก็ต

พ.ศ.๒๕๔๒ ป.ธ. ๖

พ.ศ.๒๕๔๕ ป.ธ. ๗

พ.ศ.๒๕๔๗ ป.ธ. ๘

พ.ศ.๒๕๕๐ ป.ธ. ๙ ณ วัดบรมนิวาส สำนักเรียนวัดบรมนิวาส

หน้าที่การงานทางคณะสงฆ์

พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

พ.ศ.๒๕๔๓ เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

พ.ศ.๒๕๔๖ เป็นกรรมการตรวจบาลีสนามหลวง

พ.ศ.๒๕๔๙ เป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดบรมนิวาส

พ.ศ.๒๕๕๑ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบรมนิวาส

ณ วัดบรมนิวาส กุฏิพยอมบุนนาค ๕ แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐ โทร. ๐๒–๒๑๙–๓๓๒๘, ๐๘๗–๕๙๐–๓๐๙๖

มุทิตาบทพจนา

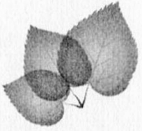
แด่ "พระอมราภิรักขิต" (สนิธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ.๙)

โคลง

วัดบรมฯ ไม่ว่างเว้น เมธี
สืบทอดพระสงฆ์ดี รอบรู้
ปราดเปรื่องเรื่องบาลี เปรียญเก้า เจนจบ
เป็นหนึ่งช่วยกอบกู้ เกียรติก้อง นิวาสสถาน ฯ

นามเดิมของท่านนั้น ว่า "สนิธิ์"
เป็นผู้หมั่นฝึกตน ค่ำ–เช้า
ทำกิจด้วยอดทน ไม่ขาด
ปาฏิโมกข์ท่องได้ เสียงก้อง กังวาลฯ

"อมราภิรักขิต" นั้น เรืองนาม
สืบศาสน์เอาอย่างตาม ก่อนได้
ราชทินนาม โดดเด่น จริงนา
ขอยกย่องเกียรติไว้ เพื่อให้สืบสาน ฯ

"จิตธัมโม"	ทรงคุณค่า ธรรมะเด่น
เปรียบท่านเป็น	เรืองยศ คชสาร
ถึงอยู่ป่า	คูหา พนาวัน
ได้รับการ	เชิญสู่ คู่ราชา
ผู้มีบุญ	สร้างสม อุดมเลิศ
ผลก่อเกิด	สมมาตร วาสนา
การตัดเย็บ	จีวรกรรม งามจับตา
"ปุพเพกตปุญญตา"	มาคู่กัน
ขอเจริญ	ในธรรม พระสัมพุทธ
พิเศษสุด	เป็นแบบอย่างผู้สร้างสรรค์
เชิดชูศาสน์	ทายาทเด่น เป็นสำคัญ
ทุกคืนวัน	สุขสถิต เป็นนิตย์เทอญ ฯ

ประพันธ์ถวายโดย
พระมหาทองสืบ เขมปญฺโญ ป.ธ.๙
วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร

อมราภิกรฺขิตาถุติคาถา

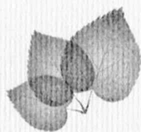

วสันตดิลกฉันท์

สทฺธาลุ เถรปรโม ฐิตธมฺมนาโม
สมฺพุทฺธสาสนปคณฺหิตุนินฺนจิตฺโต
สมฺพุทฺธสาสนอเนกกรณฺยการี
สามตฺถิโย รชนจีวรอาทิกมฺเม
สามํ ตปสฺสินมทาสิ ติจีวรคฺคํ
โส ปณฺฑิโต สุตธโร วินยาภิธารี
สนฺตินฺทฺริโย สุมนปาจริโย วิหาเร
สนฺตุสฺสโก อติปิโย ครุ ภาวนีโย
สาตาธิโก วจนขนฺติพลาภิยุตฺโต
สิสฺสาน สงฺคหมกาสิ สเมน นิจฺจํ ฯ

อินทรวงศ์ฉันท์

โส สนฺตวาโจ จิตธมฺมนามโก
สิกฺขาภิกาโม วรพุทฺธสาสเน
สงฺฆมฺหิ ธีโร ปริยตฺติปารคู

สีโห ว พฺยคฺเฆสุ วโร มหาวเน
สิสุฏฺฐุ ทยฺยาธิปทินฺนนามโก
เสฏฺโฐ สุจินฺตี อมราภิรกฺขิโตติ ฯ

อยํ ปภาเสน นาม ภิกฺขุนา รจิตา ฯ

คาถาสดุดี พระอมราภิรักขิต (แปล)

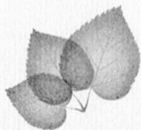

วสันตดิลกฉันท์ (แปล)

พระเถระผู้ยอดเยี่ยม ผู้มีนามว่า "ฐิตธัมโม" เป็นผู้มีศรัทธามาก ผู้มีจิตน้อมไปเพื่อจะยกย่องคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้มีปกติทำกิจมากมาย ในพระศาสนา ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้มีความสามารถในการงาน มีการย้อมและการตัดเย็บจีวร เป็นต้น ได้ถวายจีวรอย่างดีที่เย็บเอง แต่พระผู้มีตบะธรรมทั้งหลาย ท่านเป็นบัณฑิต ผู้ทรงสุตะ ทรงจำพระปาฏิโมกข์ได้อย่างดียิ่ง ผู้มีอินทรีย์สงบ เป็นอาจารย์ใหญ่ที่มีใจดีในอาวาส เป็นผู้สันโดษ ผู้เป็นที่รักยิ่ง เป็นผู้ควรเคารพ ยกย่อง เป็นผู้ยิ่งด้วยความยินดี ผู้ประกอบยิ่งด้วยความอดทนต่อถ้อยคำด้วยความเข้มแข็ง ได้ทำการสงเคราะห์แก่เหล่าศิษย์ เป็นประจำ สม่ำเสมอฯ

อินทรวิเชียรฉันท์ (แปล)

ท่านผู้มีนามว่า "ฐิตธัมโม" นั้น เป็นผู้มีวาจาสงบใคร่ต่อการ ศึกษาอย่างยิ่งในพระพุทธศาสนาอันประเสริฐเป็นผู้แกล้วกล้าในหมู่สงฆ์ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุด (เปรียญ

ธรรม ๙ ประโยค) เปรียบประดุจราชสีห์ตัวเลิศในหมู่พยัคฆ์ในป่าใหญ่ เป็นผู้ที่พระราชาของชาวไทย พระราชทานนามด้วยดี ว่า "พระอมราภิรักขิต" ผู้ประเสริฐ ผู้คิดดี แล ฯ

ประพันธ์ถวายโดย พระมหาปรีชา ปภาโส ป.ธ.๘

ตรวจทานโดย พระมหาทองสืบ เขมปญฺโญ ป.ธ.๙

รายนามเจ้าภาพพิมพ์ถวาย

พระเทพวรคุณ เจ้าอาวาส วัดบรมนิวาสราชวรวิหาร
พระมหาถวิล วรคุโณ
พระมหาทองสืบ เขมปญฺโญ
พระมหานาวิน คเวสิโก
พระมหาปรีชา ปภาโส
พระพิเชฏฐ์ สุภกิจฺโจ
พระมหาบดินทร์ ติกฺขปญฺโญ
ครอบครัวสีโท
คุณศรีไสว–วันดี วัฒนชัยสมบูรณ์

คุณอารยา–นางสาวธนวรรณ สัมพันธรักษ์	๑๐,๐๐๐ บาท
นายบัญชา น่วมทนง	๕๐๐ บาท
นายจีรทีปต์ น่วมทนง	๕๐๐ บาท
นางสุภาพร น่วมทนง	๑,๐๐๐ บาท
นางอำไพ แซ่เอง	๓๐๐ บาท
นายวิชิต โรจน์กิตติคุณ	๑,๐๐๐ บาท
นางวรรณา ไมพานิช	๕๐๐ บาท
นพ.ธีระ กุศลสุข	๕๐๐ บาท
นายภูมิ อดิศักดิ์วัฒนา	๒๐๐ บาท
นายองอาจ มหิทธิกร	๕๐๐ บาท

ในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

ทรงพระกรุณาโปรดฯ พระราชทานตั้งสมณศักดิ์

พระมหาสนธิ์ จิตธมฺโม ป.ธ. ๙

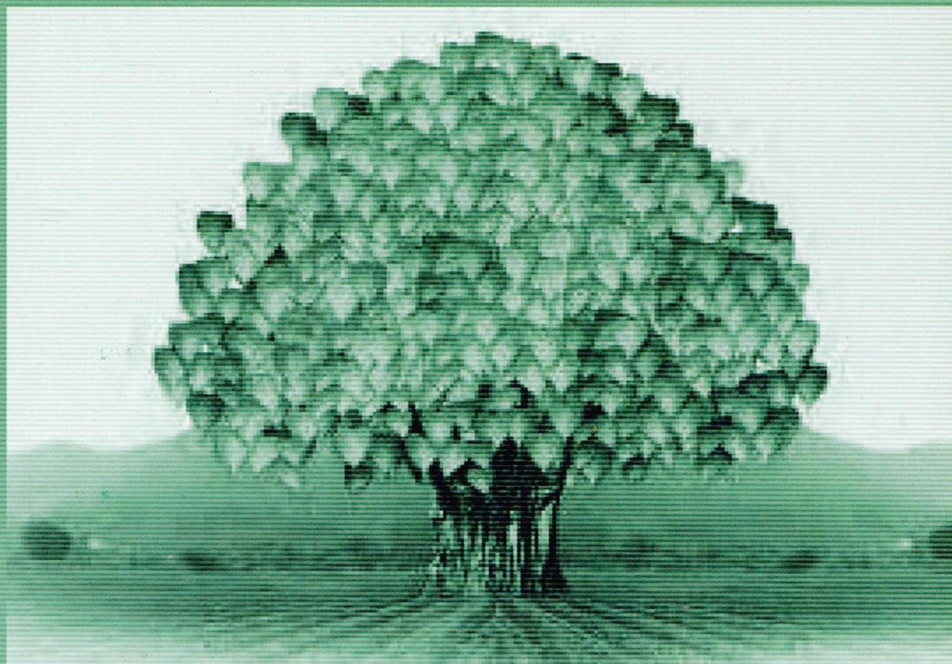
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดบรมนิวาสราชวรวิหาร

กรุงเทพมหานคร

เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ

ในราชทินนามที่

พระอมราภิรักขิต

พระบารมี ๑๐ ประการ

◎	ทานบารมี	บำเพ็ญทานให้เต็มรอบ ๑
◎	สีลบารมี	บำเพ็ญศีลให้เต็มรอบ ๑
◎	เนกขัมมบารมี	บำเพ็ญพรหมจรรย์ให้เต็มรอบ ๑
◎	ปัญญาบารมี	บำเพ็ญทางปัญญาให้เต็มรอบ ๑
◎	วิริยบารมี	บำเพ็ญความเพียรให้เต็มรอบ ๑
◎	ขันติบารมี	บำเพ็ญขันติความอดทนให้เต็มรอบ ๑
◎	สัจจบารมี	บำเพ็ญสัจจะความจริงให้เต็มรอบ ๑
◎	อธิฏฐานบารมี	บำเพ็ญอธิษฐานให้เต็มรอบ ๑
◎	เมตตาบารมี	บำเพ็ญเมตตาให้เต็มรอบ ๑
◎	อุเบกขาบารมี	บำเพ็ญอุเบกขาให้เต็มรอบ ๑

ทางร่มเย็น
พระอมราภิรักขิต (สนิธิ์ จิตตสุโภ ป.ธ.๗)
พ.ศ. ๒๕๔๓